ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

80ст.

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ 25-26 СЕПТЕМВРИ 2010 ГОДИНА 20 БРОЙ 220 (5726)

Съботно-неделно приложение
ПЕГАС & Неделник

Велосипедът - чудо на техническата мисъл
Стр. 14

Румян Русинов:
Няма държавна политика за българските цигани

Стр. 10

Чиновници дължат два милиона и половина лева на държавата

Стр. 6

Бербатов отказва завръщане в националния

Стр. 39

НЯКОЛКО ДУМИ

С Бога напред!

Юрий БОРИСОВ

Гражданското общество се събуди. Поиска задължително изучаване на религия в училище. Много добре. Обяснете на християнчетата, че ще пеят химни в рая, а другите ще гният в ада. Правилно го каза русенският митрополит Неофит: "Оставете децата и не им пречете да дойдат при мен, защото на такива е царството Небесно." Който дойде при него, е праведник, който не дойде, е нещастник. "Молебен, в който не бе забравен никой християнин, започна патриарх Максим", казват очевидци на духовното възраждане на България. Другите нека бъдат забравени. После пуснете мюфтиите също да преподават религия. За да обяснят на мохамеданчетата кой точно ще ври в казана. Нека заедно набиват истината кое дете е първо качество и кое - второ. И как религията трябва да се брани с всичко, ако трябва и с живота. Защото, който умре за правата вяра, негово е царството Небесно. Който избие от главата на другия лошата, погрешната, омразната религия, той светец става. После пуснете децата в междучасието да си изяснят кой е по-по-най. Стимулирайте ги в правата вяра. Въоръжете ги с аргументи. Дайте им история - как мюсюлманите са клали християни и как християните са клали мюсюлмани. И как са се клали вътрешно религиозно. По този начин ще решите проблема с морала.

Боже, кой им взе акъла?

Алма матер затваря от ноември

Ректор опроверга министъра за обединяване на университети

Още преди три месеца на среща с министър Сергей Игнатов заявих, че с парите, които са дадени на Софийския университет, ще осигурим дейността през септември, може би някак ще закърпим октомври, но ноември и декември не можем, заяви за ДУМА ректорът на Алма матер проф. Иван Илчев. Ако държавата не помогне, след като оряза бюджета с 20 на сто, няма как да завършим годината, добави той.

Проф. Илчев е пуснал заповед за започване на новия семестър, в която няма определена дата за завършването му. То ще зависи от финансите. Студентите в общежитията в Студентския град са оставени месец и половина без топла вода, което е недопустмо, през зимата няма да може да им се осигури парно, тревожи се ректорът. Той обсъжда финансовите проблеми на вуза с различните парламентарни сили и ще постави въпроса и на среща с министрите Дянков и Игнатов.

Ректорът на ХТМУ доц. Борис Стефанов пък опроверга вчера в писмо до медиите Сергей Игнатов, който преди ден заяви, че ТУ-София и ХТМУ искат да се обединят на федеративен принцип, затова ще се промени законът и държавата ще им назначава президент. Няма никакво подобно решение на нашия вуз, заявява доц. Стефанов.

Стр. 3

Снимка Марието ТОМОВА

Хиляди граждани, служители на Българската православна църква начело с представители на Светия синод и на Духовната семинария се включиха в национално литийно шествие за въвеждане на предмет религия в училище

Стр. 4

39
6

Българската връзка на Лучано Паваротти

Знаменитият тенор на XX в. щеше да навърши 75 години на 12 октомври

Стр. 25

Учителят - изчезващ вид

Младите педагози са едва 3,4 процента от преподавателите в училище

Стр. 30

ISSN 0861-1343

България

БСП:

И Министерският съвет вече прокарва лобизъм

Единствено депутатите от ГЕРБ гласуваха за поправка в закона за авторското право, която ще ощети културата с поне 4 млн. лв. догодина

Искра МИЛЕВА

Досега наблюдавахме лобистки действия на отделни депутати на мнозинството. За първи път обаче това идва от Министерския съвет, заяви вчера Петър Курумбашев по повод поправка в Закона за авторското право. Антон Кутев разясни, че става въпрос за премахване на чл. 26 от закона, който задължава вносителите на техника да плащат минимален данък, парите от който отиват във фонд "Култура". В парламентарната медийна комисия предложението на МС изискването да отпадне е подкрепено само от ГЕРБ, всички други групи са били против. Присъстващите на заседанието представители на бранша също са били против, съобщи Кутев.

Става въпрос за големите фирми - вносители на техника като ксероси, айподи и т.н., обясни Кутев. "Тъй като няма как да ви задължат да платите авторско право за песента, която сте си свалили на телефона, затова е измислен този механизъм. И той съществува от 17 години и в Европейския съюз", допълни той. Официалният мотив на управляващите за премахването е, че досега не са се събирали много средства. Според социалистите обаче явно става дума за натиск от някой от вносителите, тъй като от тази година събираемостта се е увеличила.

С този минимален данък Франция е събрала за култура за осем години 170 млн. евро, изтъкна Кутев. Той прогнозира, че за 2011 г. с поправката на вносителите ще бъдат спестени поне 3-4 млн. лв. Безспорно е, че някоя от големите вериги, вносители на техника, лобира чл. 26 да бъде премахнат, категорични са социалистите.

Призовахме министъра на културата да изтегли закона, заяви Петър Курумбашев. Той съобщи, че нито един депутат от ГЕРБ не се е изказал в полза на отмяната. Депутатът бе категоричен, че скритият мотив на властта е връщане на пиратството. Или, предположи той, това е нова антикризисна мярка. След като държавата не иска да прилага законите, кой искате да ги спазва, запита Курумбашев.

Шефката на медийната комисия Даниела Петрова побърза да отговори и заяви, че не бил прозрачен начинът, по който се събирала въпросната такса. Според нея това била "мъртва норма", която не работи.

Младите учени:

Убиват науката ни!

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Емилиян Лалев от БАН демонстрира изобретените от него очила, които регистрират фазите по време на сън

Велиана ХРИСТОВА

Науката в България е подложена на геноцид - целенасочено или от невежество на властта, а оправданията с криза и с необходимостта от реформи са демагогия. Това заявиха вчера представители на движението на младите учени "Когито". Министър Сергей Игнатов заяви, че с реформите, които прави, науката от свински тръс ще премине в галоп, но тя не само не галопира, а загива, защото я убиват, казаха младите.

През тази година от науката са откраднати 175 млн. лв. и са дадени за магистрали и за други неща, казаха младите учени. В момента след драстичното орязване на бюджета средната заплата в БАН е 274 лв. - под 1/2 от тази на чистач във фирма "Титан", който получава 600 лв., уточни Христо Лафчиев от ядрения институт на БАН. Уникален случай в историята ни е министърът на просвещението да настоява за намаляване на парите за наука до 2020 г., както направи Игнатов, добави той. Сега няма пари за заплати, ние сме в неплатен отпуск по 5 до 10 дни всеки месец, проектът на бюджет 2011 вещае полошо, каза той.

Дори средствата от международни договори влизат в обща сметка и Симеон Дянков ги блокира, а фирмите, които изпълняват поръчките ни, съдят Софийския университет, добави доц. Иван Бъчваров от СУ. Според него блокирането на европарите е от невежество и на Данков трябва да му се обясни, че това е незаконно.

Младите учени показаха вчера в парламента свои научни изобретения - очила, които отчитат фазите на съня; малък лаптоп, с който може да се мери замърсяване на въздуха или кръвно; система за следене на движещ се обект, с която можеш да обезопасиш вилата си. Само тримата четирима депутати дойдоха на демонстрацията.

Доброволни патрули ще пазят детска площадка от вандали

Столичани от ул. "Нишава" са готови да сформират сами нощни патрули, за да охраняват детска площадка в квартала. Хората със собствени средства и усилия са си направили кът, където да играят малчуганите. Всекидневно обаче площадката става жертва на вандалски нападения. В пясъчника хората откриват спринцовки и игли, наоколо има разпръснати кабърчета и кламери, счупени стъкла.

На вратата на площадката хората са се принудили да сложат катинар, който вечер заключват. През нощта пък там свети лампа, но и това не спира вандалите.

Родителите се опитали да потърсят помощ от полицията. Първо разказали на кварталния, а той ги посъветвал да позвънят на тел. 112. Оттам обаче ги прехвърлили към Столичния инспекторат, откъдето им обяснили, че това е работа за полицаите. В крайна сметка родителите подали жалба в полицията. Чак тогава от районното дошли и взели проби от спинцовките. Казали им, че ще направят изследване, за да установят какво има вътре.

Отхвърлиха 243 молби за гражданство заради фалшиви актове за раждане

Фалшиви актове за раждане станали причина Съветът по гражданство да отхвърли 243 молби на хора от Молдова, заяви Божидар Димитров. "Макар че както си личи по фамилните имена, голяма част от гражданите, които са ги подали, са българи по произход, тъй като фамилиите са типично български, между тях и фамилия Болгар. Това нека послужи за предупреждение на българите от Молдова да не се доверяват на посредниците", каза министърът на българите в чужбина.

Посредниците са изготвяли актове за раждане, каквито се изискват от гражданите от Молдова и Украйна, по предварително напечатани фалшиви бланки. Специалистите от ДАНС лесно установяват, че те не са истински, коментира Божидар Димитров.

Съветът по българско гражданство приключва работа по молбите, постъпили през 2006 г. Вчера бяха одобрени 207 молби за български паспорти - 107 са от Македония, 35 - от Сърбия, 37 - от Албания, и 28 - от Молдова.

И В РОМАН ЩЕ БУТАТ БЛОК ОТ РОМСКО ГЕТО

Кметове се заканват да премахнат опасни ромски гета от стомана и бетон, които застрашават човешки животи. След случката с блок 20 в Ямбол сега на мушка е сграда в Роман. Там също има блок, в който ситуацията е ужасяваща. Наричат го "Двойката". Блокът е построен преди 30 години за нуждите на просперираща тогава завод, но изглежда като на повече от век. Общината е зазидала един от входовете, защото е опасен, но в другите два все още живеят хора. Повечето апартаменти са без тераси, но на обитателите това не им пречи. Понеже нямали пари за укрепване, хората ги бутнали, след като малко дете паднало от третия етаж заедно с парапета.

Заради критичното състояние на блока от 2007 г. е в сила забрана за отдаване на общинските апартаменти под наем. Но вътре постоянно се самонастаняват хора. Прасета, кучета и хора съжителстват с години. В апартаментите няма вода, а всичко, което е можело да се предаде за скрап, е изкъртено, включително и перилата на стълбището.

От общината казват, че досега не се осмелявали, но по примера на ямболския кмет ще пристъпят към събаряне.

Паскалев иска извинение от земеделския министър

Извинение от земеделския министър Мирослав Найденов поиска вчера кметът на Благоевград Костадин Паскалев. Повод за гнева на градоначалника станаха изявленията на Найденов, че община Благоевград е на първо място по нарушения в организацията на храненето на децата.

Категорично определям подобни изявления на министъра на земеделието като изключително евтин пиар, при това безкрайно подвеждащ, категоричен бе Паскалев. "Не смятам, че в държавата има община, която по-добре от община Благоевград се е справила с гарантирането на здравето на децата и отглеждането им. Ние нямаме проблем с приема на децата в детските ясли и градини. Една от малкото общини сме, които сме декларирали, че сме готови да поемем включително и 5-годишните за предучилищна подготовка", се казва още в изявлението на Паскалев.

Цитат на деня

Бяхме абсолютно еднакви, малко смешно беше - черен костюм, вратовръзка и бяла риза и, като застанахме, и се посмяхме малко

Бойко Борисов е открил неподозирана прилика с президента Барак Обама

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Двамата вицепремиери в действие

Дянков ревизира Борисов за данъците

Ира МИЛЕВА

Защо не спазвате предизборните обещания, попита Захари Георгиев Симеон Дянков. Депутатът от КБ припомни обещанието на Бойко Борисов за връщане на част от данъка върху доходите на физическите лица на общините. Това няма да стане, бе категоричен Дянков. Той заяви, че общините и в момента разполагат с широки правомощия, за да постигнат по-висока събираемост, а правителството също предприемало мерки за повишаване на събираемостта. Връщане на част от данъка към местните власти обаче не се предвижда и за 2011 г.

Захари Георгиев припомни на Дянков, че това е било не само предизборно обещание на Борисов, но и на шефката на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова само отпреди месец. Това говори само за непоследователност и лошо прогнозиране, заключи Георгиев.

На Дянков му се наложи да отговори и на питане от левицата за смяната на шефове в митниците. Той отговори, че всичко е станало "по взаимно съгласие". Димитър Горов обаче настоя да разбере: "Вие ли ги извикахте в кабинета ви, или те дойдоха сами при вас?" В този момент това явно се видя смешно на Цецка Цачева, която се изкикоти на микрофона. Дянков пък отговори, че едната от позициите била закрита, а другият загубил поста си, защото просто поискал да се премести при малките си деца в Русе.

Премиерът кани Китай да строи АЕЦ

Китай проявява "голям инвестиционен интерес" към ядрените централи. Новината обяви Бойко Борисов, който имаше среща в Ню Йорк с китайския си колега Вън Цзябао. На разговора са присъствали и 11 министри на Китай.

След срещата Борисов преразказа какво са си говорили двамата. По думите му той поканил Пекин да инвестира в АЕЦ у нас. Проблемът бил, че договорите са подписвани преди управлението на ГЕРБ. "Те веднага говорят за ядрена централа. Знаете, че те работеха по френски лицензи. След това си ги откупиха и в момента строят ядрени централи навсякъде по света и сега поставят техния си проблем - що не построите с наша технология централата", разказа Борисов. Българският премиер изненадал Цзябао и с друга покана. Обяснил му, че страната можела да е вход за китайските стоки в Европа по въздух и вода.

Преди няколко месеца министър Трайчо Трайков имаше срещи с представители на китайския бизнес. Тогава той също съобщи, че има вероятност за китайски инвестиции в български летища. Трайков обаче каза, че китайците нямат интерес към пристанищата в България, защото размерите и разположението им не ги устройват.

БСП даде Цачева на етичната комисия

Социалистите са категорични, че шефката на НС използва институцията за патерица на изпълнителната власт

Ира ТОДОРОВА

Събрали сме подписи и внасяме сигнал срещу Цецка Цачева в парламентарната комисия по етика, обяви вчера депутатът от КБ Корнелия Нинова. Тя бе категорична, че шефката на Народното събрание принизява парламентаризма и превръща институцията в патерица на изпълнителната власт. Нинова изтъкна само част от действията на Цачева и припомни гафа със закона за наркотичните вещества.

Цачева не използва правото си да контролира "Държавен вестник", обясни социалистката. Цачева допусна и разглеждането на Закона за националния архивен фонд, продължи Нинова. Само върнатите питания на социалистите са 71, каза депутатът и допълни, че Цачева непрекъснато прекъсва изказванията на опозицията. Всичко това доведе до това Народното събрание да има най-ниска оценка сред останалите институции, категорични са от левицата. Надяваме се този път етичната комисия да си свърши работата - това е тест дали отново няма да разтвори политически чадър, заяви Нинова.

По-рано вчера депутатите от левицата опънаха нервите на Цачева. Те настояха за отговор защо за пореден път питанията им към Бойко Борисов и министри са върнати. Именно тогава се роди и новината: "Връщате ми питането какви са антикризисните мерки на правителството според приетия от него антикризисен план от 1 април. Връщате ми питането поради некомпетентност. Ако смятате, че премиерът е некомпетентен да изведе държавата от кризата, имаме новина", обърна се към Цачева Корнелия Нинова. Цачева хладнокръвно не пожела да отговори.

Петър Мутафчиев също поиска да знае защо питанията към Борисов се връщат или пренасочват към транспортния министър. Наложи се депутатът да обясни на парламентарната шефка, че не става въпрос само за транспорт. Тук нервите на Цачева се опънаха. Ако отново ги внесете по този начин, отново ще ги върна, заинати се тя. На трибуната обаче взе, че излезе и Петър Курумбашев, който тъкмо да обясни кои питания са му върнати, и Цачева го прекъсна: "Няма да допусна питания да бъдат пресъздавани пред камери и микрофони". Депутатът обаче настоя да му бъде обяснено какво да прави, след като питането към Борисов се пренасочва към земеделския министър, който от своя страна го връща, тъй като било в компетенцията на Министерския съвет. Той така и не разбра, но получи екзотична покана от Цачева да уточнят в кабинета й "как се задават въпроси".

Цачева не успя да си отдъхне, защото независимият Емил Василев настоя да разбере тя шефка ли му е или не. Цачева не промълви нищо, а Василев й обясни, че народните избраници нямат началници и сами преценяват какви питания да внасят.

Одисеята на Цачева приключи с Антон Кутев, който я попита на основание на коя точка от правилника прекъсва депутатите. Депутатът така и не получи отговор.

ХТМУ опроверга Игнатов, не се обединява с Техническия

Органите за управление на Химикотехнологичния и металургичен университет не са обсъждали въпроси за сливане или федериране на нашия университет с други академични и изследователски институции. Това заяви вчера в писмо до медиите ректорът на ХТМУ доц. Борис Стефанов, като опроверга категорично Сергей Игнатов. Преди ден просветният министър оправда замисъла си да промени закона и да назначава президент на съединените вузове с уж изявено желание на ТУ-София и ХТМУ да се обединят.

Всяко действие по структурни изменения на висшите училища стартира със санкции на Академичния съвет и Общото събрание на университета в съответствие с академичната автономия, уточнява ректорът. Единственото, което е коментирано като съвместна дейност, е управлението на някои територии, прилежащи към университетите, намиращи се в Студентския град, за по-добро управление на инфраструктурата, съобщава доц. Стефанов. Той уточнява, че усилията се обединяват за стопанисване на общите територии (кампуси), за да се постигне ефективното им функциониране. Възможностите за съвместни дейности на сродни университети са в рамките на колаборацията между автономни университети - създаване на комплексни изследователски колективи, обединяване на усилията в научните и други дейности, се казва в писмото.

Чакащи за болница - с номерца

Болниците да издават номер на пациентите, които подлежат на планов прием. Такава препоръка са дали от МЗ на Българския лекарски съюз. "Лицата получават пореден номер и дата за хоспитализация, като тя се извършва при спазване на последователността на поредните номера", пише буквално в инструкцията.

БЛС изрично поиска от МЗ да обясни по какви критерии ще се правят листите на чакащи за прием в лечебно заведение. От МЗ се позовават на чл. 22 от Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ. В правомощията на лекарите е да вземат решение, съобразно медицинските показания на пациентите, за включването им в листата на чакащите, пише в писмото, подписано от здравния зам.-министър проф. Иван Миланов. Лекарите обаче са категорични, че няма как да предвидят доколко е напреднало заболяването на даден пациент.

Тридневна гладна стачка обяви д-р Захари Стойков на продължаващите втори ден протестни действия на медицинския персонал от Многопрофилната болница в Казанлък. Здравните работници се обявиха срещу ситуацията в здравеопазването и "реформата", която на практика фалира малките общински болници.

Над 3 млн. лв. са задълженията на болничното заведение в Казанлък, което обслужва и 5 съседни общини. Заради тежкото му състояние две от фирмите, доставящи медикаменти, са преустановили зареждането на болничната аптека. Задълженията на НЗОК към болницата в Казанлък са над 700 хил. лв. В сряда работещите в нея са получили само 70% от заплатите си за юли.

България

Хиляди призоваха за часове по религия

Снимка Мариета ТОМОВА

Деца и младежи участваха в хилядното литийно шествие на миряни и духовници в столицата

Хиляди граждани, служители на Българската православна църква начело с представители на Светия синод и на Духовната семинария се включиха в национално литийно шествие за въвеждане на предмет религия в училище. Освен хоругви миряните носеха портрети на Иван Вазов, Петко Славейков, Захари Стоянов, Васил Левски, Паисий Хилендарски и други народни будители. Имаше плакати с безсмъртните слова на Паисий: "О, неразумний юроде, поради что се срамиш..." На друг транспарант бе изписано "Народ без вяра е мъртъв", също "Църква + държава = Златен век!", "66 години атеизъм стигат" и пр. Българският патриарх Максим и митрополитите, членове на Светия синод, отслужиха молебен, посветен на "благочестивото възпитание и образование и на доброто бъдеще на нашите деца".

В ЕС, където образованието е светско, също се изучва предмет религия и това по никакъв начин не противоречи на светския характер на обучението, заяви ловчанският митрополит Гавраил. Той посочи, че министърът на образованието сменил няколко пъти мнението си и преди време е казал, че само 1% от родителите искат въвеждането на предмет религия в училищата. "Явно видя, че това не е така, и започна да говори друго", каза владиката. Той уточни, че въвеждането на предмета е само за запознаване на учениците и уточни, че това не е индоктринация.

Пловдивският митрополит Николай прочете петиция от името на участниците в литийното шествие. Тя бе внесена в НС, президентството, МС и МОМН. В нея се настоява за съвместна работа на всички институции за законодателни промени, за възстановяването на задължителното обучение по религия.

След като се запознае със съдържанието на петицията, президентът Георги Първанов ще се обърне към Негово светейшество патриарх Максим за среща, съобщиха от президентстката администрация.

Проф. Андрей Пантев:

Само слабите общества са нетолерантни

Нетолерантност се проявява от слабите общества, които нямат самочувствие и търсят противник, когото да натоварят с вина за собствената си импотентност в културно, икономическо или военно отношение. С тези думи проф. Андрей Пантев направи паралел между минало и настояще по време на дискусия за толерантността, организирана от сдружение "Приятели на детето" и представителството на ЕК в България.

Историкът говори пред ученици, учители и директори на училища. Той бе категоричен, че търпимостта към различното всъщност много зависи от обстановката, времето и мястото. Да си толерантнен, не означава да проявяваш милост към по-бедните или по-различните, а означава уважение и гражданска позиция, убеден е проф. Пантев. Според него не може да има цивилизовано общество, ако няма толерантност.

Професорът нарече тревожни сигнали дебатите, които се вихрят в ЕС по ромския въпрос. Според него това е доказателство, че и големите, уж интелигентни и демократични нации са недостатъчно зрели и уверени в себе си. Само зрелият човек и способен да уважава различния и да не се страхува от него, добави Пантев.

Той пренесе проблема и на родна почва, като не пропусна историческите доказателства за това, че нацията ни е толерантна. Днес обаче не можем да се справим с един проблем, с една слабост, с един страх от тези различните етноси, възмути се историкът. Защото сме държава на над 1300 години и не трябва да се страхуваме от правата на друг етнос, категоричен бе Пантев.

Толерантността не става със закон, тя започва от битовата среда, от коляното на дядо, от двора на село, от чина в училище, добави проф. Пантев.

Бебе е жестоко изгорено от вряща супа

Момиченце на 2 г. е с опасност за живота и 45% изгаряния, след като се заляло с топла супа. Бебето от с. Бреница вчера бе транспортирано от плевенската болница в секцията по изгаряния в "Пирогов". Детето трябваше да бъде оперирано по спешност. В същото отделение бяха приети и две момчета на 8 и 17 години, които пострадаха от електрически ток в столичния квартал Орландовци. И двете преживяха тежки животоспасяващи операции и вече състоянието им е стабилно.

Колаксъзов вече не е зам.-кмет на Пловдив

Веселка ВЕНКОВА

Ганчо Колаксъзов ще напусне длъжността заместник-кмет по европейски политики и социални дейности в община Пловдив. За това съобщиха вчера от пресслужбата на ГС на БСП в Пловдив. В петък той трябваше да депозира молба до кмета за прекратяване по взаимно съгласие на трудовоправните си отношения.

Решението му е изцяло лично и поради изчерпване на взаимното доверие с кметската администрация, твърдят социалистите, макар ден по-рано Славчо Атанасов да свика нарочна пресконференция, на която оповести, че е настоял Колаксъзов да напусне екипа му поради несправяне с работата.

Изпълнителното бюро на БСП вчера е изслушало Колаксъзов и е приело мотивите му. Пловдивското ръководство не смята, че в създалата се ситуация има конфликт на интереси, макар че и при тях, и в Областната управа имало подобни сигнали.

Самият Колаксъзов оборил слуховете за спекулативно сключени консултантски договори. Информацията за взети високи хонорари като ръководител на два проекта била невярна. Управлението на проекти от общински длъжностни лица по граждански договори било всеобща практика, а Колаксъзов ръководел два проекта, финансирани директно от Брюксел. Единственият хонорар, който е получил, бил 1100 лв. ИБ на БСП в Пловдив свиква в понеделник Градския съвет, за да бъдат обсъдени кандидатури за овакантената от Колаксъзов позиция в общината.

Цветанов призна:

МВР няма пари за уволнените полицаи

Бюджетът на министерството е над 1 млрд. лева, но ведомството дължи 30 млн. за обезщетения

Над 30 млн. лв. дължи МВР на уволнени и съкратени полицаи. Това съобщи вътрешният министър Цветан Цветанов по време на парламентарния контрол. Той призна, че ведомството има затруднения в изплащането на обезщетенията. Коментарът му бе в отговор на въпрос от Иван Костов как ще бъде преодолян недостигът на средства за обезщетения. По думите на Цветанов сумите, предвидени за обезщетения за тази година, са 28 млн. лева. В същото време бюджетът на мегаминистерството на Цветанов е близо 1 милиард. ДУМА припомня, че само МВР бе пожалено при орязването на средства при актуализацията на бюджета.

Цветанов не успя да обясни защо се бавят обезщетенията на съкратените служители. Той уточни, че от началото на мандата на ГЕРБ са съкратени над 2000 служители на МВР. От над 60 000 души при предишните кабинети съставът в момента е 58 000 души, каза Цветанов и дори се похвали, че това е най-малкият щат на министерството в последните 20 години. Министърът обаче не коментира защо при намаления състав бюджетът на ведомството продължава да скача.

Иван Костов се възмути от уклончивите приказки на министъра и разказа как непрекъснато получавал оплаквания от хора, които още не са си получили обезщетенията. По закон при освобождаване от системата на МВР служителите получават до 20 заплати в зависимост от трудовия им стаж.

Неудовлетворените бивши служители на МВР и службите са риск за сигурността на страната, смята Костов. Той твърди, че задълженията на МВР са 42 млн. лв. В тази сума съпредседателят на Синята коалиция включи и съкратените служители на ДАНС, които също трябва да бъдат обезщетени. Това, че са се натрупали толкова задължения, според лидера на ДСБ е в резултат на недобро управление на бюджета.

Вътрешно снимало „Аватар"

За поредна далавера във вътрешното министерство попита Цветан Цветанов независимият депутат Емил Василев. Той поиска да знае какво се случва с късометражен филм за бежанци от трети страни, който МВР е възложило на фирма да заснеме. Фирмата не стана ясна, но Василев определи филмчето като българския "Аватар". По думите му фирмата е била единствен кандидат в "засекретен" конкурс. За заснемането са дадени 200 000 лв., а според Василев късометражен филм обикновено излиза около 40 000 лв. Той цитира и фрапиращи данни като хонорар на фирмата, изработила проекта, от 60 000 лв., 40 000 лв. за консумативи, 20 000 лв. за бензин и т.н. С този бензин може почти да се обиколи екваторът, заяви Василев. Цветанов се опита да се измъкне и обясни, че обявата за конкурса била публикувана на стр. 36 на в. "Стандарт", но повече за изхарчените пари не стана ясно.

ДПС алармира за напрежение сред мюсюлманите

Нараства напрежението сред мюсюлманските общности, заяви в парламента депутатът от ДПС Алиосман Имамов. Според него българските компетентни институции отказват да регистрират легитимно избраното ръководство на Мюсюлманския съвет. За легитимно се смята избраното през 1996 г., изтъкна Имамов, но "за ръководители на вероизповеданието се натрапват безспорно компрометирани персони, извадени от нафталина от мрачно и заклеймено от съвременното българско общество време", се казва в прочетената от парламентарната трибуна декларация.

На 3 септември въоръжени охранители се опитали да овладеят сградата на Главното мюфтийство в столицата, заяви Имамов и посочи, че служители от охранителна фирма "Нерон" взели ключа от мюсюлманския храм в Разград, с което е ограничен достъпът на вярващите. Депутатът обясни, че собственик на фирмата е Георги Георгиев, областен координатор на "Атака".
Имамов призова за запазване на етническия мир. За всичко това обаче от ДПС ще информират ПАСЕ, както и еврокомисаря по правосъдието, основните права и гражданството Вивиан Рединг.

България

60 хил. безработни пред пенсия остават без препитание

БСП подозира, че промените в Кодекса за социално осигуряване са „съзнателни усилия за дестабилизиране на държавната пенсионна система”

Аида ОВАНЕС

Над 60 хил. безработни над 55 г. може да останат без препитание, след като бъде прекратено правото им на обезщетение за продължителна безработица. Това ще стане, ако бъдат приети промените в Кодекса за социално осигуряване. Целесъобразна ли е тази промяна, бе едно от питанията на депутата от Коалиция за България Драгомир Стойнев към социалния министър Тотю Младенов по време на вчерашния парламентарен контрол. Според министъра отмяната на чл. 54 засяга малък брой осигурени - те са били 3533 души през м.г. и са получили общо 5,357 млн. лв. обезщетения, а за първото 6-месечие на т.г. 3314 души са получили 2,384 млн. лв. Отмяната била “в съответствие с концепцията за усъвършенстване на пенсионния модел”. Според Младенов това е “отделяне на осигурителните от социалните плащания”. От 1 януари 2012 г. ще се разграничава социалното осигуряване от подпомагането, това е нещо, което не беше направено през последните 10-15 години, каза той.

Трудно приемам лекотата, с която коментирате отнемането на социални права, отговори му Стойнев и припомни, че мярката е приета от предишното правителство като защита за безработни, на които не им достигат точки за пенсия, но и работодателите не искат да ги наемат заради възрастта им (60 г. и 6 месеца за мъжете и 57 г. и 6 месеца за жените).

С думите “съвсем колегиално ви казвам, че всички сегашни стават предишни”, се обърна към приемника си бившата социална министърка Емилия Масларова, която настояваше за отговор какъв е очакваният ефект от промените в КСО. По думите ѝ сериозният въпрос е дали управляващите правят пенсионна реформа, която да създаде стабилна система и гаранции, и сигурност в бъдеще, или временни мерки в периода на криза. Мерките може би ще “вкарат” в осигурителната система около 80 до 100 млн. лв. за година, но какви са социалните последици от промените, попита тя.

По думите на Младенов увеличението на минималните осигурителни прагове за 2011 г. се очаква да е около 5,6%, което ще донесе допълнително 110 млн. лв. приходи в Държавното обществено осигуряване. Младенов посочи, че предложените промени в пенсионната система ще доведат след 3 години до намаляване на дефицита в ДОО от над 2 млрд. лв. до 1,2 млрд. лв.

Явно вбесен от натиска на опозиционните депутати, социалният министър се опита да напусне парламента, докато Сергей Станишев оповестяваше декларацията на ПГКБ. Наблюдателни забелязаха, че от бързане и яд Тотю Младенов се обърка и се качи в чужд автомобил.

Декларацията на лидера на Коалиция за България – на стр. 11

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Ако обещанията на управляващите хранят, то пенсиите на младите може някога и да надминат жалките пари за възрастните днес...

Над 70% от редовните студенти „висят” здравно не по своя воля

Над 70% от редовните студенти, които са български граждани, имат пропуски в здравното осигуряване за един, два или три месеца, сочат данни на Националната агенция по приходите. От началото на 2010 г. при повече от три неплатени вноски за последните три години се губят здравни права. Така немалко студенти могат да се окажат без право да ползват безплатните здравни услуги.

Проблемът идва от това, че учениците завършват средно образование до края на юни, а започват следването си през септември или октомври. Между юли и септември те не са осигурени за сметка на републиканския бюджет, защото не попадат в нито една от двете категории. За този период бъдещите студенти трябва да платят сами здравните си вноски.

Проверка на НАП показа, че повечето студенти не знаят за това свое задължение. Затова агенцията стартира информационна кампания, в която се очаква да се включат най-големите университети и най-посещаваните студентски сайтове.

Уникална за Източна Европа операция в Плевен

Ректорът на Медицинския университет в Плевен проф. Григор Горчев извърши първата в Източна Европа роботизирана операция на жена с рак на шийката на матката със запазване на детеродните ѝ функции. Това съобщиха вчера от пресцентъра на висшето училище.

До момента операциите от този род в Европа са две, уточниха от университета. Известният български хирург е автор през 2004 г. на първата у нас безкръвна операция на жена с рак на маточната шийка. Проф. Горчев въведе през 2008 г. и иновационната практика за извършване на гинекологични операции с медицинския робот “Да Винчи” и създаде единствения на Балканите център за телемедицина.

Снимка Мариета ТОМОВА

Докато едни „теглят” пари, други чакат на милостта им

Десни партии искат отмяна на прокурорски акт срещу лекар

Местните ръководства на СДС, ДСБ и ВМРО в Русе са изпратили отворено писмо до главния прокурор Борис Велчев, в което се предлага проверка на обвинението от Русенската районна прокуратура за хулиганство на лекаря д-р Георги Тодоров, съобщиха председателите на партийните структури.

Обвинението е по повод сблъсък на 3 юли на д-р Тодоров с охранители на среща в Русе на министъра на здравеопазването д-р Анна-Мария Борисова с лекари. Д-р Тодоров е носел предложения за развитието на здравната система, но не е допуснат от охраната. Десните партии в Русе приемат обвинението на д-р Тодоров като преследване от прокуратурата на човек, който отстоява винаги упорито своята гражданска позиция, каза общинският председател на СДС Юлиян Гарелов.

Десните в Русе смятат, че главният прокурор след проверката ще отмени обвинителния акт. Съдебният процес е насрочен за 30 септември.

Д-р Георги Тодоров е предложен за наградата “Златен ключ” за 2010 г. като личност, най-активно търсеща информация - за негово разследване за корупция в здравната система.

Вълна от съкращения грози Бургаско

Рязко повишаване на безработицата се очаква през следващите два месеца в Бургаска област. Това съобщиха от бюрото по труда.

Туризмът е секторът, който ще остави без препитание около 1300 души. Те са били ангажирани сезонно по хотели, ресторанти и на летището в Сарафово. Тези хора са били насочени за работа от нас и сега отново очакваме да се регистрират като безработни, каза директорът на бюрото по труда Ясен Николов. През октомври са заявени масови съкращения. 700 души ще влязат в списъка на безработните от строително-монтажното предприятие “Балкани ЛК”, от бургаската опера и от металургичния завод “Промет”. От “Балкани ЛК” се съкращават 262-ма души, 51 - от операта, нова вълна има и от Дебелт, заяви Николов. Засега няма допълнителни заявки от пристанището. В момента безработицата в Бургаско все още поддържа ниски нива.

Хипертонията е поразила 40% от българите

40% от активното население на България страдат от хипертония. При по-възрастните процентът надхвърля 70.

Тези стряскащи данни бяха изнесени по време на Първия международен медицински конгрес на тема “Безопасност на пациентите, здравна политика в условията на икономическа криза”.

Статистиката сочи, че повечето българи ходят на лекар само в краен случай. В това отношение страната е на едно от първите места в света. Между милион и половина и два милиона българи се движат по ръба, като неглижират проблема. Съветът на кардиолозите е, ако искаме да не “опираме” до тях, да водим здравословен начин на живот, да се движим повече и да спрем цигарите.

Международният ден на сърцето, 26 септември, ще бъде отбелязан за втора поредна година у нас, съобщиха от Дружеството на кардиолозите в България. Денят се чества по инициатива на Световната кардиологична федерация от 10 години в над 200 страни. Кампанията е насочена към информираността на обществото за рисковите фактори, водещи до болести на сърцето и мозъчен инсулт, както и тяхната превенция и контрол. Мотото е “Здравото сърце е в твои ръце”.

Икономика

Чиновници дължат 2,4 млн. лв. на държавата

Данъчните уведомяват ведомствата за неизрядните им служители, ако не платят доброволно, ще удържат от заплатите

Общо 2428 държавни служители имат над 2,4 млн. лв. задължения към държавата под формата на неплатени глоби към различни институции като КАТ, РИОКОЗ, митници, съдилища, общини и други, съобщиха вчера от Националната агенция по приходите. Най-многобройните задължения са от глоби към КАТ, но най-големите в абсолютна сума са от данъчни и митнически ревизионни актове.

От понеделник НАП започва да изпраща съобщения до различните министерства и ведомства, с които да ги уведоми, че техни служители имат непокрити задължения към държавата. В тези писма ще бъде даден срок от 14 дни към служителите на съответното ведомство за доброволно плащане на задължението. Ако това не се случи и при условие че задължението е само едно, както и ако до момента съответният държавен служител не е получавал друго съобщение, то той ще получи и персонална покана за плащане. Ако и след това недобросъвестният служител не покрие своето задължение, то от НАП обещават да си го удържат от заплатата му.

Инициативата на НАП за събиране на стари дългове от глоби стартира с проверка на задълженията на служителите в агенцията в началото на 2010 г. Тогава стана ясно, че около 400 данъчни не са си платили глобите към КАТ, както и задължения за данък сгради и такса смет. След като изпълнителният директор на агенцията Красимир Стефанов ги прикани публично обаче, всички служители се издължиха в срока за доброволно плащане.

Фермери ще се обучават с европари

Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) започва да приема проекти за финансиране с евросредства за обучение и квалификация на фермери, съобщиха от ведомството. Кандидатите ще могат да подават заявления от 18 октомври до 30 ноември 2010 г. Финансовата помощ по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) се предоставя на обучаващи държавни и частни организации, както и висши училища. Допуска се и подпомагане на юридически лица с нестопанска цел и научни институти с предмет на дейност в областта на селското и горското стопанство, управлението на земите и околната среда.

Пари ще се дават за продължителни и по-кратки курсове и семинари за обучение по растениевъдството, животновъдството, лесовъдството и агроекологията. Те обаче не трябва да са част от редовно обучение в средни или висши училища, а специално разработени. Продължителността на един проект не може да надхвърля 18 месеца. ДФЗ ще покрива напълно всички разходи по обучението, закупуване на учебните материали, лекторските хонорари, както и наемите на помещенията и пътните и административни разходи при организацията на курсовете.

Максимално допустимата помощ за обучението на едно лице е левовата равностойност на 1750 евро за курсове от 150 учебни часа, на 350 евро за курсове от 30 учебни часа и на 210 евро за информационни дейности. Разрешени са и междинни плащания за проекти за обучение чрез повече от един курс или повече от една информационна дейност и при условие че размерът на всяко междинно плащане надвишава левовата равностойност на 8000 евро.

Общините няма да събират част от данъка върху дохода на физически лица

Не се предвижда част от данъка върху доходите на физическите лица да се преотстъпва на общините, съобщи в парламента финансовият министър Симеон Дянков. Той отговори на въпрос на депутатите от Коалиция за България Пламен Орешарски и Захари Георгиев относно възможността част от налога върху доходите на физическите лица да отива директно в общинските администрации. Дянков обясни, че общините и в момента разполагат с широки правомощия, за да постигнат по-висока събираемост. Георгиев посочи, че преотстъпването на част от данъка върху физическите лица на общините е част от процеса на децентрализация.

Два начина за финансиране на тунел под Шипка

Христо ХРИСТОВ

Два възможни варианта за изграждането на пътен тунел под връх Шипка са били представени на първото заседание на междуведомствената работна група и на комитета по наблюдение дейността й, които ще съдействат на агенция "Пътна инфраструктура", съобщи областният управител на Стара Загора Йордан Николов. Първият вариант е строителство със средства от заем, предоставен чрез Световната банка, като финалният срок е до 2015 година. Вторият е чрез проект по оперативната програма "Транспорт" на ЕС. При него обаче сроковете се отлагат във времето и стигат до 2020 година. Вниманието на участвалите в работното заседание било фокусирано основно в първия срок.

В междуведомствената работна група са включени експерти от МОСВ, МЗХ и МРРБ, губернаторите на Стара Загора и Габрово и зам.-кметове на Габрово и Казанлък, които всеки месец ще представят доклади за напредъка в дейността по изпълнение на инвестиционните проекти "Изграждане на път III - 5004, обход на Габрово" и "Изграждане на пътен тунел "Шипка" в Шипченски проход". Всеки месец работната група ще изготвя доклад за напредъка на дейността.

Целта е да се избере най-добрият вариант за съставяне на работен проект, по който да се работи за изграждането на пътен тунел "Шипка", едва след това ще се пристъпи към процедурата по отчуждаване на терените. Очаква се процедурите да приключат в средата на 2012 година. Според направени досега предпроектни проучвания стойността на съоръженията възлиза на около 230 млн. лева.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

В Панаирното градче в Пловдив започна подреждането на експонатите за предстоящия 66-и Международен технически панаир

Може да загубим милиони евро по ИСПА

Двете компании, които строят Дунав мост 2 и ремонта на жп линията Пловдив - Свиленград са заплашили, че ще се оттеглят от проектите, съобщи преди ден пред парламентарната транспортна комосия заместник транспортният министър Ивайло Московски. Испанската Еф Си Си, която работи по Дунав мост, е поискала двойно оскъпяване на проекта. Италианската "Асталди" пък иска да се оттегли заради несигурността във финансирането. И двата проекта се финансират по програма ИСПА на Европейския съюз, чийто срок изтича тази година.

И двата проекта по програма ИСПА се изпълняват с огромно закъснение, като за Дунав мост има принципното съгласие на Брюксел срокът да бъде удължен с две години. Ивайло Московски обяви пред депутатите, че изпълнителят Еф Си Си е поискал допълнително 90 млн. евро върху сключения за 100 млн. евро договор за строежа на Дунав мост 2. Испанската компания е заплашила, че ще напусне обекта, ако не се удовлетвори искането й. Московски добави, че за случая е уведомен испанският посланик в София. Предвидените по договор неустойки, които Еф Си Си ще плати на България, са в размер на 10 млн. евро. Инженерът по проекта, френско-английската компания "Инжероп", в момента разглежда исковете на Еф Си Си. Проблемът обаче е, че инженерът също е поискал оскъпяване на дейността си от 9 на 15 млн. евро и в момента отказва да върши работата си.

За другия проблемен проект по ИСПА - строежът на жп линията от Пловдив до Свиленград, има риск да загубим 70 млн. евро финансиране. Изпълнителят на първата част от трасето е гръцката "Терна", която е готова с 92% от работата си. Проблемът обаче е отсечката от Първомай до Свиленград, която се строи от италианската "Асталди". На 9 юли те писмено са уведомили Министерството на транспорта, че излизат от проекта. След преговори двете страни са се разбрали италианците да довършат релсите поне до Димитровград на цена от 64 млн. евро. За останалата част до Свиленград ще се обяви търг за нов изпълнител, а парите ще дойдат от Оперативна програма "Транспорт", съобщи още Московски. Все още не е ясно за сметка на кой пътен или жп проект ще стане това. Първоначалният вариант е бил за участъка да бъдат усвоени 162 млн. евро по програма ИСПА, от които на "Асталди" реално ще бъдат платени само 64 млн., а 98 млн. евро остават неусвоени. От тях около 70 млн. са европарите. В новата ситуация за Димитровград - Свиленград трябва да се отделят 209 млн. евро от програмата "Транспорт", като целта е цялото трасе от Пловдив до Свиленград да бъде готово до 2013 г. Депутати от БСП обаче изразиха съмнение, че това може да се случи преди 2017 г.

Увеличава се задлъжнялостта на „Български пощи"

Увеличава се задлъжнялостта на пощите. Това обяви вчера по време на парламентарния контрол депутата от Коалиция за България и бивш транспортен министър Петър Мутафчиев. Миналата година "Български пощи" ЕАД са били на загуба от 8 млн. лв. Според Мутафчиев няма структурни реформи в пощите. Той обяви, че все повече се коментира възможното изваждане на пощите от забранителния списък за приватизация, от който управляващите ще вадят част от държавните дружества, сред които и "Информационно обслужване".

В отговор на неговия въпрос министърът на транспорта Александър Цветков каза, че засега дружеството "Български пощи" няма да се изключва от забранителния за приватизация списък. По думите на Цветков политиката на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията е насочена към устойчиво развитие на сектора на пощенските услуги. В дружеството се прави административно преструктуриране. Предстои аутсорсване на неприсъщи дейности.

Свят

Снимка БГНЕС

Скандал разтърси ООН

Ахмадинеджад отрече капитализма, атентатите от 11 септември и структурата на световната организация

Иранският президент Махмуд Ахмадинеджад използва форума на Общото събрание на ООН, за да излее яростта и презрението си за болестите на капитализма, слабостта на ООН и конспирационните теории за терористичния атентат от 11 септември срещу кулите близнаци в Ню Йорк, съобщи Ройтерс.

След като Ахмадинеджад намекна, че има "сегменти" от американското правителство, които са "оркестрирали" атентата от 11 септември, за да "обърнат посоката на нестабилната американска икономика", делегациите на САЩ, страните от ЕС и няколко други държави минаха покрай него и напуснаха залата. Той не обясни логиката на своите твърдения, направени в контекста на нападките му срещу САЩ заради войните в Ирак и Афганистан.

Президентът на ислямската република критикува също и "несръчността" на ООН, заявявайки, че основната причина за това е "несправедливата структура" на организацията. Яростната му реч включи и критика срещу капитализма, като според него съществуващата капиталистическа системата е доказала, че не може да допринесе с решения за проблемите на обществата.

В тази връзка говорител на американското представителство в ООН прочете съобщение, в което се казва, че Ахмадинеджад "още веднъж е избрал да излее долни конспиративни теории и антисемитски клевети." Припомняме, че по време на своето изказване пред сесията на ООН американският президент Барак Обама защити политиката на администрацията си за привличане на Иран на масата за преговори по ядрената му програма - метод, който не е проработил до този момент. "Вратата за преговори е отворена и Иран трябва да избере дали да мине през нея", каза американският държавен глава, но подчерта, че Техеран трябва да покаже чисто и правдоподобно желание и да докаже на света, че ядрената програма е с мирни цели.

Иран в последно време показа интерес към преговори със Запада и в сряда петте постоянни членове на Съвета за сигурност на ООН и Германия предложиха на Техеран нов шанс да започне преговори.

Речта на Махмуд Ахмадинеджад пред Общото събрание на ООН се превърна в една от най-активно коментираните теми в британските и американските медии. Общото в коментарите е, че това е първият случай, в който ирански президент използва трибуната в ООН, за да изрази подкрепа за конспиративните теории за 11 септември.

В рубриката "Лийд" на вестник "Ню Йорк таймс" Робърт Маккий коментира частта от изказването на Ахмадинеджад, която се отнася за популярността на конспиративните теории за 11 септември по света. На въпроса "Кой според вас стои зад атентатите от 11 септември" са зададени пет възможни отговора: "Ал Кайда", "правителството на САЩ", "Израел", "друг" и "не знам". Само в девет от общо 17 страни мнозинството от анкетираните са отговорили, че атентатите са дело на "Ал Кайда". В нито една от държавите обаче тезата, че американците сами са взривили кулите близнаци, не получава мнозинството от гласовете, отбелязва Маккий в "Ню Йорк таймс".

В отделна редакционна статия в."Файненшъл таймс" отбелязва, че поне допреди изказването на Ахмадинеджад Иран е давал признаци на готовност за подновяване на диалога за ядрената му програма, като това вероятно се дължи на новите санкции, които ООН и САЩ наложиха на ислямската република през лятото. Налице са също признаци на сплотяване в международната общност по отношение на политиката към Иран, коментира изданието. Русия се отказа от продажбата на високотехнологична система за противоракетна отбрана на Техеран, а съседите на Иран в района на Персийския залив трескаво попълват арсеналите си, харчейки над 120 милиарда долара за американски оръжия.

Европа започна да се досеща...

Франция предупреди партньорите си от ЕС, че при сегашния темп на намаляване на военните бюджети Европа ще се озове след време под доминацията на Съединените щати и Китай, предаде Франс прес.

"Европейските страни се отказаха в по-голямата си част от една проста амбиция - европейците да разполагат с военен капацитет, позволяващ им да имат тежест в световните дела", подчерта френският министър на отбраната Ерве Морен след неофициална среща с 26-имата си колеги от Европейския съюз в Гент, Белгия. България бе представлявана от министъра на отбраната Аню Ангелов.

"Със сегашния ритъм Европа е на път да се превърне постепенно в протекторат, а след 50 години ще станем пионка в противоборството между новите сили и ще се окажем под китайско-американско господство", предупреди Ерве Морен. Той изрази съжаление, че докато "всички страни в света се превъоръжават, военните бюджети на европейците бяха изключително ниски преди икономическата криза и те се готвят да направят нови бюджетни съкращения". В заключение Морен призова държавите от ЕС да започнат незабавно анализ на целите си във военната област.

Френският министър на отбраната уточни, че повтаря думите, които е казал пред своите колеги от ЕС на вечеря снощи и на работно заседание тази сутрин.

Белгийският министър на отбраната Питер де Крем, чиято страна е ротационен председател на съюза, заявил на срещата, че ще внесе в европейските институции предложенията, направени от държави членки, включително от Франция, съобщи Ерве Морен. Френският министър на отбраната приветства "енергичността" на своя белгийски колега.

Вече има нов Терорист № 1

Западните специални служби засилват действията си за залавяне и елиминиране на Ануар ал Ауляки, който е смятан сега за терорист номер 1 в света. Според специалистите той е най-голямата опасност, а не Осама бин Ладен, който след атаките на 11 септември 2001 г. бе принуден да спре активната си дейност в опит да запази живота си, предаде ИТАР-ТАСС.

39-годишният йеменец Ануар ал Ауляки е включен в обновения списък на ЦРУ с лицата, които подлежат на незабавно елиминиране, тъй като представлява най-голямата терористична заплаха за съвременното общество.

Роден в САЩ в семейство на имигранти от Йемен, Ауляки е най-известният днес радикален ислямист, който активно използва интернет и видеотехнологии, за да пропагандира тероризъм и да мобилизира фанатично настроени хора за борба срещу Запада. Само в Ютюб до неотдавна имаше 1900 видеоклипа с лекции на Ануар ал Ауляки.

Той говори безупречен английски и води широка и активна пропаганда сред мюсюлманската младеж в Европейския съюз и САЩ. Според запознати източници практически всички терористи, които извършват или се опитват да извършат атаки в западни страни, имат записи с призивите на йеменеца или са били под неговото пряко влияние. Видеокасети с негови речи се разпространяват в джамии в страните в Европа и Северна Америка.

По последни данни Ауляки може да се намира в Йемен или Сомалия, където през последната година се измести центърът на активност на "Ал Кайда".

www.duma.bg

кратки

Медведев започва визита в Китай

Президентът на Русия Дмитрий Медведев днес заминава за второто си официално посещение в Китай. Визитата ще продължи три дни, през които държавният глава ще посети китайските градове Далян, Пекин и Шанхай. Основните преговори ще се проведат на 27 септември в Пекин, където Медведев ще се срещне с Ху Дзинтао и други държавни лидери.

Кения осъди сомалийски пирати

Седем сомалийски пирати бяха осъдени на по пет години затвор в Кения, след като бяха признати за виновни от трибунал в град Момбаса по обвинение за нападение в открито море срещу малтийски търговски кораб през май миналата година. Стотина техни сънародници чакат съдебни процеси по същото обвинение. Кения се съгласи през март миналата година да съди пиратите, заловяни извън нейните териториални води, на базата на международното морско право и на двустранни споразумения с ЕС и САЩ.

Самоубийствен атентат срещу сили на НАТО

Дете беше убито, а двайсет и осем души бяха ранени, след като атентатор самоубиец, който искал да атакува автоколона на НАТО, се вряза в автобус със сватбари в Северен Афганистан. Повечето пострадали били жени и деца, които пътували за сватба. Полицията заяви, че няма жертви от автоколоната, която била близо до експлозията в град Мазари Шариф.

Неуспешно изпитание на балистична ракета в Индия

Изпитанието в Индия на балистична ракета "Притхви-2", способна да носи ядрен заряд, завърши неуспешно поради технически проблеми. Ракетата не успяла да излети от мобилната пускова установка. Това беше петият пореден тест от началото на годината, като всички предишни бяха успешни. "Притхви-2" има обсег от 350 км и е въведена на въоръжение в индийската армия.

Израел е готов на компромис

Израел е готов на "компромис, приет от всички страни", относно продължаването на мораториума върху строителството на еврейски селища на Западния бряг. Израелският премиер Бенямин Нетаняху "полага интензивни усилия за постигането на такъв компромис преди изтичането на мораториума на 26 септември", е съобщил източник от правителството.

Тропическа буря заплашва Карибите

Бурята с името "Матю", ще прерасне в ураган в събота, вече се насочва към Централна Америка, и се намира на около 435 морски мили (700 км), източно от Пуерто Каресас, Никарагуа. Властите в Никарагуа и Хондурас са обявили тревога заради наближаващата стихия. Очаква се оттам ураганът да премине над Мексиканския залив.

Свят

Епохата на Лужков приключва

Съпругата на московския кмет отдавна подготвяла оттеглянето на семейната двойка в Австрия след оставката му

Оставката на московския кмет Юрий Лужков, изглежда, наближава. Свръхбогатата му съпруга гледа да се погрижи за старините си и мести семейния бизнес в Австрия, където е открила фондация през 2008 г., пише френското издание "Експрес".

Магистратите в Тирол добре познават Елена Батурина, най-богатата жена в Русия. Срещу нея в момента е организирана кампания, ръководена според наблюдатели от офиса на президента Дмитрий Медведев. И наистина, от две години опасната "московска папеса" на строителството и бизнеса с недвижими имоти е развила в сърцето на Австрия шумна офанзива, с която да излъска своя имидж - спонсорира с милиони евро спортни прояви и мегаломански културни фестивали, се твърди в статията.

Милиардерката притежава според изданието най-луксозния хотелски комплекс в околностите на Кицбюел, купен през 2009 г. за 25 милиона евро, и други имоти в района. Тя често ръководи своя бизнес от Тирол и редовно кани там влиятелния руски богаташ Владимир Евтушенков (93-ти в света според класацията на сп. "Форбс"), женен за сестра ѝ Наталия, пише "Експрес".

Омъжена през 1991 г. за московския кмет, 27 години по младата от него Батурина трупа богатство, като печели за своя холдинг "Интеко" конкурсите по оферти, обявявани от нейния съпруг. По този начин, изглежда, отдавна подготвя оттеглянето на семейната двойка в престижния австрийски курорт Кицбюел, любим на руските супербогаташи, където двамата почиват и в момента, заключава "Експрес".

Стойността на един квадратен метър жилищна площ в Кицбюел надхвърля 12 хиляди евро, забелязва изданието.

Фондацията на Батурина в Австрия ще ѝ даде възможност да спести през идните години стотици милиони евро от данъци, които иначе би трябвало да плати на руската държава. Достатъчно, за да се впусне в нов бизнес далеч от Москва, допълва "Експрес".

Повечето руснаци нямат доверие на Юрий Лужков и смятат, че двамата с Елена Батурина имат "необосновани привилегии", сочи анкета на руския център "Левада" според електронния вестник Газета.ру.

Петдесет и четири процента от запитаните заявяват, че нямат доверие на московския градоначалник, 19 на сто смятат, че заслужава доверие, а останалите не дават отговор.

Над половината - 67 на сто, смятат, че твърденията, според които Лужков и неговата съпруга са "корумпирани (...) и ползват необосновани привилегии", са близки до истината. Само 3 процента са на мнение, че тези слухове са лъжливи.

Двайсет и пет на сто от анкетираните изразяват задоволство, че се повдига темата за корупцията сред висшите чиновници в Русия. 22 процента са възмутени от действията на Лужков и Батурина, а 33 на сто не им обръщат особено внимание, показва допитването.

Само 6 на сто са възмутени от онези, които раздухват такива скандали, а 3 процента се тревожат, че Лужков и Батурина може да пострадат невинни заради неоснователните обвинения срещу тях, добавя Газета.ру.

Снимка БГНЕС

Евродепутати призовават ЕС за политика на добросъседство

Водещи евродепутати заявиха, че ЕС трябва по-ефективно да използва политиката на съседство като външнополитическо средство, съобщи радио "Свободна Европа".

Европейската политика на съседство, разработена за първи път през 2003 г., е програма за изграждане на контакти със страните по източните и южните граници на ЕС с изключение на Русия, която иска отделна рамка за сътрудничество. Предлаганата програма е бонус в замяна на спряното от ЕС разширение на Изток. Тя предлага перспектива за все по-близки отношения в духа на решенията на съвета от 16 юни 2003 г. за действия, в които са ангажирани и самите страни. Плановете трябва да са с най-малко 3-годишен срок на действие, както и да спомагат за регионалното взаимодействие.

Според решенията на съвета Армения, Азербайджан и Грузия ще получат същата възможност за развиване на връзки с ЕС, включително и чрез планове за действие.

Междувременно съветът покани Европейската комисия да приключи предварителните разговори по проекта на план за действие с Йордан, Молдова, Мароко, Тунис, Украйна, Израел и Палестинската автономна област.

Клинтън събра огромен дарителски фонд

Бившият президент на САЩ Бил Клинтън осигури рекордните 291 обещания за дарения на обща стойност 6 милиарда долара по време на приключилия снощи шести годишен филантропичен форум, предаде Ройтерс. Т.нар. Глобална инициатива на Клинтън събира средства за справяне с проблемите в света в областта на икономиката, образованието, околната среда, енергетиката и здравеопазването. От 2005 г. насам в инициативата са направени близо 2000 вноски на обща стойност 63 млрд. долара.

На заключителната сесия вчера Бил Клинтън заяви, че най-много е обезпокоен от това, че по време на настоящата рецесия в САЩ хората ще загубят увереността си. "Но е удивително, че толкова много хора от всички писти на живота, с различни равнища на ресурси, все още мислят за съседите си", каза той, цитиран от БТА.

Над 1300 души, сред които държавни глави като президента Барак Обама, бизнес лидери като съоснователя на "Майкрософт" Бил Гейтс, общественици и знаменитости като рок групата "Ролинг стоунс" присъстваха на тридневната среща, посочва Ройтерс.

Почина ръководителят на превратa срещу Горбачов

Бившият съветски лидер Генадий Янаев, който оглавяваше превратa от 1991 г. срещу тогавашния президент Михаил Горбачов, почина днес на 73 години след заболяване, съобщиха руски медии.

Янаев беше вицепрезидент на Съветския съюз през 1990-1991 г., преди да се обяви за действащ президент на СССР. Той беше вкаран в затвора след провалилия се преврат, но получи амнистия през 1994 г.

Рано сутринта на 19 август 1991 г. вицепрезидентът на СССР Генадий Янаев издава указ за отстраняване от длъжност на Михаил Горбачов поради "невъзможността да изпълнява служебните си задължения по здравословни причини" и за въвеждането на извънредно положение в някои райони на страната за срок от 6 месеца. Припомняме, че тогава е създаден Държавен комитет за извънредното положение (ДКИП) и в същия ден в 6.05 часа Генадий Янаев разпространява съобщение, че поема функциите на президент на СССР. В 9.00 часа няколко колони танкове тръгват към центъра на Москва. В 11.46 часа в обръщение на президента на Русия Борис Елцин създаването на ДКИП се определя като опит за държавен преврат.

МААЕ отхвърли резолюция срещу Израел

Международната агенция на атомна енергия (МААЕ) отхвърли във Виена резолюция на арабските държави, изискваща от Израел да подпише Договора за неразпространение на ядреното оръжие, съобщи МААЕ.

За разлика от вота в Общото събрание на МААЕ през 2009 г., мнозинство от 151 държави членки този път отхвърли резолюцията, внесена от групата от 22 арабски страни, с 51 гласа "против", 46 "за" и 23 "въздържал се". Както миналата година арабските държави отново искаха да приемат необвързваща резолюция, призоваваща Израел, смятан за единствената ядрена сила в Близкия Изток, да подпише договора. САЩ и техните западни съюзници се противопоставиха на резолюцията, тъй като се тревожат от евентуални последици, след като неотдавна мирните преговори в Близкия Изток бяха подновени. Те смятат също така, че това може да застраши провеждането на конференция за безядрен Близък изток, планирана за 2012 г.

Свят

Защо ромите тръгват на Запад?

Вековете на дискриминация са превърнали тези хора в „низша класа” с малък достъп до образование, работа и нормален живот

Йоана ПАТРАН
и Сам КЕЙДЖ

Басиле Урсару се перчи с наскоро боядисаната си къща в Румъния и казва, че заедно със семейството си следващата седмица тръгват за Испания поради икономически причини, след като са напуснали Франция от страх да не бъдат депортирани.

Репатрирането на ромите от страна на Франция провокира официален представител на Европейския съюз да напомни за преследванията на този етнос от фашистите, помрачи среща на ЕС и възбуди спор между президента Никола Саркози и германския канцлер Ангела Меркел.

“Франция ни превърна в някой”, казва 49-годишният Урсару, заобиколен от жена си и децата в ромско селище в Калвини, на два часа северно от Букурещ. “Румъния не ни помогна с нищо. Ако тук нещата вървяха добре за нас, разбира се, че въобще нямаше да напуснем страната”, отбелязва още Урсару, който е напуснал Франция, за да не бъде депортиран, както се е случило през 2007 г. В неприветливото селище безработни мъже стоят по улиците и си говорят с жените, които перат дрехи, а децата си играят по калните неасфалтирани улици. Половината от преминаващите превозни средства са каруци с коне, а по улиците една до друга са разположени недовършени къщи без течаща вода и канализация. Много от автомобилите имат френска или испанска регистрация.

REUTERS

“Какво мога да правя тук?”, попита партньорката на Урсару Елена Баница. “Никой не иска да ми даде работа, а аз съм майка на пет деца. Във вторник заминаваме за Испания. Ние сме тук от седмица, но не можем да останем, защото няма с какво да се издържаме.” Спечелените пари в Западна Европа без съмнение са подобрили условията на живот в Калвини и много роми ще се върнат там, поне временно, тъй като им е по-изгодно, отколкото да останат в Румъния, и им дава шанс да подобрят съдбата си.

Урсару, който няма работа в Румъния, се е върнал преди седмица със съпругата и с трите си от общо пет деца от Франция, след като е живял 10 месеца в лагер в Париж. Той е печелел между 15 и 20 евро на ден от събиране на старо желязо, а жена му и децата му са събирали същата сума от просия. Освен това те са получавали над 300 евро месечно помощи за децата и безплатни лекарства. “Всичко беше страхотно във Франция. Всеки ден взимах децата и просех”, каза Баница. “Парите, които събирахме, ги използвахме за строежа на къщата ни тук, която още малко и щеше да се срути. Сега искаме да отидем да събираме пари в Испания...”

Милиардерът и филантроп Джордж Сорос каза, че Франция трябва да преустанови “нелегалното” репатриране на ромите към Източна Европа и призова ЕС да отпусне средства, за да се приключи с “най-лошия пример на социално изключване” в региона. Сорос, чиято фондация е похарчила 150 милиона долара за промотиране на правата на ромите, каза, че европейските правителства дълго време са си затваряли очите пред въпроса за ромите от региона, които са над 10 милиона. В Румъния почти 10 процента от населението са роми. Вековете на дискриминация са превърнали ромите в “низша класа” с малък достъп до образование и работа, като по този начин те са лесни мишени за десните европейски политици, тъй като икономическата криза и увеличаващата се безработица предизвикват недоволство, заяви Сорос.

Липсата на интеграция в страни като Румъния, България, Унгария, Чехия и Словакия подтиква много роми да заминат, казват политически анализатори. Много деца не ходят на училище, а възрастните трудно намират работа. “Във Франция ние бяхме гонени, полицията ни прибираше от улиците, когато отивахме да продаваме нещата, които сме намерили. Но беше по-добре там. Тук никой няма да ни даде работа, нямаме нищо”, заяви Каталин, който отказа да каже фамилията си.

Някои ултрадесни политически партии в източноевропейските страни насаждат антиромски чувства, довели до отдръпване. Унгарската партия Йоббик - Движение за по-добра Унгария, която заяви, че ромите са заплаха за безопасността на обществото и трябва да бъдат поставени в лагери под контрола на обществото, влезе в парламента за първи път през април. Стандартът на живот на ромите в момента е по-лош от този по време на комунистическия режим и по-голямата част от обществото ги възприема с подозрение, а някои хора дори ги обвиняват в престъпления, каза Петър Креко, анализатор от мозъчен тръст в Унгария. “Има няколко поколения роми, които са израснали в обстоятелства, при които не са виждали хора, които да работят, да ходят на училище или да правят нещо, което мнозинството от хората възприемат като полезна социална дейност”, каза Креко. Правителствата могат да действат така, че да подобрят ситуацията, например да окуражават ромите да се обучават в технически специалности като автомобилната механика, дърводелството и електрониката, области, в които страни като Унгария имат дефицит на квалифицирани работници, допърва Креко.

Изпълнителният директор на Европейския център за правата на ромите Роб Кушен каза, че депортиранията и медийното им отразяване може да подтикне някои нации да предприемат по-ефективни действия за интегрирането на ромите. “Нищетата на всички нива и дискриминацията са две-те причини, поради които хората се местят”, каза Кушен. “Трябва да има политическа воля на високо ниво, за да се създаде и да се финансира програма”.

Франция призова Европейската комисия да застави Румъния и България да използват структурните си фондове, за да създадат условия на живот за ромите и отхвърли обвинението, че Париж се цели конкретно в една етническа група. Много роми вярват, че няма друг шанс в тези трудни времена, освен да търсят своето щастие в по-богатите държави.

“Румъния е виновна за това, че напускаме, защото не ни дава социални помощи”, каза Урсару. “Всички тук в селището са си построили къщите с пари от Франция и Испания”. 47-годишният Василе Кодин също признава, че е построил къщата си с парите от събраното желязо в Испания. Той заедно с още деветима роднини тази седмица се връщат там, а следващата цел е автомобил”. “Връщаме се в Испания, защото сега искаме да си купим семеен автомобил БеЕмВе”, каза съпругата му Стелута Думитру.

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Взимай или плащай

Конкуренцията на световния пазар удря цената на руския газ

Теймур АБДУЛАЕВ

Обемът на доставките в Азиатско-Тихоокеанския регион в перспектива може да бъде съпоставим с европейското направление, съобщиха за “Российская газета” от “Газпром”. Тук целеви пазари за компанията са Китай, Южна Корея, Япония.

Разширяването на доставките ще помогне на “Газпром” не само да диверсифицира износа, но и да продължи уверено да се държи на европейския пазар.

Напоследък потребителите на руски газ в Европа все по-настойчиво искат руският доставчик да преразгледа условията по договорните задължения и да намали цената на горивото. Експертите са убедени, че ако газовият ни монополист не се съгласи, то обемите на износа му в ЕС могат да останат на нивото от миналата година - около 14 милиарда куб. метра. Това обаче ще доведе до загуба на 200 милиона долара. Това ще се отрази и на позициите ни на пазара.

Смяната на възгледите на европейските потребители е свързана с това, че днес цената на руския газ в Европа е достатъчно висока в сравнение, да речем, с норвежкия или сгъстения природен газ (СПГ) от Катар, обясни пред изданието ни президентът на Съюза на нефтогазоиндустриалците на Русия Генадий Шмал. “Във връзка с това в най-скоро време “Газпром” ще трябва да търси компромис, за да не загуби пазара”, подчерта експертът. По-ниската стойност на СПГ, отколкото на газа от тръбите, уточни той, се обяснява с това, че той може евтино да се достави до всяка точка на земята, а тръбният - само там, където има изградена съответна инфраструктура. Според мнението на анализаторите, с годините разликата в цената само ще нараства. Наистина технологията на производството на СПГ е сложна и скъпоструваща, но онези държави, които я имат, компенсират с евтините доставки всички разходи. Затова претенциите на европейските компании са напълно оправдани, смятат специалистите. На свой ред това разбират и в “Газпром”. В компанията съобщиха, че търсенето на взаимноизгодни варианти за решаването на този проблем върви с пълен ход.

В началото на 2010-а германската компания E.On се договори с руския газов гигант за намаляване на доставките на газ, необходими за придобиването в съответствие с договорните условия “взимай или плащай”. Според такова споразумение потребителят се задължава да плаща на доставчика договорения минимален обем на природен газ, дори той да достави реално по-малко. Освен това, за E.On бяха променени някои условия в ценообразуването: заедно с обичайната цена, определяна от стойността на кошницата с петролни продукти, за неголяма част от договорените обеми бе въведено ценообразуване на базата на цените на газовия пазар. Съдейки по изказвания на някои от ръководителите на E.On, фирмата би искала още някои отстъпки. “Всички дългосрочни договори за износ на газ от Русия предполагат определена възможност за периодична адаптация на формулата по инициатива на всяка от страните. Такова преразглеждане с компанията E.On вече беше направено в началото на годината”, уточниха за изданието ни в “Газпром”. За ново преразглеждане са необходими съществени аргументи за значителни промени на пазара, казаха представители на фирмата.

Да припомним, че системата за търговия с природен газ в континентална Европа беше създадена от европейските предприемачи преди няколко десетилетия.

Освен обвързаността с цените на петрола, тя се основава на такива базови принципи, като системата на дългосрочни договори, системата на гаранции “вземане или плащане” (“взимай или плащай) и аналога й “доставяй или плащай”. Тези принципи защитават интересите на онези, които инвестират в дългосрочни проекти за добив, транспортиране и разпределение на газ, а също така защитават потребителя на въглеводороди, гарантирайки му надеждно газоснабдяване.

Обсъждане на принципите на ново ценообразуване обаче имаше и с френската GDF Suez. Наскоро същото поиска Латвия. А съседната Литва отдавна моли Русия да й доставя газ на по-ниски цени.

В “Газпром” обаче са убедени, че създалата се в Европа неконструктивна конкуренция на газовия пазар е временно явление. “Според нашите сметки, още към 2012 г. търсенето на пазара напълно ще се възстанови, а цените ще се изравнят”, твърдят експертите на компанията.

Интервю

Румян РУСИНОВ:

Липсва държавна политика за българските цигани

Пропуснахме времето за разговора накъде отива образованието ни, казва председателят на Центъра за публични политики

Интервю на Лилия ТОМОВА

Правителството очевидно или не иска, или просто не може да се справи с проблеми, създадени всъщност и от него. Дали е правилно "да се уповаваме" само на гражданския сектор за сънародниците ни от ромски произход, г-н Русинов?

- През последните години и ромската тема, и политиката за интеграцията на ромите бяха изоставени от държавата, а вакуумът беше запълнен от гражданския сектор, той беше натоварен с най-много очаквания, но нямаше институционален ресурс да се справи с всичко. За образованието например - колкото и добри практики да бяха предложени на всички правителства от прехода, те не бяха възприети, не бяха "подхванати" така, че да се случат като държавна политика. Винаги давам пример с интеграцията на децата в образованието - точно държавата с институционалните си ресурси трябва да преустанови системата на сегрегация, за да може ромските деца да се учат заедно с българчетата. Но няма политическа воля, не смятат проблема за важен... Поради което се имитираха дейност, а не се насочват реални усилия, ресурси и политики в тази посока.

Приказка без край ли е интеграцията на ромите, и ако е "празна приказка", кому служи?

- Не, все пак не е "празна приказка". Все пак бяха свършени и доста добри неща. Имаше положителни практики, но по-скоро в неправителствения сектор, а не като държавна политика. Макар че предишното правителство взе все пак присърце проблема с ромите, назначи и ром за заместник-министър на труда и социалната политика - Баки Хюсеинов, а Сергей Станишев беше единственият премиер в Европа, който имаше съветник по въпросите на ромската интеграция. В програмата "Развитие на човешки ресурси" на структурните фондове беше отделена специална рубрика за интеграция на ромските деца в образованието - някакви основи на някаква политика все пак бяха поставени. Но и за ромите през 20-те години преход пътят беше назад - останаха без работа, изгубиха препитанието си. Това ги десоциализира.

Рецепта за интегрирането на ромите май никой няма освен участвалите в предишната, додесетоноемврийска власт малцинства. Дали тогавашните "рецепти" не могат да бъдат предписани и днес на болното ни общество?

- Аз съм човек, живял и по онова време, имам сравнително ясна представа за ситуацията и тогава, и сега. Затова мога да твърдя, че политиките тогава бяха много успешни. Разбира се, не искам да изпадам в носталгия, но по онова време имаше възможност много роми да бъдат реално интегрирани в обществото - чрез работа, чрез образование, а това говори, че общността е интегрируема. Сега се опитват да налагат тезата, че ромите са някак си толкова далечни от нормите, че чак са неинтегрируеми. Тъкмо напротив - додесетоноемврийските години доказват, че може да се постигне интеграция, но само когато има последователна политика. Всички знаем, че в онези времена на практика нямаше безработица, при ромите - също. А сред тях имаше и интелигентска прослойка - и в малките градове, и дори по селата. Друг е въпросът, че интегрираните са, така да се каже, "невидими", и много българи дори не знаят, че имат за съседи роми. С което всъщност можем да се гордеем. Това са "автентичните цигани", а не тези, които са по махалите и живеят в ужасни битови условия. Но никога не бива да забравяме - много са ромите, които са съвсем готови за интегриране, и ако към тях подходим с подходяща политика, това ще стане. Така че въпросът е не защо не се случи интеграцията, а защо не подадохме ръка на готовите да я поемат.

Е, защо, г-н Русинов, държавата не подаде демократичната си ръка?

- Защото, повтарям, няма политическа воля за това, държавниците не смятат въпроса за важен. И защото за съжаление много от правителствата, и не само по този въпрос, нехаеха. За образованието и днес се говори, като че ли става дума за чужди, а не за българските деца. На 15 септември вместо да говорим за реалните си училищни проблеми Министерският съвет, министрите проведоха поредната си рекламна акция. И пак пропуснахме времето за голям и сериозен разговор - накъде отива образованието ни. А рецептите от миналото показват, че политиката отпреди 20 години е правилна, че нещата са възможни - ромите имат положителна нагласа, стремеж да се интегрират и да живеят по правилата като всички останали. Щом можеше да се случва преди, защо да не може и сега?

Снимка Благовеста ШВЕТКОВА

РУМЯН РУСИНОВ е роден на 21 декември 1967 г. във Видин. Завършил е икономика, работил е седем години в неправителствения сектор в България и 10 години - на ръководни позиции в Будапеща. Бил е заместник-директор на ромски образователен фонд, програмен директор на "Проект права на човека", директор на програма за ромско участие. Беше шести в листите на Коалиция за България за изборите за Европарламент, кандидат от гражданската квота. От миналата година е председател на Центъра за публични политики и застъпничество.
Румян Русинов владее английски, руски, сръбски език. Женен е, има 13-годишен син - Кристиан.

> **Обществото ни се чалгизира и опростачва**

Допустимо ли е Франция - страна с древна култура, да връща по родните им страни ромите? Ще определите ли това действие като расистко?

- Не бих определил Франция като расистка страна, преобладаващата част от тамошните хора са нормално мислещи, от тях е тръгнал фундаментът на съвременната европейска, а и на световната цивилизация. Франция има изключително богата и материална, и духовна култура. И може би точно заради това изненадата, че подобно расистко действие идва от нея, беше огромна. Става дума за десния популизъм на Саркози, комуто предстоят скоро избори и "се целеше" в 10-12-те процента на крайната десница на Жан-Мари льо Пен. Ясно е, че Саркози се опита чрез по-резки, по-твърди действия спрямо "добре подбраната жертва" - ромите, да получи електората му. Но европейските общества могат да абсорбират един дори толкова тежък проблем. Защото, нека не се заблуждаваме, Франция е една от най-важните държави, тя накак си определя политическата мода в Европа. Затова и всички бяхме направо стъписани, когато се случи, каквото се случи...

А и в България сме си франкофони.

- Да, ние разчитаме, разбира се, на Франция. За щастие Европейският парламент, Европейската комисия, медиите, обществото реагираха адекватно - и в самата Франция, и в Белгия, и в Чехия, в Румъния имаше митиги в подкрепа на ромите и срещу действията на Саркози. "Чистият повод" е кристално ясен - специалната разпоредба на френското вътрешно министерство приоритетно да се гонят роми. И колкото и да се опитваха да замазват нещата, във френските медии изтекоха конкретни факти, беше публикуван документът. Някои европейски медии дори коментираха: "Саркози беше сварен по бели гащи..." Аз лично смятам, че нещата се нормализират. Но би ми се искало дебатът, вместо да легитимира расизма в Европа, а и у нас, каквото опасение все още имам, и да "дава опора" на млади фашисти, по-скоро да стане катализатор за положителни политики. И продължавам да смятам, че ромите не са чак толкова огромен проблем, какъвто изглежда днес на много хора. Нека не се заблуждаваме, преходните години бяха трудни и лоши за ромите - в сравнение и без носталгия - с периода отпреди 10 ноември, когато всички хора, циганите - също, работеха, изкарваха пари, строеха къщи, изучаваха децата си и имаха съвсем сносен живот.

А важният въпрос е според мен има ли език на омразата? И у нас, и в Европа, а и по света? Ако да - кой и защо го насажда? Не е ли и в това говорене голямата причина за днешната социална криза?

- Причината не е една. Основната е езикът на омразата, другата важна причина е липсата на адекватна държавна политика. Словото на омразата е от 20-ина години в България. Има разделение, разслоение на обществото. И ако преди бяхме сравнително егалитарно общество, сега отиваме към по-голямо разслоение, антициганизмът се превърна в маркер за това. Примерно - по-добър съм от някакви хора, просто защото... те са цигани. А аз не съм!

Това мислене, а и поведение, не е ли просто комплексарско?

- Такова е, разбира се. Бих пожелал всички да имат много по-добри поводи да се чувстват велики. Но у нас има и всеобща чалгизация на обществото, опростачаване, опростяване, и антициганският дискурс върви като паралелен процес. Защото всичко отива към комерсализация, а за съжаление "антициганизмът" продава - вдига тиражи например. Много хора не устояха на изкушението така да станат известни - и журналисти, и социолози, а и политици. Има теза, че ромите са привилегировани, което насажда омраза и авторите на тези нагласи се възползват, за да забогатеят. Но обществото няма полза от това, и ромите, и българите нямат полза. Обществото ни трябва да е единно, за да решава проблемите, а не да се настройваме един срещу друг. Жалко, но дори партии с подобен език и с такива тези спечелиха парламентарно присъствие... "Атака" например влезе в НС през 2005 г. с антициганско говорене и с внушения, че за циганите има привилегии. Но плащаемостта на тока в Столипиново например вече е много по-висока, отколкото в столичния квартал Люлин. Само че митологията си работи и вместо да гледат некачественото управление, хората се нахъсват срещу циганите...

Има ли вече и проблем "Европа срещу Франция"?

- Имаше невиждана дискусия в Европа по ромския въпрос, силите днес се пренареждат и нещата ще се нормализират. Европа има огромен проблем и с емиграцията си - ромският проблем не е част от него, но тече паралелно. От една страна Западна Европа се нуждае от евтината работна ръка на емигрантите, от друга страна има неприемане на емигрантите, а популистки партии започват да печелят мощно избори в Европа. Така че има разтърсване, политически земетръс, и се надявам източните държави този път да дадем пример с умерено, с балансирано поведение. Надявам се също страната ни да не заболее, или поне - в не тежка форма, от националпопулизъм.

Общество

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ

Светослав ЯНАКИЕВ

ГЕРБ излъга всички, сега удря всички

Категорично не приемаме това, което е внесено като промени в Кодекса за социално осигуряване и т.нар. пенсионна реформа - одобрено от Министерския съвет и прието в парламентарната комисия с гласовете единствено на ГЕРБ и "Атака". Българските граждани трябва да знаят кой подкрепя тази "реформа".

За 20 години хората се измориха от експерименти, наричани реформа. Вие се назовахте "Правителство на европейското развитие". Но през изминалата година по категоричен начин доказахте, че не може да предложите ясна визия как доходите и качеството на живот на българските граждани да достигнат средните за ЕС. И приетите от МС промени в пенсионното законодателство са поредният пример и на управленска немощ, и за това как тежестите от кризата и вашите собствени неуспехи прехвърляте на гърба на хората. А това е изключително важно, защото на пенсии разчитат днес повече от 2,3 млн. български граждани и още 3 млн. трудови хора си плащат осигуровките, като разчитат на предсказуемост и стабилност.

Питам и правителството, и народните представители от ГЕРБ - с такива обещания ли спечелихте парламентарните избори? Това ли казахте преди изборите, че ще правите? Пенсионна реформа, в която огромна част от хората ще трябва да работят, докато умрат при нашата продължителност на живота в България. Здравна реформа като тази, с която водите системата до пълно разпадане? Това ли обещавахте и това ли правите?

Мълчание - защото въпросите са риторични. Няма спор, пенсионната система е изправена пред предизвикателство. Да, ние сме застаряваща нация. Да, състоянието на здравето не е добро. Имаме ниско ниво на заетост в сравнение с ЕС. Но да се прави пенсионна реформа в такива срокове! Промени се правят, първо, плавно, за да има предсказуемост. Второ, търси се широко съгласие, за да се намерят най-разумните решения и да няма такъв негативен социален ефект като този, който вие предприемате сега.

Искам да знаете, че отзвукът в обществото ще бъде безкрайно рязък, защото удряте всички. Това ли обещавахте на полицаите и военните преди изборите - че ще трябва да работят с три години повече? Това ли обещавахте на младите хора в активна възраст? Младеж на 35 години ми каза преди няколко седмици "Г-н Станишев, аз работя от 20-годишен, но имам официално 8 години трудов стаж". Защо? Защото през 90-те години, годините на дивата икономика, дивия капитализъм, реално погледнато, хората не мислеха за утрешния ден. Мислеха как да оцелеят днес. Работодателите не плащаха осигуровки. И едва от началото на този век започна реално функциониране на пенсионна система. И когато се прави реформата, не се отчитат тези реалности. Какво сравнявате с Германия, Австрия или Франция, където системите са устойчиви, където има ясна предсказуемост и където се отчита елементът на плавност!

Какви са мерките по отношение на хората в предпенсионна възраст? Те няма да могат да се пенсионират при тази ситуация на пазара на труда без специални мерки, които да им помогнат да стигнат до пенсионна възраст. И тях ги обричате да не могат да получават пенсии. През тази година правихте толкова много непредсказуеми крачки - ще правим пенсионна реформа, после - не, до 2012 г. няма да пипаме, ще правим дебати.

Излъгахте синдикатите. Внесените промени нямат нищо общо с това, което беше договорено с тях. Естествено е ПГКБ и БСП да подкрепят и протестите, и подписките срещу този вид на пенсионна реформа. Стига сте се оправдавали с предишното правителство. Имало 2 млрд. дефицит в системата. А кой натрупа 1,8 млрд. лв. пари в Сребърния фонд, насочени именно за стабилността на пенсионната система? Предишното правителство. Ако това беше направено по време на голямата приватизация на г-н Костов, сега нямаше да има тези проблеми на пенсионната система, най-малкото не в този мащаб.

Аз питам - след като знаехте за проблемите в системата, защо правителството прие намаляване на осигуровките с 2% тази година? 400 млн. лв. по-малко приходи в бюджета в пенсионната система дойдоха от тази мярка - абсолютно погрешна! Заради кризата не помогнахте нито на работодателите, на тях поне да се бяхте разплатили за свършена работа пред държавата, и същевременно оголихте бюджета!

И сега характерно за дейността на това правителство - прехвърля се тежестта от вашите собствени неуспехи, от провала в приходната част върху хората. Защото актуализацията на бюджета през юли, с която признахте, че ще съберете с 2 млрд. по-малко приходи, отколкото сте заложили и сте планирали вие през декември, какво е това, ако не провал?! Затова, естествено, има оголване в много системи, в това число пенсионната. И кой ще плаща цената за тази некадърност? Искате да плащат гражданите. Но гражданите няма да го приемат. Няма да припомням дори такива смешни следизборни лъжи, които направихте за пенсиите за хората над 75-годишна възраст, т.нар. вдовишки пенсии... Те бяха дори заложени в бюджета и се отметнахте за неопределено време.

Затова имаме сериозни подозрения, че това са съзнателни усилия за дестабилизиране на държавната пенсионна система, което води към реален демонтаж на европейската социална държава в България. Това няма как да бъде прието от БСП и от левицата. Ще се противопоставим на този вид пенсионна реформа, на тази авантюра, която засяга милиони български граждани, с всички средства. Не само вотове. Ако говорим за народовластие, това е прекрасен и основателен повод за референдум. Защото няма по-важно нещо за всеки човек от това да знае при какви условия ще работи, при какви условия ще се пенсионира и какво го очаква. Ако си мислите, че така между другото, с гласовете на мнозинството, най-вече на ГЕРБ и на "Атака" - на двете партии, които носят отговорност за тази реформа със своето поведение, ще мине между другото... Няма да мине!

Декларацията е произнесена в Народното събрание на 24 септември 2010 г. Публикуваме я с незначителни съкращения

Дамата 25

www.duma.bg

1906 - В САНКТ ПЕТЕРБУРГ СЕ РАЖДА ДМИТРИЙ ШОСТАКОВИЧ (1906-1975), РУСКИ КОМПОЗИТОР, ПИАНИСТ, ПЕДАГОГ И ОБЩЕСТВЕНИК. Учи в частно музикално училище, а на 13 г. постъпва в Петроградската консерватория, където пише Първа симфония и три "Фантастични танци" за пиано, които стават първите му публикувани произведения. През 1926 г. е и премиерата на Първа симфония, изпълнена от Ленинградската филхармония. През 1927 г. получава почетна диплома на

I международен конкурс за пианисти "Фредерик Шопен" във Варшава, на който изпълнява собствена творба. Следват операта "Нос", множество опуси, три балета ("Златен век"), музика за театъра и киното, оперите "Катерина Измайлова", "Играчи" и др., поредица от 15 симфонии, като знаменитата Седма е създадена в обсадения Ленинград, няколко концерта за пиано, за цигулка, за виолончело с оркестър и много камерни произведения и др. От 1937 г. води клас по композиция в Ленинградската консерватория, а по-късно преподава и в Московската консерватория (1943-1948). Творчеството му ту се превъзнася от властта, ту се подлага на рязка критика, но неговите симфонии - особено Петата и Седмата, както и много произведения за пиано, получават световно признание. Умира в Москва на 9 август 1975 г.

1918 - ПОДПИСАН Е БЕРЛИНСКИ ПРОТОКОЛ. Договор, подписан между представители на България, Германия, Австро-Унгария и Османската империя, с който Северна Добруджа се предава на България. През 1917 г. в хода на Първата световна война Румъния е разгромена. Съгласно Букурещкия договор (1918) на България е върната само Южна Добруджа, докато северната част на областта става кондоминиум на Централните сили.

1923 - ЗАПОЧВА БОЯТ ПРИ ГАРА БОЙЧИНОВЦИ, КОЕТО Е ЕДНО ОТ НАЙ-ГОЛЕМИТЕ СРАЖЕНИЯ ПО ВРЕМЕ НА СЕПТЕМВРИЙСКОТО ВЪСТАНИЕ. На 24 септември, по заповед на Окръжния революционен комитет на БКП, главните сили на въстаниците под ръководството на Георги Дамянов, Иван Михайлов, Тодор Атанасов се насочват към Враца с цел да я превземат. По същото време правителствени войски от Шуменския гарнизон, настъпват по железопътната линия Криводол-Бойчиновци и привечер завземат гара Бойчиновци. Това заставя ръководството на въстаниците да пренасочи главните си сили към Бойчиновци. Въстаниците започват атаката на 25 септември сутринта. Първоначално постепенно, а скоро след това - масово, правителствените войски започват да отстъпват и в крайна сметка се предават.

1990 - БЪЛГАРИЯ СТАВА ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ВАЛУТЕН ФОНД. Международна организация, която

се грижи за стабилността на световната финансова система, като наблюдава валутните курсове и платежния баланс, и предлага техническо и финансово сътрудничество. Финансовата помощ, която дава МВФ, обикновено се предоставя на траншове, които са обвързани със спазването на специфични условия на икономическа и финансова политика. Тези критерии трябва да бъдат изпълнени, преди да се отпусне следващият транш. Често условията изискват орязването на публични услуги.

2004 - В АСЕНОВГРАД УМИРА ПЕТКО МОСКОВ (1953-2004), СКУЛПТОР, ВСЕПРИЗНАТ АВТОР НА МОНУМЕНТАЛНОТО ИЗКУСТВО. Роден е на 26 юли 1953 г. в с. Патриарх Евтимово, Пловдивска област. Завършва художествената гимназия в град Казанлък. През 1978 г. завършва Националната художествена академия в София, специалност скулптура. Автор е на повече от 50 паметника в България. Носител е на множество награди в национални и международни конкурси. Дългогодишен преподавател в Средно художествено училище "Цанко Лавренов", град Пловдив. Автор е на паметниците на Капитан Петко войвода, на Йоаким Груев и на Св. св. Кирил и Методий, барелеф на Васил Левски за манастира "Света Петка", съвместна работа с арх. Петко Прокопиев - монумента на загиналите офицери и войници в Сръбско-българската война в Сливница (довършен от синовете му - Атанас и Георги Москови), скулптурна композиция, посветена на цар Самуил в Гърция и др.

На фокус

Йордан СЪЕВ

Български план „Маршал“

Стагнацията на доходите забавя излизането от кризата

Прочутият план “Маршал” поради недостатъчна информираност или умишлено се разглежда като инвестиционна програма за възстановяване на икономиката предимно на Западна Германия, но също така и на други страни на запад от Рейн, като обхваща още Гърция, Турция и скандинавски държави. Испания отказва прилагането му на нейна територия. Каудилио (генералисимус) Франко прозира, че с този план американците целят да завземат ключови позиции във всяка страна, а самият той смята, че Испания трябва да остане независима, включително икономически и финансово. Част от помощите по линията на “Маршал” се предлагат и на социалистическите страни от Централна и Източна Европа, но поради обясними причини те не са приети.

А за какво всъщност са били използвани средствата? Основната част са предназначени за заплащане на труда. През 1949 г. (година след официалното влизане в действие на план “Маршал”) заплатите на западногерманските работници се увеличават средно от 260 на 850 марки. При все още невъзстановените промишленост и селско стопанство основно стоките се доставят от САЩ. Така американската промишленост и селско стопанство започват да работят на максимални обороти. Вложените по “Маршал” 50 млрд. долара (огромна за онова време сума) носят още по-огромни печалби на американските компании, а чрез плащаните от тях данъци - и на държавата.

В Западна Европа планът се осъществява до 1952 г. и ето какъв е ефектът. Икономиката и селското стопанство са почти напълно възстановени в резултат на ефективния и заплатен труд на работниците и селяните. През 1953-а западногерманската промишленост задоволява 75% от потребностите на страната от промишлени стоки, във Франция местната промишленост - 68%, в Белгия и Холандия - 61%, а Великобритания още през 1950-а достига довоенното си равнище. Изостават Гърция, Турция и Португалия, а Ирландия се снабдява предимно от Великобритания.

Отсам желязната завеса

Витрината на соцалистическия лагер беше ГДР. При средна работна заплата от 1600 марки цените бяха фантастично ниски. Мъжки обувки “Саламандър” струваха 90 марки, а дамски ботуши от естествена кожа - 110 марки. Обилна вечеря за двама души излизаше 50 марки. Българите също имаха възможност частично да се възползват от този благодат. При екскурзия или частно посещение (за такова се изискваше писмена покана) до 1975 г. 1 лв. се обменяше за 4 марки, а след това - за 3. За 10-дневна визита се позволяваше обмен до 200 лв. в България и легално можеше да се изнесат още 30 лв. за обмен в ГДР. Почти същото беше положението в Чехословакия. До 1988 г. 1 лв. се обменяше за 10 крони. А обяд в закусвалня струваше най-много 20 крони.

Зад желязната завеса хората живееха с доходи, които осигуряваха възможност за потребление на почти всичко, което се произвеждаше в количества, необходими за задоволяване на потребностите. Това е основната причина в тогавашния социалистически лагер да няма икономически и финансови кризи. Изби-

Дори децата са мобилизирани в битката за оцеляване

бягването им се дължеше на съответствието между покупателна способност и стоков еквивалент.

Сегашната финансова криза, която се превърна и в икономическа, се породи от на пръв поглед дребен инцидент. Няколко големи американски банки се оказаха в дефицит по отношение на обслужването на ипотечни заеми от техните клиенти. В същото време няколко големи корпорации предприеха планове за съкращаване на разходите, като основното в тях е намаляването на персонала. Така през 2007-а без работа останаха 688 хил. работници и служители. Оказа се, че 470 хил. от тях са взели банкови кредити, от които 360 хил. - ипотечни за покупка на жилища, които те вече не могат да изплащат. На пръв поглед това означава банките да са печеливши, защото ипотекираните жилища стават тяхна собственост. Това обаче е привидно, защото няма кой да ги купи. Те се сдобиват с материални активи за милиарди долари, но те не са бързо ликвидни. Поради това ипотекираните жилища се предлагат на пазара на първо време на цена 70-80% от стойността им. Поради голямото предлагане продажбите на първа тръжна сесия са не повече от 35% и следва втора, при която базовата цена вече е 50% от стойността на жилището. Повишеното предлагане води до стагнация в строителния сектор.

Получава се

негативна верижна реакция

Рязко намалява търсенето на строителни материали и транспортни превози като първична последица. Вторичната е ограничаване на покупката на мебели, черна и бяла техника. Появява се понижена трудова заетост в множество сектори. Превишаването на предлагането на работна сила при намалено търсене води до спадане на цената на труда. Поради това големи слоеве на населението ограничават потреблението дори на стоки от първа необходимост. Тогава вече се стига и до обща криза, породена от срив в потреблението поради силно намаленото платежоспо-

Гроздоберът тази есен се оказва тъжен за част от стопаните

собно търсене. На пазара се появяват нискокачествени продукти и услуги, с които все пак се поддържа някакъв оборот. Все повече фирми потъват в сенчестата икономика, за да пестят разходи от данъци, осигуровки и заплати. Постъпленията в държавната хазна драстично намаляват. Вместо легални форми за бизнес все повече се търсят начини за печелене на пари чрез нарушаване на законите и корупция.

За да спечели 1 млн. лв. годишно, едно предприятие трябва да има солидна материална база, да е наело поне 600 души, да осъществява контрагент с множество фирми - доставчици и клиенти. В същото време ТИР с контрабандна стока носи печалба от около 300 хил. лв., а разходите за операцията са една десета. Разбира се, играе се на принципа “риск печели, риск губи”. Загубата обаче също е предвидена. Покрай контрабандистите прехраната си изкарват поне още 80 хил. души, главно роми.

С един от тях - Илия, се запознах на Женския пазар в София. Там той

продава контрабандни цигари

Оплака ми се, че търговията от ден на ден става все по-трудна. Полицията постоянно прави акции и за часове блокира пазара. На няколко пъти е изгорял с по два-три стека. А и доставчиците вдигнали цената - от 1,50 на 2 лв. за кутия. Появили се и посредници, които изкупуват цялата стока, а след това я продават на пласьорите по 2,50 лв. Така и те, за да печелят по 50 ст., я препродават на клиентите по 3 лв. И оборотът пада. Преди половин година Илия пласирал средно по 5-6 стека на ден. Сега, ако продаде три, го смята за голям успех. А и продавачите на дребно се увеличили 6-7 пъти. Жени, които работеха като метачки на улици за 240 лв. на месец, и те са на пазара, защото тук се изкарват поне по 400 лв. чисти, споделя Илия.

Бай Кольо от Разградско се е заел с отглеждането на 200 дка лозя - 50 собствени и 150 под аренда, за която плаща по 16 лв., общо 2400 лв. На работници, които да окопават и пръскат лозята и да берат плодa, е платил 1600 лв. Дотук - 5100 лв. Разчетите му били да прибере по 1500 кг от дка, или общо 320 т. Дъждовете и маната объркали сметките - унищожили половината реколта. Сега очаква да прибере не повече от 160 т. И идва решаващият момент - преговорите с изкупвачите. Според неговата сметка, за да си покрие разходите и да изкара нещо и за себе си, за да има възможност да отгледа следващата реколта, цената за 1 кг трябва да е поне 50 ст. При тези разчети ще получи 9000 лв. Изкупвачите обаче предлагат 20 ст., което означава 3200 лв. Вероятно пазарлъкът ще стигне до 25-30 ст. и с това той ще отчете “чиста” загуба от 300 лв., без да се смята личният му труд. А трябва да плати данък доход и осигуровки. По всяка вероятност догодина бай Кольо няма да арендува 150-те дка. Такива като него са много. Така България, която през 1985-а е била на шесто място в Европа по лозови насаждения и на 23-о място в света (у нас те са били почти колкото в САЩ), сега е на 11-о в Европа и на 49-о в света, като тенденцията е да отиваме все по-назад. А в началото на 90-те години на миналия век Мария Атанасова (прославяна като първата жена летец в България) осъществи пробив за българското вино в Англия и спаси от фалит 6 наши винзавода, които преди това изнасяха продукция предимно за Съветския съюз.

Рекапитулацията

Официално у нас има демокрация и пазарна икономика. В съчетание от двете трудът е остро притиснат от капитала. При временна икономическа стабилизация цената на работната сила се покачва, но у нас това е относително. При криза обаче спадът е поголовен и драстичен. Създава се армия от безработни (излишни хора), които търсят начини за преживяване. В името на това една част се съгласяват да работят срещу ниско заплащане, но не влагат и особено усърдие в труда. Поради което производителността рязко намалява. Така и работодателят, който плаща минимална работна заплата и социални осигуровки, се чувства ощетен, защото това не му носи очаквания принаден продукт.

Нещо трябва да се промени. Явно у нас трябва да се приложи някакъв вътрешен план “Маршал”, който да предизвика стимул за работа. Тъй като спорът за минималната работна заплата е твърде усложнен, необходимо е да се въведе почасова ставка, която да се доближава до средноевропейските стандарти. На първо време доближаването ще е доста относително, защото не става въпрос да гоним стандартите на Германия, Франция, Белгия, Холандия, Дания и др., а за прилагане на някакъв принцип. Поне засега е нормално у нас тя да бъде 2,50 лв. (понастоящем на база минимална работна заплата от 240 лв. ставката е 1,08 лв.). На тази основа да се сключват трудовите договори - който работи 4 ч., получава 10 лв. и веднага му се изплащат. Той от своя страна ще купи продукти за 5-6 лв., за да нахрани семейството си, и така оборотът се задвижва. Ако днес 1 млн. надничари са получили по 10 лв., това е потенциал от 10 млн. лв. Половината да похарчат, означава оборот от 5 млн. лв. дневно, 150 млн. месечно и 1,8 млрд. лв. годишно. Само ДДС върху него е 360 млн. лв.

Сметката е само за хората, които работят на минимално заплащане и потребяват най-евтините хранителни и нехранителни стоки. Те се стремят да пестят от всичко - не ходят на кино и театър, не купуват книги, дори вестници. Мебелите в домовете им са отпреди повече от 20 г. С доход от 8 лв. на ден, колкото се пада при минимална работна заплата, се държи сметка за всяка похарчена стотинка. Хора с оскъдни доходи дори обявяват, че не са в състояние да плащат такси за поддръжка в жилищния блок. Това създава конфликти с другите живеещи там. В селата, където хората живеят в собствени къщи, тази проблеми ги няма. Но там потреблението на стоки и услуги е още по-ниско, защото доходите са дори под минималните. Останали са предимно възрастни хора, които преживяват от земеделски пенсии и се самозадоволяват с хранителни продукти от личното стопанство, както е било преди Девети септември 1944 г.

Кризата у нас не е от 2009-а, а е перманентна от 1991 г., когато се обяви либерализация на цените на стоките и услугите, но не и на труда. Докато последната не бъде премахната, кризата ще мори държавата и обществото. В условия на валутен борд пари не могат да се печатат произволно. Държавата обаче трябва да създаде механизми за тяхното възпроизвеждане, за което не е необходимо откривателство. Те са известни. Иска се само умение за тяхното приложение.

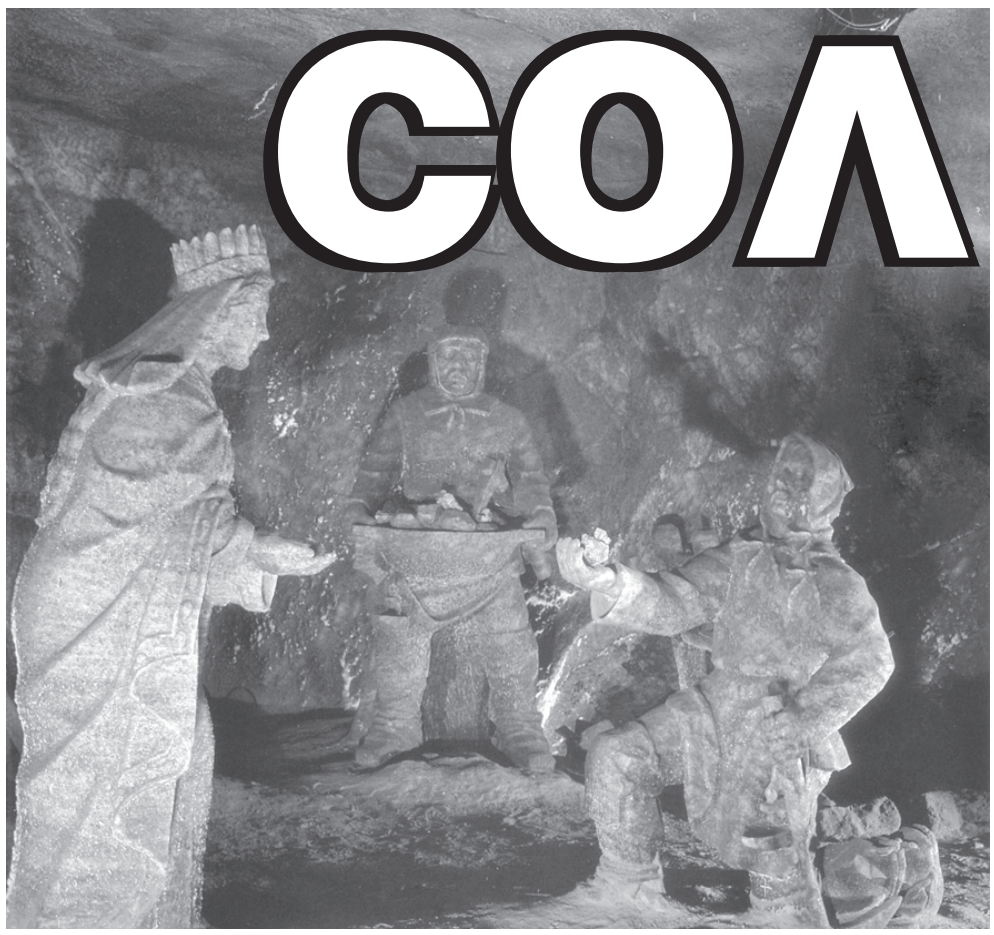
Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА 25 СЕПТЕМВРИ 2010
ДУМА

Невероятно, но факт!

Приказен град от... СОЛ

На 15 км от Краков се намира истинско чудо на природата, което е под закрилата на ЮНЕСКО

Полша е богата на природни ресурси, сред които желязо, цинк, мед и каменна сол. Солната мина във Величка, прокопана през XIII век, представлява цял подземен град със санаториум, театър, катедрала и кафене! В солта още от стари времена миньорите, на които не липсвал художествен усет, издълбали хиляди релефи и скулптури. Тук всичко - от стълбищата до полилеите - е направено от сол.

В мината са издълбани различни зали, възпроизвеждащи сцени от труда на миньорите. Всички фигури са изработени от сол

Най-голямата и най-старата солна находка в Европа се намира в кралската солна мина Величка в Полша, на около 15 км от Краков. Това чудо на природата е под закрилата на ЮНЕСКО. Разработката на мината започва още в X век. След изчерпването на солните залежи на повърхността през средата на XIII век започва търсенето на подземни солни кристали. Първият тунел в мината е прокопан през 1280 г.

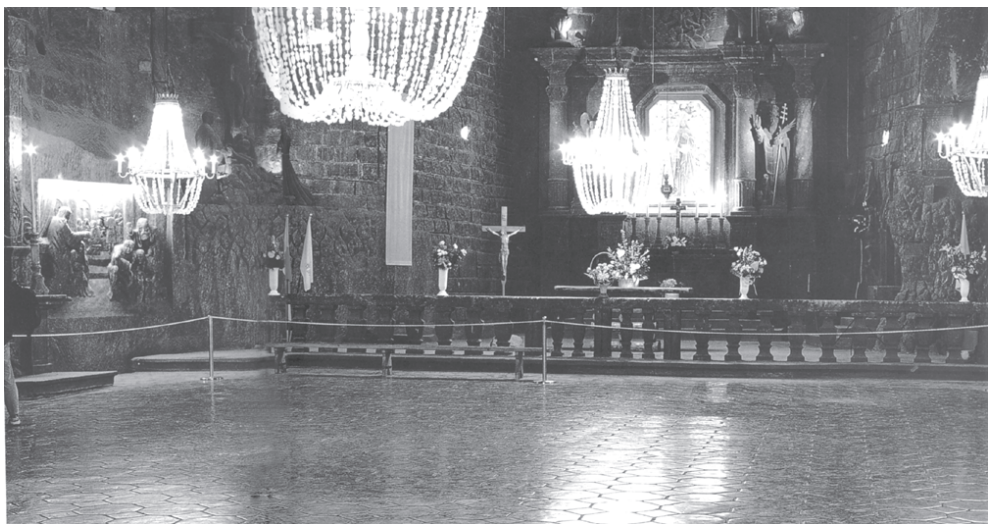
Оттогава насам шахтите, заедно с природните образувания (подземни езера и проходи), са разширени на обща дължина 300 километра на 9 етажа, достигащи 327 метра под земята. По-късно се появяват първите дървени машини, а от XVII век се използват и коне за транспорт на рудата.

Търговията със сол носи на тогавашното кралство до 30% от приходите му. Легендата я свързва с кралица Кинга, която била унгарка. Току-що омъжена за полски крал, тя търкулнала сватбения си пръстен и той паднал в дълбок процеп в земята. Отдолу се открили пластове каменна сол. Навремето солта била безпрецедентно богатство. Станало обичайна практика кралете с гордост да развеждат високите си гости из мината.

Това била основната индустрия в страната, със значителен добив, а миньорите се радвали на големи привилегии. Тези привилегии постановил Казимир Велики в неговия известен декрет от 1369 г.

Днес в мината не се добива сол, но тя е уникална туристическа атракция. Туристите обикновено се допускат до 130 м под земята, а посещенията траят 2 часа.

Последното нещо, което човек очаква да види под земята, е катедрала - подземната капела на света княгиня Кинга. Издълбана в гигантски кристал от зелена сол, тя е дълга 54 метра. Катедралата е впечатляваща и е била любимо място на покойния папа Йоан-Павел II, чест посетител на мината. Много известни личности посещават мината от създаването ѝ - Коперник, Гьоте, Хумболт, Менделеев...

Подземната капела на света Кинга. Дори паркетът по пода и щедро изгяланите прозрачни олтари са само от сол

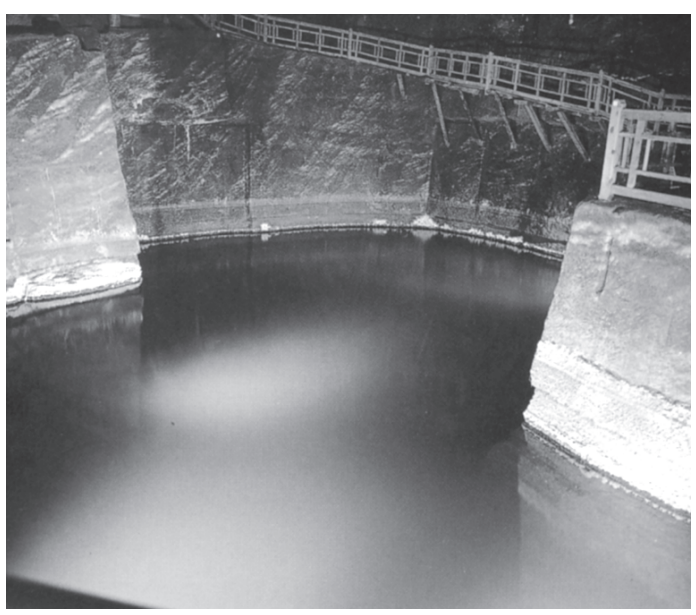
От сол са изработени прозрачният олтар, разкошните полилеи, барелефите и, разбира се, скулптурата на папа Йоан-Павел II. Помещението е величествено - катедрала от сол на 300 м под земята! Понякога тук се правят сватби. Все пак солта е древен символ на вярност и приятелство.

Освен всичко това въздухът в мината има невероятен лечебен ефект. Началото на терапията чрез сол е поставено през 1826 г., когато д-р Феликс Бошковски създава първия здравен център за подобно лечение. Чрез солни бани са били лекувани над 30 болести. След смъртта на доктора през 1855 г. дейността на центъра спряла, докато не била възобновена един век по-късно.

Терапевтичният ефект от соления въздух кара стотици хора, засегнати от респираторни заболявания, да посещават санаториума, изграден в мина Величка. Въздухът в мината има благотворен ефект върху астматици, пациенти с белодробни заболявания и алергии, защото той е с постоянна температура и не съдържа никакви алергени. Високото ниво на влажност и на натриев хлорид в подземните галерии дава положителни резултати при 90% от болните.

Първоначално лечебният ефект бил смятан за следствие от чистия въздух в солените стаи. Но ако е само въпрос на чист въздух, защо тогава въздухът в пещерата е толкова здравословен, а този над повърхността - не? Има една сигурна причина за това. Домовете ни са заредени с електромагнитни източници, като например, телевизори, уредби, компютри, микровълнови фурни и най-вече електрическите кабели минават през всичките ни стени. А когато не сме у дома, държим мобилните си телефони до себе си, говорим, докато шофираме, или се разхождаме и това се случва всекидневно. Този електронен смог причинява излишни количества положително заредени йони и химически несвързани частици във въздуха, които разстройват баланса между положително и отрицателно заредените частици.

Само 30 секунди разговор по мобилния телефон са достатъчни да вдигнат за цели 8 часа нашата кръвномозъчна бариера - естествена преграда, която предпазва мозъка ни от токсини. В подземните солени стаи пациентите са предпазени от тези вредни въздействия.

Подземно езеро в солната мина Величка

Страницата подготви Ира ГЕОРГИЕВА

Процедури за здраве и разкрасяване

- **За разлика от обикновените вани, където влагата се отнема от кожата, ваната със солен разтвор дава възможност солта да се натрупа в горния слой на кожата, като по този начин я запазва хидратирана. Алкалният характер на ваната със солен разтвор оставя чувството за мекота и копринена гладкост. Тридесет минутна вана със солен разтвор има същия пречистващ ефект както тридневно гладуване!**
- **Почистваща маска може да се направи, като се смеси фината сол със зехтин (маслинено олио) или друго натурално масло. Сместа се втрива нежно върху кожата. Отлично средство за детоксикация. Маската има почистващ ефект и прави кожата чиста, стегната и хидратирана.**
- **За навяхвания, болки, изкълчвания се използват затоплени торбички със сол (15 до 30 минути солта се нагорещява до 50 градуса във фурната - не в микровълнова).**
- **За облекчаване на синузита се налагат челото и двете страни на носа с торбичка с морска сол. По този начин се стимулира кръвоснабдяването на кухините. Много полезна е и промивката с морска сол. За целта един грам се разтваря в 100 мл преварена вода или за предпочитане - физиологичен разтвор. Капе се в носа.**

ВЕЛОСИПЕДЪТ

чудо на техническата мисъл

Пътят на знаменитото изобретение от рисунката на Леонардо да Винчи през 1493 г. до наши дни

Инж. Кирил МОМЧИЛОВ

Колелото е може би най-гениалното изобретение на човека. На някого му е хрумнало да отреже от дебел дънер диск, да издълбае в средата му дупка и да го постави на ос. Както се казва: просто, просто и затова - гениално! За "прародител" на колелото се смята валякът - гладък ствол, който бил подлаган под предмета, за по-лесното му преместване. По-късно хората започнали да изтъняват средната част на ствола, от която се получила съединяващата ос на колелата.
Колко ли старо е това изобретение?
В Месопотамия археолози са намерили най-старото превозно средство на колела, което е на възраст 5500 години. За наша радост и в земите на днешна България е открито колело. То, според радиоактивния анализ, е отпреди 5830 +/- 150 години. С колелото започва историята на машините, а неизвестният му изобретател е първият инженер в света.

Велосипедът е друго чудо, плод на творческата мисъл на човека. То е чудо и за ефективността на "горивото". Ако сравняваме разхода на енергия с изминатото разстояние, придвижването с велосипед ще се окаже много по-икономично от придвижването с кон, мотоциклет или лека кола, дори по-икономично от ходенето или тичането! Защото "горивото" на велосипеда е храната, която велосипедистът консумира. Доказано е, че един велосипедист може да измине средно пет километра със сто калории, колкото се съдържат в един банан.

Една малолитражна лека кола ще се придвижи само на сто метра със същата консумация на гориво...

Освен че са много ефективни при разхода на "гориво", велосипедите са и съвсем екологично чисти. Те не замърсяват въздуха, не са шумни, не изискват специални широколентови пътища или огромни паркинги.

Каренето на велосипед освен природосъобразно, е и твърде полезно за велосипедиста. То е прекрасен начин човек да се разтовари физически: раздвижва основните групи мускули (на гърба и на краката), повишава сърдечния тонус и подобрява кръвообращението.

Идеята за превозно средство на две колела, задвижвано от човек, е много стара. В тетрадките на Леонардо да Винчи е открита рисунка на велосипед от 1493 г. Според историците обаче истинският "баща на велосипеда" е немският изобретател барон Карл Фридрих Дрейз фон Зауербон. Дървената му конструкция била с колела от каруца. Велосипедистът е седял на възглавничка на рамката и се е движел, отблъсквайки се от земята последователно с крака...

През 1818 г. Дрейз патентовал опростено превозно средство - четириколесна количка с ръчно управление, която се движела по релси чрез отблъскване с крака от земята. Тя и днес носи името на изобретателя си - дрезина!

Първият истински велосипед (в превод от латински думата означава "бързи крака") е изобретен през 1839 г. за собствена употреба от Къркпатрик Макмилан, ковач от Дъмфрис, Шотландия. Той представлявал дървена рамка със седалка и две колела - едното отпред, другото отзад. Два педала били прикрепени чрез колянообразни ръчки към задното колело.

В 1861 г. Ернст и Пиер Мишо, майстори на карети в Париж, измислили велосипед, подобен на създадения от Макмилан, но с педали, разположени на оста на предното колело, които се въртят непрекъснато вместо да се движат само напред-назад. А през 1880 г. бил измайсторен изцяло метален велосипед, наречен "Ариел", произведен от "Ковънтри машиин".

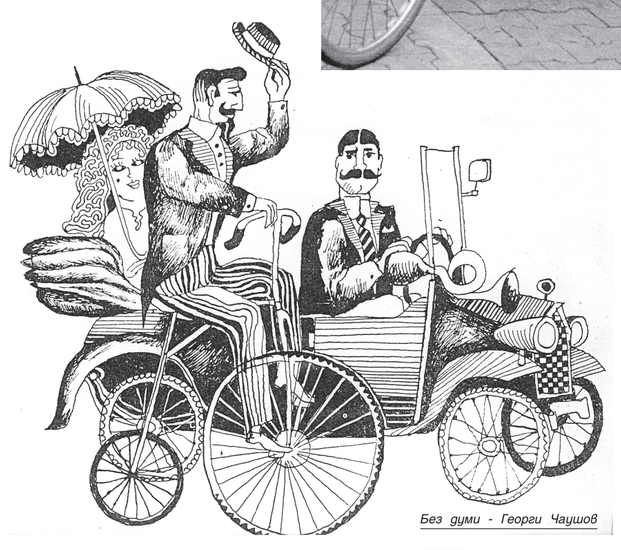
Същата година било представено и колесно средство с верижно задвижване: велосипед с еднакви колела и зъбно-верижна предавка, задействана чрез въртящи се педали. Любопитно е да се знае още, че колоездачните състезания в Европа водят началото си от 1868 г. Организирали ги спортни клубове, които започнали да издават и списание "Велосипед".

В България пръв Бачо Киро се вози на велосипед, измайсторен от дърводелец, по негови "чертежи". Видял Бачо Киро в Букурещ триколка и завидял на румънците.

Ала създател на първия български велосипед, известен под марката "Паяка", е Гено Стоянов - Арабаджията, от Нова Загора. Майсторът-колар го изработил изцяло от дърво с лагерни втулки на осите в 1880 г. - по всяка вероятност, гледайки го от снимка на италиански колоездачи, гостували в България. Тази снимка години наред била залепена на стената в работилницата му!

Велосипедът-бицикъл бил изложен на Първото българско изложение в Пловдив. Двадесетгодишен, майстор Гено яхнал "щуротията си и обиколил околията, стигнал до Сливен и Твърдица", четем в пожълтелите от времето вестници.

Без думи - Георги Чаушов

Демонстрацията на таланта му била и дрезината, с която кръстосвал в 1912 г. улиците на Нова Загора, преди да се появят автомобилите.

Развитието на съвременния велосипед е необичайна глава в историята на техниката. Първото революционно изобретение е задвижващият механизъм, посредством който човекът става двигател на велосипеда. Педали и верига се прикрепят към центъра на спиците на предното колело, като по този начин велосипедистът може да се придвижва, натискайки педалите.

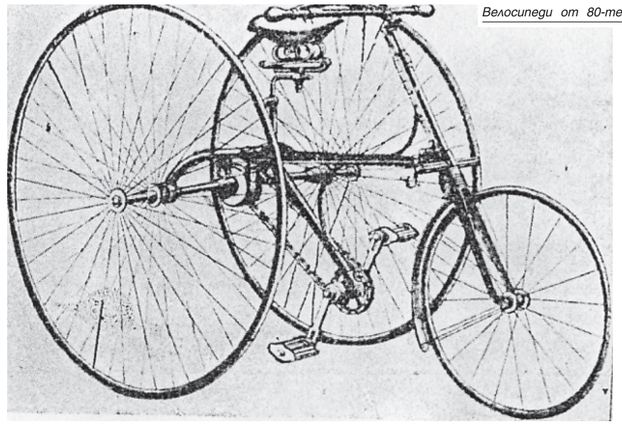
Предното колело било много по-голямо от задното и на снимки от 1870 г. се вижда, че велосипедите са почти толкова високи, колкото и самите велосипедисти. Макар велосипедите да са били извънредно неудобни, дори опасни, поради височината на която е стоял велосипедистът, те са придобили голяма популярност сред мъжете. В почти всички страни на Европа започнали да основават велосипедни клубове, да организират велосипедни състезания.

Моделът на съвременния велосипед се оформил от две изобретения, които се появили непосредствено едно след друго: педалите и веригата (1877 г.) се прикрепят посредством специален механизъм към задното колело. Тази промяна подсказва на дизайнерите на велосипеда да използват колела с еднаква големина.

Англичанинът Джеймс Стартли основава "Ровър Сайкъл Кампъни" и започва производството на новия "безопасен" велосипед в средата на 80-те години на XIX век. Второто основно изобретение били по-удобните гуми. В 1888 г. шотландският ветеринар Джон Бойд Дънлоп е признат за изобретател на каучуковата пневматична гума с протектор и вътрешна камера. Преди изобретяването ѝ колелата на велосипедите са били покрити с кожа или твърда гума.

С въвеждането на задвижващия верижен механизъм и пневматичните гуми започва златната ера на велосипеда. От 1899 г. до днес принципни изменения в конструкцията на велосипеда фактически няма. Макар че само в Англия през 1896 г. били издадени 5000 патента, отнасящи се до велосипеда!

И жените имат отношение към новото превозно средство. Велосипедът ставал по-безопасен и по-удобен с течение на времето. По-смелите жени получили възможност да усетят радостта и свободата, които се свързват с каренето на велосипед. Колкото по-популярно ставало каренето на велосипед сред жените, толкова повече те искали да се обличат с леки и неограничаващи движението им дрехи - корсетите и дългите поли били захвърлени на тавана. А широките и дълги до глезените панталони, които жените-велосипедистки носели под къса пола, станали много разпространени.

Велосипеди от 80-те години на XIX век

През 1896 г. американканата Съюзън Б. Антъни, изтъкната боркиня за даване право на глас и на жените, заявила: "Според мен каренето на велосипед е допринесло толкова много за еманципирането на жените, че нищо друго не може да се сравни с него. То дава на жените чувството на свобода и независимост."

Макар каренето на велосипед да е безкрайно прост начин на придвижване, сравнен с лукса на голямата лимузина или свръхзвуковата скорост на Конкорда, скромният велосипед е изиграл голяма роля в зората на авто-, мото- и авиоиндустриите.

В Япония на конкурса за транспортни чудесии бил представен велосипед с квадратно задно колело. Там се произвеждал и четириколесен семеен велосипед. А велосипедът на Рекс Рел от САЩ се задвижвал от миниатюрна парна машина, при която водата се превръщала в пара от пропанова горелка. Този велосипед се движел със средна скорост над 30 км/час. На рамата на велосипеда била поставена прозрачна яйцевидна кабина, която според изобретателя намалявала съпротивлението на въздуха.

Появила се конструкция и на подводен велосипед. А в САЩ произвеждат така наречените люлеещи се велосипеди за избягване на положенията, при които отсъства въртящ момент.

Днес в дизайна на велосипеда ни впечатляват лежащата рамка и аеродинамичните му форми. Тези две изобретения променят напълно положението на велосипедиста. Велосипедът с лежаща рамка поставя велосипедиста в легнало положение. Така се създава по-голяма аеродинамичност на човека и машината.

Обтекаемата форма прави гледката не само екзотична, но позволява на състезателите-велосипедисти да увеличават максимално скоростта. Това е очевидно за всеки, който кара велосипед срещу вятъра, но съпротивлението на въздуха оказва влияние и когато вятърът не духа срещу велосипедиста.

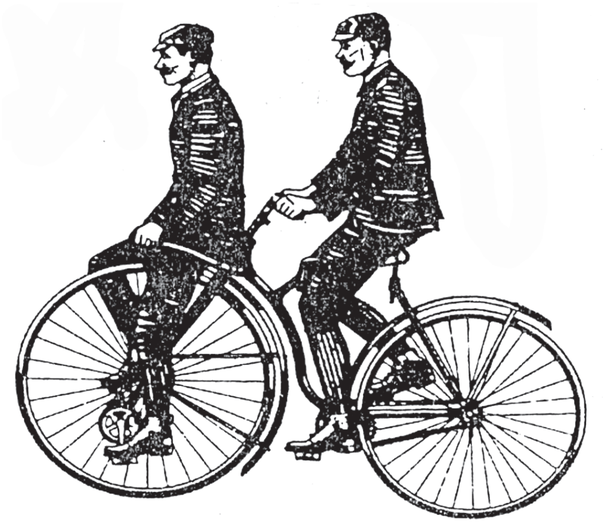
Научили са велосипеда и да лети. В 1977 г. в САЩ е бил изпитан летателен апарат "Госамер кондор" - въздушен велосипед, задвижван от мускулната сила на летеца. Безстрашният изпитател е прекарал 7 минути във въздуха и е получил наградата на Английското общество по аеронавтика за полет с апарат, задвижван от мускулната сила на летеца. Същият летец е прелетял с подобен апарат над Ламанша за 2 ч. и 49 минути.

Най-голямото нововъведение от края на XX век е създаването на планински велосипед - маунтайн байк. Той е за стръмни и кални терени, скоростите му са разположени ниско, има предни и задни спирачни механизми, както и широки грайферни гуми. Производството му става много печелившо звено във велосипедната индустрия.

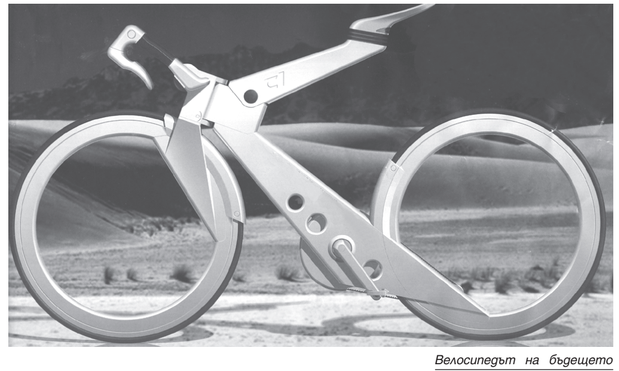

Снимки АРХИВ НА АВТОРА

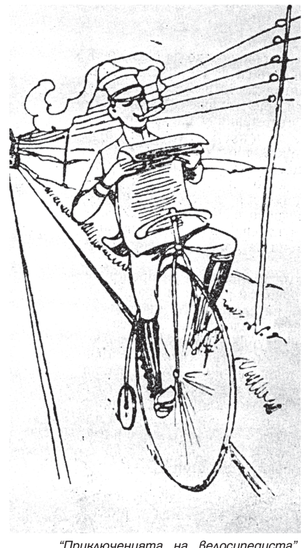
Когато и жените се запалиха по колелото

Колело за двама

Велосипедът на бъдещето

"Приключенията на велосипедиста", част от поредицата весели рисунки в списание "Светлина" - 1892 г.

Демонстрации с първия български велосипед на Варненската гара пред ген. Владимир Вазов и други военни и цивилни лица - 1905 г.

През 70-те години на миналия век в Северна Каролина и Колорадо шепа велосипедисти започват пригаждането на велосипедите си към неравния терен извън шосетата. Оттогава в много магазини на САЩ продажбата на планински велосипеди надминава многократно продажбите на обикновените шосейни велосипеди. Много бързо се утвърждават и състезанията по неравни и кални терени, наподобяващи мотокроса, а също и спускането по стръмни склонове, сходно със ски-спускането. Не е без значение и фактът, че състезанията с планински велосипеди са включени в олимпийските спортове.

В Япония за къси пътувания всеки трети предпочита велосипеда. В Холандия и Дания - всеки втори! Няма да изброяваме причините, поради които и в България велосипедът се завръща като универсално превозно средство, доставящо удоволствие!

Излишно е и да въздишаме по "балканчетата", тях ги произвеждаха машиностроителите от Ловеч в далечните 1957-1960 година. Сега колело да искаш да купиш - в магазините се продават десетки модели, даже вече и с акумулатор, който позволява на велосипедиста да си помага в по-трудни участъци на движение и най-вече при стръмнини. Хем чисто, хем удоволствието още по-голямо - само пари да има човек...

Ускоряващата се еволюция на човека

приказка с непредвидим край!?

През последните 5000 години човекът се развива 100 пъти по-бързо отпреди. Човешката еволюция през последните няколко хилядолетия върви със скорост, която е многократно по-висока от предишния й период на развитие, твърдят американски учени.

Хората днес са много по-различни генетично от своите прадеди преди 5000 години, отколкото те са били в сравнение с неандерталците, изчезнали преди 30 000 години - смята проф. Джон Хоукс от Университета на Уисконсин.

Според учените наблюдаваните промени в генетичния код са в много различни посоки. Сред най-значимите са измененията в хранителните навици, продиктувани от развитието на селското стопанство, или устойчивостта на съвременния хомо сапиенс спрямо заболявания, които само преди 3000-4000 г. биха предизвикали пандемии и масова смъртност.

Така например африканското население днес притежава гени, които го правят далеч по-резистентно към маларията, жителите на Европа имат ген, който им позволява по-добре от всички останали да усвояват веществата в млякото.

Едно от обясненията на учените за промяната в скоростта на еволюцията е неимоверното нарастване броя на населението - от няколко милиона до 6,5 милиарда само за 10 000 години, които са нищожен срок в развитието на човешкия вид. В същото време човешката раса вече населява места, които никога преди дори не е посещавала, т.е. организмът се пригажда към непознати за него условия.

Според проф. Хоукс не трябва да се смята за случаен фактът, че акселерацията в еволюцията през последните 10 000 години съвпада с бума в селското стопанство. За този период генетичните промени у човека са се ускорили най-малко 100 пъти. Промените са в около 7% от човешкия геном и поне на 1% той вече е различен от началния в зората на човечеството.

Учените установяват и все по-големи различия между гените на хора от различните части на света. Ние, хората, сме измислили термина раса в един етап от развитието, когато сме били генетично много по-близки. Всъщност, ако расите се приемат за правилен от научна гледна точка термин, ние все повече имаме основание да говорим за тях. А разселването на човека от африканския континент е започнало само преди около 40 000 години, които са нищо в сравнение с предходния период от поне 3 милиона години.

Днес се сблъскваме с нещо, което няма аналог в генетиката, човекът се развива с невиждани темпове, но това, което буди притеснения, е в каква точно посока...

Удоволствията, които удължават живота

Ако попитате някой психолог, той би потвърдил, че всяко удоволствие удължава живота. А най-често посочваните диети и физически упражнения далеч не са единствените условия за "вечна младост и дълъг живот". За някои други се замисляме по-рядко, но това съвсем не означава, че тяхното действие трябва да се подценява...

Любовта

Докато човек обича, се чувства млад и истински жив. Американски учени дори са изчислили, че любовта удължава живота средно с 5 години. Наблюденията на техни израелски колеги показват, че мъжете, които обичат съпругите си, страдат с 50% по-рядко от сърдечни заболявания в сравнение с техните връстници, които имат проблеми с половинките си.

На Международната конференция по въпросите на стареенето и дълголетието австралийският професор Марк Коен посвещава цял доклад на това, че не само любовта към партньора прави нашия живот по-дълъг и по-радостен, а всяка нейна форма - любимо хоби, работа, домашен любимец, красотата на природата или дори любовта към самия себе си. Според учения самодоволните хора практически не са подложени на стрес и затова много по-рядко страдат от сърдечни заболявания. Коен определя любовта като нещо, което сякаш кара времето да спре. Всяко занимание, при което сте напълно съсредоточени върху това, което правите, и буквално губите представа за времето, е любовно занимание. Има достатъчно научни потвърждения, че удоволствието, което получава човек от такова занимание, наистина удължава неговия живот.

Целувките

Хората, които често се целуват, живеят средно с 5 години по-дълго, твърдят британски учени, защото според тях, когато се целуваме, в организма се активизират невропептидите, които регулират обмяната на веществата, повишават имунитета, подобряват паметта и дори регулират съня. Пулсът по време на целувка се повишава до 120 удара в минута, съответно се покачва и кръвното налягане, изтласкването на кръвта снабдява клетките с повече кислород, изработват се ендорфини, хормоните на щастието, които ни помагат да гледаме положително на света. Организмът преживява малък стрес, но този стрес е полезен, той ободрява и тонизира.

Леността

Според една от теориите за стареенето, колкото по-бавно протича обмяната на веществата в тялото на човек, толкова по-дълго живее той и толкова по-късно идва старостта. Всяко живо същество е надарено от природата с определено количество енергия, ние, хората, сме с 2500 кДж на 1 грам тегло. Но колко бързо изразходваме това количество зависи от самите нас.

Затова не забравяйте от време на време да се спирате, отпускате или просто да мързелувате. Не натоварвайте твърде много мускулите си. Спортните занимания трябва да носят удоволствие, а не да пренапрягат тялото си. Разумната тренировка спомага за побавния ритъм на сърцето в спокойно състояние и за икономичната работа на всички системи в организма.

Сексът

Лесно е да го наречем най-приятното лекарство срещу старостта. Защото сексът укрепва сърцето. Изследвания, проведени в Ирландия, показват, че при мъжете, на възраст 40-55 години, които правят секс 3 пъти седмично и по-често, вероятността от инфаркт и инсулт е 2 пъти по-ниска. Сексът е прекрасна профилактика и на диабета от тип II, който зачестява с напредването на възрастта. След оргазъм и при мъжете, и при жените са повишава нивото на инсулина и се подобрява въглехидратният обмен.

В кръвта си сексуално активните хора имат с 30% повече антитела, т.е. имунната им система е по-силна. Затова и тези хора боледуват по-рядко.

Сексът е и добро обезболяващо средство и профилактика на депресията. По време на секс се произвеждат ендорфини, които са естествен аналог на морфина. Сексът премахва болката при мигрена или артрит.

При редовен секс се увеличава количеството колаген в кожата, а това я прави гладка и я предпазва от бръчки. Сексът предпазва мъжете от прекомерното количество тестостерон. Големите количества от този хормон ускоряват обмяната на белтъчините и жизненият цикъл протича по-бързо.

Но всичко това не важи, когато става дума за секс без любов или поне без взаимна симпатия!

Смехът

Още древните мъдреци са смятали, че пристигането на цирк в града носи много по-голяма полза на хората, отколкото цял керван с лекарства.

Днес е доказано, че когато се смеем, кръвоносните съдове се разширяват, а кръвното налягане спада с 10-20 мм. Затова често наричат смеха профилактика на инфаркта и инсулта.

Освен това той подобрява и имунитета. Нивото на ендорфини и серотонин в организма на смеещия се се повишава, затова смехът е успешна профилактика срещу депресията. Изчислено е, че двеминутният смях е равностоен на 45-минутна почивка.

Смехът има и отношение към красотата, когато човек се смее, лицевите мускули се движат, диафрагмата се съкращава по-бързо, белите дробове работят с пълна сила, ускорява се кръвният ток, подобрява се подхранването на кожата и мозъка, бузите розовеят, повишава се настроението.

Смехът подобрява и апетита, а е полезен и за мозъка. При смеещия се човек двете мозъчни половини работят в идеален синхрон, т.е. мозъкът може по-успешно да се справи с различните интелектуални задачи.

Белезите по КОЖАТА

Те могат да са безобидни, но и потенциални места за поява на меланома

Белезите по кожата са различни - някои от тях са безвредни, а други - не толкова.

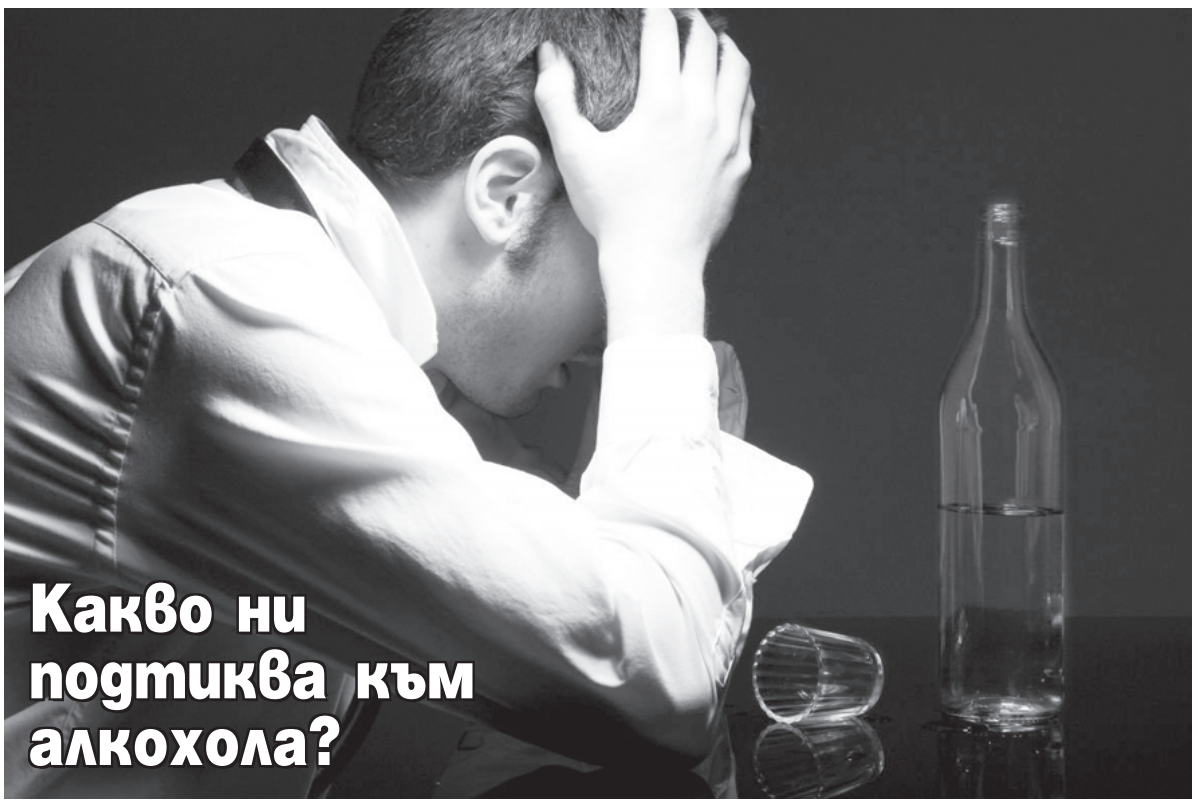
Бенките, както и петната по рождение, които имат общо наименование невуси, възникват по кожата там, където има натрупване на клетки, произвеждащи меланин - тъмен пигмент.

Къде ще се появят бенките, какъв ще бъде техният цвят и размер определят гените. Бенките не са толкова безобидни, колкото изглеждат на пръв поглед, защото поне на теория всяка от тях може да се "прероди" в меланома.

Пигментните петна могат да бъдат с различна форма и големина. Те възникват по-често при жените като резултат от облъчване или слънчеви изгаряния. Съществуват и други причини за тяхната поява: бременност, прилагане на кремове, които не са подходящи за кожата. Пигментните петна се срещат по-често при хората с мургава кожа и черна коса.

Луничките също са пигментни петна, но с жълто-кафяв цвят. Причината за тяхното възникване е меланинът. Най-често луничките се срещат при белите хора със светла коса. Повечето от тях се появяват на 3-4-годишна възраст, развиват се най-често по кожата на лицето и са особено забележими в слънчево време. На около 40-годишна възраст част от тях започват да изчезват. Те не вредят на здравето и премахването им е оправдано само с козметична цел.

Белите петна, познати ни като витилиго, са противоположност на бенките и възникват върху тези участъци от кожата, където няма меланин. Все още не е открита закономерност в тяхната поява и разположение. Те се смятат за козметичен дефект, но проведени наскоро експерименти показват, че кръвната плазма на хората, страдащи от витилиго, вкарана в опитни животни, води до прогресираща загуба на пигментацията на кожата. От тези петна можете да се избавите по медицински път или да ги скриете с помощта на козметиката.

Какво ни подтиква към алкохола?

Все още еднозначен отговор на този въпрос липсва. Причините за развитието на зависимост от алкохола не са изучени докрай, макар много от страните на заболяването вече да са добре известни на медицината.

Известно е също, че отделните хора са в различна степен податливи на въздействието на алкохола, както и че при едни зависимостта се формира много бързо, а при други тъкмо обратното.

Заболяването се предизвиква не само от лошата работа на черния дроб, но и от определен набор гени и недостатъчната работа на някои жлези за вътрешна секреция, които провеждат ферменти, водещи до разграждането на алкохола на безопасни съставки. Сред причините за алкохолизма е и определена слабост на мозъчните клетки, а също и качеството и количеството на особени клетки от мозъка, способни да изработват ендорфини.

Зависимостта от алкохола често се развива при намаляване на такива личностни качества като самокритичност, вяра в себе си и способност към "превключване" и самостоятелна настройка към нови посоки в живота.

Универсално средство срещу алкохолизма, разбира се, няма, освен ако за такова не бъде определено пълното въздържание. То обаче на практика почти не съществува.

Мъжете са по-чувствителни към изневярата

Дамите са по-прикрити и склонни да се оправдават

Мъжете са по-проницателни и по-често от жените разбират за изневярата на своята партньорка. Въпреки това жените са по-подозрителни, но по-рядко откриват доказателства за измяната на партньора си, твърдят психолозите. В Америка са анкетирали анонимно 203 двойки, като въпросите са били насочени към това колко често всеки един от мъжете и жените сам е изневерявал, доколко изпитват такива подозрения към партньорката (партньора) си и в колко от случаите тези съмнения са се потвърдили. За разлика от 18,5% от жените, почти 30% от мъжете са заявили, че смятат вероятността от изневяра като напълно вероятна. В цели 94% от случаите те са се оказали прави. В отговорите си мъжете са били по-искрени, докато жените често са се опитвали да скрият или оправдаят изневярата си. Психолозите от университетите на Вирджиния и Тексас определят резултатите от анкетите като доста неочаквани, тъй като мъжката интуиция повече е поставяна под съмнение, а и мъжете са по-скептични към непроверената информация. Мъжете всъщност не са подозрителни както жените, а по-внимателни и не искат да се стига до прекъсване на дълги и сериозни лични отношения. Все пак, както установява анкетата, жените по-често се опитват да прикриват изневярата си и да създадат лъжливо впечатление у своя партньор, смятат учените.

Проговорили сме преди 100 хиляди години

Това се е случило по земите на днешен Израел, твърди професор от Кеймбридж

Хората са започнали да говорят смислено и членоразделно само преди 100 хиляди години. Преди това те 2 милиона години са мълчали, смята известният британски специалист по палеонтология и еволюция на човека проф. Пол Меларс от Кеймбридж.

Съвременната реч и език са се появили съвсем не толкова отдавна като своеобразен подарък, поднесен ни от природата благодарение на нейната способност да се саморазвива, заяви Меларс на среща на Кралското общество. Според него този извод може да се направи на основата на анализ върху археологическите находки от оръдия на труда, характерни за посочения период. Всичко говори за това, че именно през тази епоха с човечеството са станали невероятни промени, когато се е появил съвременният език. Това е намерило отражение в сложността на използваните оръдия на труда, в тяхното разнообразие следствие на способността на човека да мисли. В началото на човешката еволюция не е имало нищо. Оръдията на труда и методите на общуване са били примитивни. Последните са наподобявали звуците, с които и днес общуват животните.

Проф. Меларс дава и друго важно предположение, тази качествена промяна в живота на човечеството е станала в географския район, където днес се намира държавата Израел: "Именно в тази част на Близкия изток се намира люлката на еволюцията, дала ни съвременните реч и език", твърди той.

Вярно ли е, че жените стареят по-бързо?

Жените наистина стареят по-бързо, но пък живеят по-дълго, показват резултатите от изследване на американски учени.
Въпреки неблагоприятната прогноза относно продължителността на техния живот мъжете стареят по-бавно от жените. Например старческото далекогледство при мъжете се развива по-късно, а скоростта на реакциите им се запазва по-дълго време, отколкото при жените.
Учените от университета на Мичиган смятат, че различната продължителност на живот при двата пола се определя най-вече от степента на готовност за риск. По-продължителната способност към възпроизводство от гледна точка на еволюцията не е лишена от смисъл. Бързото стареене би намалило шансовете на мъжете да създадат потомство, те достигат и максималната си плодовитост значително по-късно в сравнение с жените.
От друга страна, стареенето на жената на определена възраст вече по никакъв начин не влияе на възпроизводството, твърдят специалистите.

Булевард подготви Гергана АЛЕКСОВА

Защо затваряме очи, когато се целуваме?

Може би зрението е излишно и дори вредно по време на целувка

Отговор на този въпрос хората търсят още от зората на еволюцията. Оттгова са дадени и много най-различни обяснения. Последното от тях е на екип от учени начело с професора от Националния институт по образованието в Сингапур Йау Че Мин.

Според тях има две основни причини. На първо място, по време на целувка човек затваря очи, защото организмът инстинктивно се пази от свръхнатрупване на чувства. По време на целувката мозъкът изпитва емоционално пренатоварване и затова, затваряйки очи, човек подсъзнателно намалява количеството на страстта.

На второ място, според професор Мин при целуване очите на практика не могат да функционират нормално, защото е невъзможно да фокусират на такова близко разстояние, и за да ги предпази, организмът им "заповядва" да се затворят.

Съвсем в духа на будистката традиция учените дават и още едно обяснение - че затваряйки очи, човек се стреми да покаже скромност и да не притеснява партньора си, като в същото време се концентрира върху удоволствието, което едновременно дава и получава.

Вицариете

Жена казва на мъжа си:

- Днес бях на преглед при доктора ми. Каза ми, че гърдите са ми като на двадесет годишно момиче!

- А каза ли ти нещо за петдесет годишния ти задник?

- Не! Не сме говорили за теб!

☺

- Вярно ли е, че японките са най-страстните жени в света?

- Един приятел наскоро се ожени за японка и веднага се разочарова. Оказала се китайско менте!

☺

Двама от село си говорят:

- А моята жена е много добра - дървата ще нацепи, обяда ще приготви, прасето ще нахрани..

- Какво? Ти не можеш сам да се нахраниш ли?

☺

- Какво да си сложа, че на плажа да шашна всички?

- Сложи си кънки!

☺

Срещат се двама съседи... единият е измъчен, притеснен.

- Как е?

- Не е добре, моите хлебарки обявиха война на съседските.

- Радвай се, ще се избият помежду си...

- Да бе! Вчера докараха в плен 1500!

☺

Капитанът строява ротата пред казармата.

- Редник Иванов!

- Аз!

- Петнадесет крачки напред, ходом марш!

Иванов тръгва, но...

- Господин капитан! Повече не мога - стената.

- Повече и не трябва. Рота! Огън!

☺

В една адвокатска кантора виси картина, която най-точно отразява същността на адвокатската професия: двама мъже спорят чия е кравата, единият я тегли за рогата, другият за опашката, а адвокатът спокойно дои кравата...

☺

Младеж прегръща силно момиче и шепне:

- Чувствам се като в рая.

- А аз като в градския транспорт.

☺

Говорят си двама поети:

- А на някого чел ли си стиховете си?

- Не.

- А защо ти е насинено окото?

☺

Обява във вестника:

Вчера в градския транспорт е изгубен сак с 12 опаковки черен хайвер. Молба към намерилия го: да се задавиш дано!

☺

Двама пияници си говорят:

- Ама е гадна жена ми! Прибера се, и веднага: "Я ми дъхни!" - казва единият.

- Прави, като мен! - съветва го другият. - Дъхни й колкото се може по-силно!

- И какво?

- Не издържа. Губи съзнание!

☺

Депутатка се жалва на колежка:

- Аз мислех, че притежавам ораторска дарба и като ръкомахам, ръкомахам, а се оказа, че в залата просто чакали кога ще ми изскочат циците от деколтето!

☺

Прогноза:

От новините 2082 година:

- В София са избухнали безредици в българския квартал...

☺

Знаете ли, че:

Най-доволни от първия учебен ден не били търговиците на цветя, а кръчметата до училищата.

☺

В леглото:

- Що за позиция е това? Такава даже няма в Камасутра!

- Това е принципната гражданска позиция на обществото ни!

☺

Какво е това глобализация?

Това е, когато гледаш немско порно на японски телевизор, където двама негри клатят французойка, която говори с украински акцент...

☺

- Скъпи, имаш ли мечта?

- Имах...

- А сега?

- А сега имам теб!

☺

Женска молитва:

- Господи, прати ми нормален мъж! С пари!... Не ти искам да се намали цената на бензина...

☺

Двама клошари се греят край огъня.

- А ти знаеш ли защо Диоген е живял в бъчва?

- Сигурно и той, като нас, е взел ипотека, а после и при тях се е появила криза...

☺

Пролетарии от всички страни, съединявайте се:

Предлагам да се издигне паметник на братския китайски пролетариат, освободил българина от нуждата да произвежда каквото и да е.

☺

Посетител на изложба отива при автора на една от картините:

- А защо тук всичко е така неясно?

- Това е, защото така виждам нещата.

- А защо тогава не носите очила?

☺

- Ти все пак май си взел от допинга на твоя брат-спортист?

- Как разбра?

- Взе ме на ръце, за да ме пренесеш над локвата и вече втори час ме носиш...

☺

- Ти коя си?

- Спящата красавица!

- А защо си толкова грозна?

- Точно се събуждам!

☺

Питат ББ:

- Защо софийските улици са с толкова дупки?

ББ отговаря:

- Виждате тройната коалиция какви земетресения ни остави в наследство...

☺

Откровение:

Преди бях много дебела и това ми носеше големи страдания, затова се реших на сериозна операция. Сега вече съм много... дебел!

☺

След деветосептемврийско изявление:

Като гледам как медийте непрестанно лъскат патъците на наш Бойко, чудя се защо на Девети септември не му направиха една манифестация пред Министерския съвет и всеки журналист да мине с табела на гърдите: "Слава на нашия учител и вожд, великия Бойко!"...

☺

- Вие мъжете сте поблагодетелствани от брака!

- Да, така е - женим се по-късно и умираме по-рано...

☺

Изявление на Симеон Дянков:

"Правителството отдавна е усвоило как лесно да прибира парите на бедните. Вярно, че бедните нямат много, затова пък са бол..."

☺

Български народни футболни мъдрости:

Няма такъв отбор, от който нашият национален да не може да падне.

Футболист... Това е такава професия - да огорчаваш родината.

☺

Грешка:

По новините съобщиха, че софийската полиция търси сериен изнасилвач. Звънах им преди малко, но се оказа, че това не е било обява за работа.

☺

Радост вкъщи:

Вчера жена ми направи нещо с устата си, което би зарадвало всеки мъж.... О да, най-после я затвори!

☺

На сутринта съпруг казва на жена си:

- Скъпа, имах чудесен сън, бях още ерген и ти исках ръката..

- И какво му е било чудесното на съня?

- Това, че ти ми отказа...

☺

Във ВУЗ:

- М-да, младежо. Нямам идея, как още да ви помогна... Ето и последния въпрос. Представете си, че вие сте кръгъл идиот, а изпитът е много сложен. Но вие имате пари, много пари. Какво ще направите в такава ситуация?

- Ще опитам да препиша...

- Не, не можете да препишете - аз стоя до вас! Не забравяйте вие имате пари, много пари. Какво правите в тази ситуация?

- Ще опитам да извадя пищова...

- Вие нямате никакъв пишов! Всичките съм ви ги взел, останали са само парите!

- Ъ-ъ-ъ... А поправката кога е?

- След година, дебил такъв!

- А къде?

- Ще ти кажа аз къде!

- В смисъл!

- В смисъл - давай парите, изрод!

- А-а-а, разбрах намека. Ето, вземете.

- Е, разгеле! Сега вече вие сте светлото бъдеще на нацията. Поздравления!

☺

В чудния свят на медицината:

Както твърдят докторите, петдесет грама ракия преди обяд са не само е полезни, но са и малко.

☺

В кабинета на доктора:

- Докторе, дойдох да ви благодаря.

- Влезте, моля. Само, извинете, не помня: вие пациент ли сте или наследник?

☺

- Къде ще карате отпуската с мъжа си?

- Ако Боби ни върне парите, ще отидем на море.

- А ако не ги върне?

- Тогава ще отидем при Боби.

☺

Ловци погнали един заек в планината и по едно време го загубили.

Виждат един овчар и го питат:

- Да си видял някакъв заек наоколо?

Овчарят отговорил:

- Ей сега мина оттук един мъжки заек.

- Е, как пък разбра, че е мъжки?

- Ами понеже разправяше: "Ще ме хванат за оная работа!"

☺

Знаете ли че:

Само в България всички атеисти са православни.

☺

Откровение:

Алкохолът, това е като да си бил при любовница - на сутринта съжаляваш, жената ти иска развод, парите в портфейла са на половина, но все пак е приятно да разказваш на приятели...

☺

Изпит. Преподавател към студента:

- Защо почнахте да ми намигате?

Студентът:

- Сигнализирам ви, че знанията са ми вече на резерва...

☺

- От какво си така тъжен?

- Четох една книжка с тъжен край.

- Коя.

- Моята спестовна.

☺

Защо Бойко Борисов не се жени?

А как да разочарова останалите четири милиона тръпнещи българки?

☺

Психиатър към пациента:

- Вие страдате от клептомания.

- Докторе, ще ме излекувате ли?

- Да. Като за начало ще ви помоля да ми върнете писалката!

☺

- Обичате ли жена си?

- Разбира се! Тя да не е по-лоша от другите?!

Пластична хирургия:

Миналата година един хирург ми смени формата на носа. Хвана ме с жена си...

☺

Мъж се обажда на "Бърза помощ":

- Ало, трябва ми помощ!

- Какво ви е?

- Пих виагра и ерекцията вече ми е четири часа.

- Е, и?

- Ами в инструкцията пише: ако ерекцията продължи над 4 часа, повикайте доктор!

- Добре, сега ще ви пратим кола.

- Само имам молба!

- Каква е молбата?

- Може ли вместо доктор да пратите медицинска сестра? А най-добре ще е две!

☺

- Какво ще стане, ако секретарка забременее от генерален директор?

- Ще й се роди генерален секретар.

☺

- Как беше на морето?

- Какво да ти кажа... Същото като на работа. Седиш, дремеш и чакаш да дойде време за ядене...

☺

Срещах се с нея цели две години и всичко беше идеално. Беше чудесна любовница, но след това започна мрънкането: "Кажи ми как се казваш... Искам да знам името ти.. Пешо ли си, Иван ли си, кой си?"... Е, писна ми!

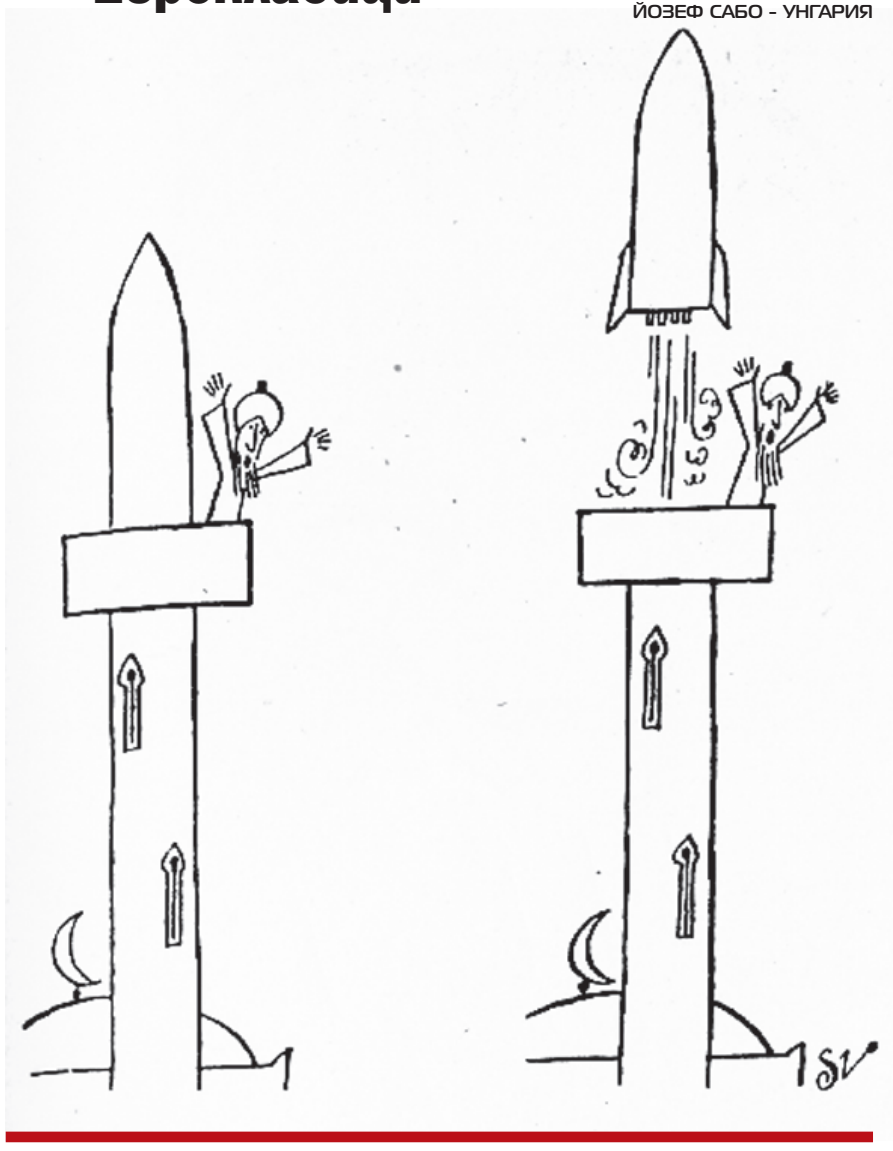
☺

Откритият космос. На орбиталната станция стои привързан космонавт и тропа яростно по капака:

- Отваряй, кретен! И престани постоянно да питаш "Кой е?"

Еврокласици

ЙОЗЕФ САБО - УНГАРИЯ

Вицариете

Тарзан

ГОТОВНОСТ

Лозан ТАКЕВ

Имало
конфликт на интереси
по закона...
Премиерът
вече чакал
нов министър
на разклона...
Ако трябва да ги сменя
за нанесени вреди,
на разклона
цял мандат
той трябва да седи...

УСПЕХИТЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИЯ ЕЗИК

Петър СОФРОНИЕВ

Доскоро бях тих, кротък и нежен, бих казал.

Ръководен от благия си нрав, не правех забележка на съседите, че цяла нощ тресат блока с умопомрачителна чалга. Подминавах с мълчание един братовчед, който всеки ден ме търсеше, за да ми се оплаква от лековерна съпруга. И кварталния пияница Доко посрещах с усмивка, когато всяка сутрин и вечер ме глобяваше с пет лева за бира и цигари. Но скоро разбрах, че нервите ми са на привършване, а сънят ми не е сън, а тревожно мятане в кревата. Когато усетих, че и тикове на лицето започнах да правя, твърдо реших да приключа с добротата, да се проява като доста невъзпитан и да приема железен курс към всички мои дразнители.

Първа проява на твърдия ми характер усети съседът от долния етаж Цоков. Когато от тях за пореден път една нощ се разнесе песента "Гаси тока, върти ключа", скочих по пижама и със свиреп вид се озовах пред входната му врата.

- Ще ви разпилея цялата шибана фамилия, ей! - изкрещях твърдо на появилия се стопанин Дечо. - Следващият път, ако ми смутите нощния покой, ще дойда тук с теслата и лопатата да се разберем!

Оня се стресна и само успя да отговори плахо:

- Я не говори като министър без портфейл!? Къде се намираш!? Ние сме семейство морално и възпитано, а в момента тук са най-близките ми и малко се веселим...

Затвори Дечо уплашен вратата и в блока се възцари тишина.

Когато братовчедът ме спря за поредното си оплакване, аз го изпреварих и му креснах на улицата:

- Престани да ме натоварваш, защото ще ти нахълтам в дома ти и ще ти попилея жилището - толкова ме нервираш всеки път! Ще взема и жена ти за заложник и ще я откупваш с бидон домашна ракия от твоето производство и с десет суджука от онези, които съхнат цяла зима на тавана ти!

Братовчедът пребледня, ококори очи като светофари:

- Какъв е този хамалски език, който употребяваш при контакт с роднина? Не, те и хамалите не говорят така. Ти просто употребяваш лексиката на депутатите, когато говорят за политически опонент!

Подмина ме и побягна в обратната на моята посока.

След като видях, че новата ми тактика проработи, пресрещнах и кварталния пияница един ден:

- Само да чуя, че искаш пари за бира и цигари, гадино мързелива, ще те реформирам и преструктурирам дотолкова, че и майка ти няма да те познае!

Доко не дочака повече думи от мен и изчезна в тъмното.

Колко малко му трябвало на човек, за да се отърве от досадниците, които редовно му съсипват нервите. Започни да се изразяваш като политик в парламента и всичко ще е наред!

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА В УТРЕШНИТЕ ВЕСТНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

Рашко СТОЙКОВ

БОЛНИЦИ, СПИРАЩИ ДА ПРИЕМАТ БОЛНИ, СТАВАТ ЗДРАВНИЦИ!

БЪДЕЩИ ПЕНСИОНЕРИ, ДОРИ ДА НЕ ДОЖИВЕЕТЕ ДО ПЕНСИЯ, НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, ЧЕ В РАЯ ПЕНСИИТЕ СА ПО-ВИСОКИ И ТО ЗА ВЕЧНИ ВРЕМЕНА!

ГЛАДНИТЕ МЕЧКИ ТАЗИ ГОДИНА НЯМА ДА ЗАСПЯТ ЗИМЕН СЪН - ПАЗЕТЕ СЕ!

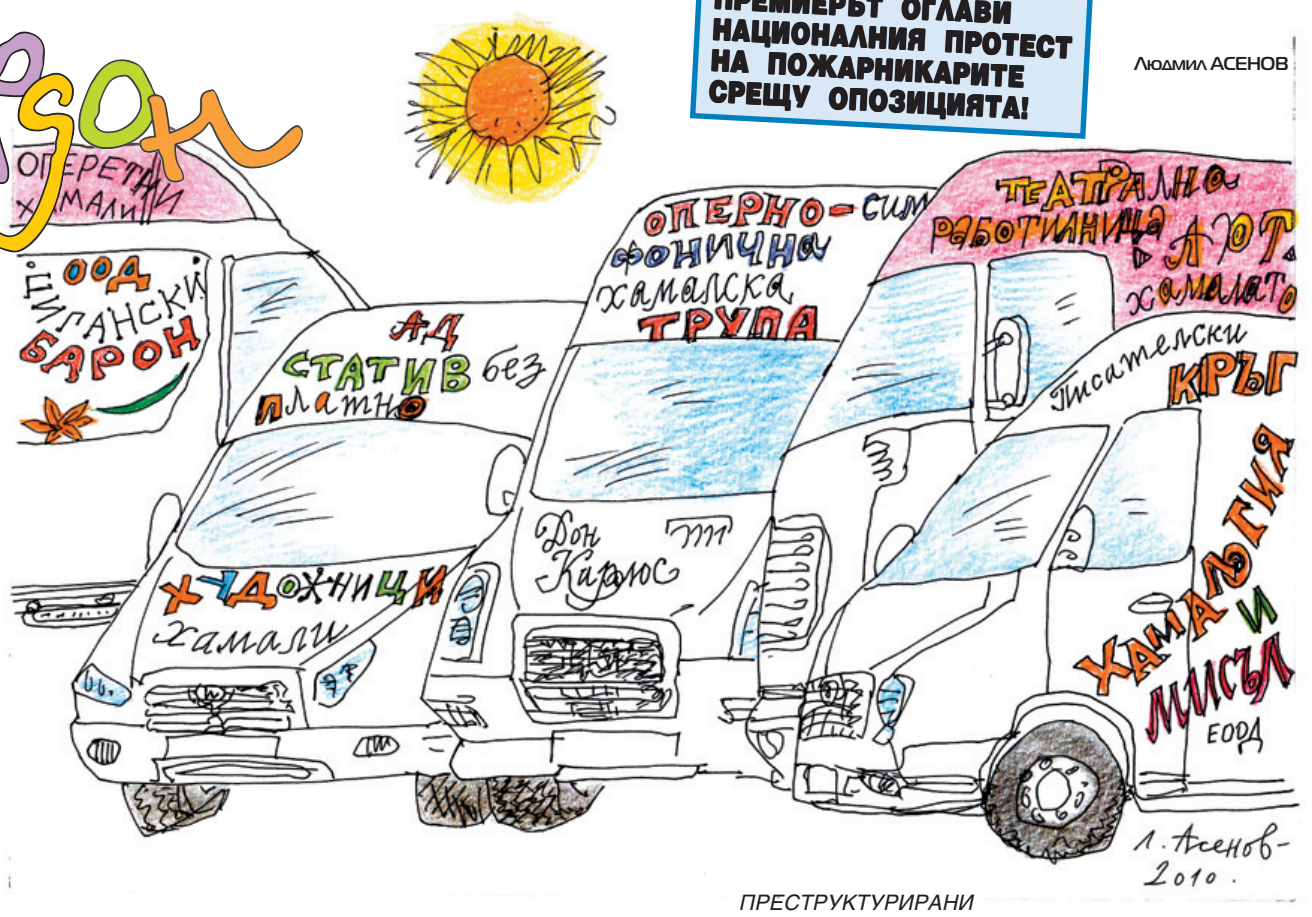
БРУТНИЯТ ПРОДУКТ ПАДА... И ТИ ЛИ БРУТЕ?!

НАМАЛЯВАНЕТО НА ПЪРВОЛАЦИТЕ С 10 000 ТАЗИ ГОДИНА НЕ ГОВОРИ ЗА ДЕМОГРАФСКИ СРИВ - ТЕЗИ 10 000 СА ПРИЕТИ В ЧУЖДЕСТРАННИ УНИВЕРСИТЕТИ!

ТАТЯНА БОРУДЖИЕВА: УПРАВЛЯВАЩИТЕ ГЛЕДАТ НА НАС КАТО НА ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИТОРИ!

ДОБРА НОВИНА
ПРЕМИЕРЪТ ОГЛАВИ НАЦИОНАЛНИЯ ПРОТЕСТ НА ПОЖАРНИКАРИТЕ СРЕЩУ ОПОЗИЦИЯТА!

Людмил АСЕНОВ

ПРЕСТРУКТУРИРАНИ

Пенчо МУТАФЧИЕВ

ЕВРОПЕЙЦИ

Суеверия

Божидар ТОМОВ

Ще ви призная, че първо съм суеверен, а второ, че имам висше образование, макар това и да не личи особено. Спиноза твърди, че страхът е причината, благодарение на която суеверието възниква, запазва се и живее. Излиза, че съм страхлив. От всички страхове страхът на суеверието е най-безпомощният. Обаче не е съвсем така. Веднъж бях тръгнал по важна работа и за да ми върви, реших да почукам на дърво.

Видях една дъска, почуках по нея колкото се може по-силно. Оказа се, че дъската я бил носел някакъв човек и аз, почуквайки, съм го съборил на земята. Онзи извади медицинско, да не говорим, че не успях да си свърша важната работа, а някакъв друг, помалко суеверен я свърши вместо мен, взе парите, които му се полагаха, а иначе се полагаха на мен и така нататък. Също е хубаво да плюнеш през рамо. Пак така бях тръгнал да получа едни пари за нещо си, плюнах през рамо и улучих човек, който не че не си заслужаваше да бъде наплют, но не трябваше тъкмо аз да го правя. Защото тъкмо от него зависеше дали ще получа онези пари, за които бях тръгнал да ги получавам. Горе-долу така изглеждат и нещата с черните котки. Т. е. отношенията между черните котки и мен. Карам си веднъж колата по някаква улица и не щеш ли, черна котка преминава. Аз - какво? Спирачки, задна скорост, газ и се набутвам в бронята на един джип. Онзи от джипа ме пита дали съм идиот, а аз му отговарям с цитат от Дмитрий Менделеев, че суеверието е увереност, основана върху невежеството. С което по някакъв начин доказвам висшето си образование, макар и не в областта на химията. Човекът от джипа ми разяснява, че и аз, и онзи Димитри сме пълни идиоти и настоява да ми се направи алкохолна проба. Пред пътната полиция разказвам, че съм видял черна котка, а не бели мишки. В резултат ми взимат две алкохолни проби. И двете - отрицателни. Човекът от джипа настоява пред пътните полицаи: не съм казал, че този е пиян, а че е идиот. И неговият Димитри също. И изведнъж се оказва, че и той, човекът от джипа, е с висше образование, макар и от института по физкултура, но все пак някаква култура, нали, и като един Волтер твърди, че най-суеверните времена винаги са били времена на най-ужасни престъпления. Американският писател Оскар Фелпс казва, че великите идеи идват, когато светът се нуждае от тях. Точно това се случи, когато черната котка пресече тясната улица, по която се движех с моя автомобил.

Има, разбира се, и по-тежки случаи. На един приятел не улицата, живота му пресече едно черно коте. В смисъл девойче с черни коси и черни опънати панталони. После той се разведе, бившата му жена му взе всичко, а черното коте си намери черен котарак. Сега да ви призная, че не знам на кое дърво да почукам, защото не знам дървото дърво ли е или просто някаква изкуствена материя. Веднъж на едни снимки в киното имаше опасна сцена и дойде каскадьор и ми каза: Аз съм вашият дубльор, ще ви сменям в сцените, където има опасност за живота ви. Отлично! - зарадвах се аз. - За начало отидете у нас и разкажете на жена ми къде съм бил миналата нощ. Той отиде. Е, вече няма такъв каскадьор.

ПЕГАС

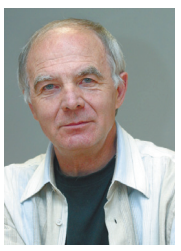
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 25 СЕПТЕМВРИ 2010, БРОЙ 220

От редактора

Малък реквием за българската духовност

Борис ДАНКОВ

И Тодор Велчев (виж стр. 21 на ПЕГАС) не издържа на високото напрежение, с което е зареден безумният ни живот; на бедността и просията; на лицемерието и хищния меркантилен нагон; на парадиращата простотия и нагъл цинизъм, които избликват отвсякъде в болното ни общество. Тато си тегли куршума, за да не гледа повече тази срамна агония; да не понася мерзкото унижение на жалкото съществуване, за да запази достойнството си на писател и човек. Не вярвам неговата смърт да бъде последвана от нечие съчувствие или разкаяние, а още по-малко - угризения на съвестта от страна на днешните властимащи. Не вярвам, тъй като подобни чувства в тях отдавна са ампутирани. Както са оперирани откъм каквото и да е чувство на духовност.

Ако не беше така, родните ни управници щяха ли да "реформират" българската култура и образование по такъв бакалски начин? - Да закриват театри и културни институти; да "режат" висши учебни заведения; да изхвърлят на улицата стотици артисти, музиканти и преподаватели; да анатемосват "синодални" професори, да загробват българската наука... Повече от скандално е и високомерното мълчание, с което властимащите се отнасят към гласа на творците за политиката на геноцид, която правителството на ГЕРБ води спрямо българската култура и изкуство. Декларацията на 10 от най-авторитетните творчески съюза, например, е посрещната с пълно неведение от управниците.

А пък и какво ли може да се очаква от министър-председател, който разговаря с нашите сънародници в чужбина на диалект и с домашно възпитание на недодялан софийски тарикат? На какво ли могат да разчитат българските интелектуалци от човек, който более много повече за "нищетата" на родните футболни звезди в чужбина, отколкото за българската духовност?.....

ГЕНОЦИД

10 творчески съюза пишат до властта

Десет творчески съюза и организации са изпратили декларация до председателя на парламента, премиера и министрите на културата и финансите, в която се казва:

След множеството безрезултатни открити писма и декларации до законодателната и изпълнителната власт във връзка с драстично провежданата политика буквално на геноцид по отношение на българската култура и изкуство (и към науката и образованието) декларираме, че тригодишната бюджетна прогноза (2011-2013 година) на Министерството на културата е повече от категорично доказателство за геноцид. Собствената ни съвест и отговорност пред нацията не ни позволяват да приемем тази вредна - и днес, и в перспектива - политика за духовното и морално здраве на достатъчно болното вече българско общество. Изпълнителната власт би трябвало да понесе своята съдебна отговорност за неспазването на законите на страната. Оттук нататък ние ще предприемем всички действия, за да сезираме европейските институции - Европейската комисия, Европейския парламент и Европейския съд - за тази опасна управленска политика в България, която противоречи на всички принципни разбирания на ЕС за особено важната роля на културата.

Декларацията е подписана от председателите на Съюза на българските филмови дейци - Георги Стоянов, СБП - Николай Петев, Съюза на българските музикални и танцови дейци - проф. Жени Захариева, Българската асоциация на кинорежисьорите - Радослав Спасов, Сдружението на филмовите и телевизионни режисьори - Иван Георгиев, Асоциацията на филмовите продуценти - Георги Чолаков, Българската асоциация на филмовите, телевизионни и радиосценаристи - проф. Станислав Семерджиев, Асоциацията на българските оператори - Иван Тонев, директорката на Обсерваторията по икономика на културата - Диана Андреева и председателят на Българската асоциация на независимите художници аниматори - Надежда Славова.

КАРИКАТУРА ТОДОР ЦОНЕВ

РЕЙД

„Албена 2010" завърши с аплодисменти

Националните културни празници "Албена 2010" завършиха с изложба и литературно-музикален рецитал в артсалона на Радио Варна. В това ново средище на културата в морската столица свои стихове четоха варненските поети Боян Върбанов, Венелин Герасимов, Красимир Стоянов и Иван Ставрев, представени от критика Ангел Дюлгеров. Нови произведения рецитираха Маргарита Петкова и Иван Гранитски, актьорът Вели Чаушев декламира поетични творби на Валери Петров, а Хайгашод Агасян изпълни любими за публиката песни. Вечерта завърши със стихове на варненеца Валери Станков, чиято нова книга "Буквар за влюбени" издателство "Захарий Стоянов" ще издаде в близките месеци.

В изложбата, която пропътува през седем града, бяха представени произведения - живопис и графика, на майстори от няколко поколения - Любен Зидаров, Борислав Стоев, Любен Диманов, Иван Димов, Евгений Кузманов, Володя Кенарев, Цветан Казанджиев, Николай Димитров и Милчо Талев.

Празниците "Албена", които се състояха за десети път, тази година бяха организирани от общините Велико Търново, Варна, Балчик, Каварна, Добрич, Търговище, Шумен, Силистра, Тутракан, Генерал Тошево и издателство "Захарий Стоянов".

В многобройните прояви участваха акад. Антон Дончев, акад. Георги Марков, проф. Иван Маразов, Маргарита Петкова, Георги Константинов, проф. Венцислав Кисьов, Вели Чаушев, Тодор Коруев и др.

ФЕСТ

500 000 гости за нощта на музеите в Пловдив

Поне 500 000 гости ще посрещне Пловдив за тазгодишното издание на Нощта на музеите и галериите - научи ДУМА от сайта Plovdiv-online.

Поради големия интерес към традиционната културна проява тази година програмата предвижда нощите да бъдат две - на 24 и 25 септември. Вчера бяха представени музеите и галериите, а днес- клубовете и културните институции.

Повече от 30 бяха културните събития от вчерашния ден. В Регионалния етнографски музей в Пловдив бе открита изложбата "Магия за любов" с костюми за обредни и магични ритуали от отминали епохи. Регионалният исторически музей прове-

де вечер на тайландската култура. В Центъра за съвременна история бе вечерта на Япония.

В Музея за съвременно изкуство бе показан артистичният проект на художника Иван Мудов. В "Сариев" се представи със свой пърформанс модната дизайнерка и художничка Мариела Гемишева. В "Дяков" Кольо Карамфилов показа своята колекция от рисунки върху салфетки. В залите на националните есенни изложби са подредени творби на Емил Попов, Десислава Минчева, Димитър Войнов-син и др. В ГХГ са изложени рисунки на Златю Бояджиев, Цанко Лавренов, Майстора, Никола Танев, Васил Стоилов.

Богата ще е и програмата през днешния ден. В Тютюневия склад на ул. "Иван Вазов" ще бъде показан проектът на Васил Тучков, който в съавторство с други творци ще "потопи" гостите в атмосферата на редица световни градове. Пак в Тютюневия склад ще бъде и заключителното парти на Нощта на музеите и галериите.

АРТПОП

Америка продава... Джеймс Бонд

Индийската компания Sahara India Pariwar е новият евентуален собственик на киностудиото Metro Goldwin Meyer - съобщава електронният сайт freshnewsbg.com. Стойността на сделката е 2,4 милиарда долара - сума, която дори не може да покрие сериозните дългове на американския филмов гигант, които по предварителни пресмятания възлизат на повече от 4 млрд. долара.

Финансови претенции към небезизвестното американско студио имат редица световноизвестни фирми. Досега MGM е получило седем отсрочки за изплащане на задълженията си, като този път крайният срок е 29 октомври т.г.

На Metro Goldwin Meyer почитателите на киното дължат такива филми като "Отнесени от вихъра", "Бен Хур", както и поредицата за Джеймс Бонд.

Индийските продуценти от Sahara India Pariwar твърдят, че ако придобият правото на собственост върху MGM, ще направят всичко възможно, за да върнат отново на екрана поза-

бравения легендарен образ на Джеймс Бонд. Само че не уточняват срещу кого той ще води своите битки, щом след края на студената война митичният "комунизъм" и неговите страшилища отдавна са погребани.

Поезия

Родина

Далеч в паметта ми край пътя за Драма
на хълма златее обител,
златее и свети свещица за двама:
там нашата младост е жител.

За здраве тя свети и млади години
изгряват през два силуета.
И пак е тръпчива кръвта от къпини
сред златното циганско лято.

Гласът ти е песен с памидена сладост,
над нас като птица се рее.
И белият вятър от моята радост
без виза се връща в Егея.

Небето камбана превръща се в чаша,
препълва се с бяла магия...
Далеч в паметта ми в родината наша
аз пия пак Драмска ракия.

Паломник

Пред тебе като пред олтар
паломник коленичи.
И към небесния ти чар
молитви той изрича.

Но до небесния ти трон
не стигат нежни вопли,
нощта - номадският му кон,
студена е, не топли.

И стиска гривестия мрак
дано да пусне вино,
до утрото на своя бряг
от скръб да не изстине.

Със сабите на изгрев нов
ще бъде той посечен,
кръвта му - вино от любов,
с копнеж ще блика вечен.

РИСУНКА ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

Спомен

Здрач над родна Места,
воден тих мълвеж.
Босата невеста
е с вървеж копнеж.
Смях, крайречни храсти,
белнато платно.
Светлина от страсти,
лятно зарево.

АНГЕЛ МАРИНОВ е роден в гр. Хаджидимово, Благоевградска област. Завършил е гимназия в град Неврокоп (Гоце Делчев), учителски институт в гр. Станке Димитров (Дупница) и руска филология в СУ "Св. Климент Охридски".

Работил е като учител по български език и руски език и като експерт в Регионалната просветна структура - Благоевград. Печатал е във вестниците "Пиринско дело", "Учителско дело", "Пулс", "Вечерни новини", "Труд", "Народна армия" др.

Автор е на стихосбирките "Повикани цъфтежи", "Мое лято", "Родство", "Камбаните", "Училище зелено", "Български частушки", "Бели ветрове", "Гълъбови стръмнини" и "Сингартийските камбани".

Спомен

Рядко пееше моят баща:
всеки ден го пресрещаха грижите.
Помня, гладна му бе челядта:
с малко ръж се отплащаха нивите.

Но веднъж... беше в празничен ден -
на сърцето си чу той заръката.
В бяла риза, щастливо смутен
се изтръгваше бавно от мъката.

Маларичен, но сякаш изгрял
в стаичката ни бедна той пееше.
Песента му за Дунава бял
мойте детски мисли люлееше.

Беше топло от тези слова,
те лекуваха всяка малария.
Песен мъжка ли беше това,
или беше урок за България.

Белетристика

Шанс върху картоф

Не знам защо картофът у нас никога не е получил заслуженото.Разбира се, той не е символ на лукс. Но е странно, че нашият народ влага в думата картоф нещо толкова грубо и презрително: прост като картоф, недодялан компир и какво ли не. Няма и помен от ония нежни названия: ракийка, лучец, винце... На пазарите той е изсипан в мръсни чували или кални касетки и не може дори да мечтае за съседство с разни задморски чудесии - авокадо, киви, грейпфрут, банани, брюкселско зеле... Папаята и мангото на други ширини не ги поглеждат, но у нас са толкова горди и скъпи, че горкият картоф не смее да гъкне със забучената в него най-ниска цена.

Изглежда у нас, а и на Балканите, никога и никому не се отдава заслуженото. Всяка голяма добрина потъва в забрава, всеки подвиг избледнява като вехта снимка. А най-лошото е, че скромният, незабележим и делничен принос има съдбата на картофа - той никога не се цени и никога не е заслужил внимание.

В тежки времена Негово величество картофът е бил спасител, божествен дар, пазител на живота. Като всеки, който е имал военно детство, аз до болка знам истинската цена на картофа. Гладното ми детство, а и студенството ми оцеляха благодарение на неговата сила. Забравя ли се онова чудо, когато от варения картоф се вдига пара и с несравнимо блаженство той се разтапя в устата ти леко осолен! Няма нищо по-вълшебно от уханието на печения картоф върху жарава, когато предвкусваш насладата, която те очаква. Картофът е печелил сражения, световни войни - той има високата заслуга да даде шанс на цели народи да оцелеят. И на нашия. По-признателните народи го наричат картошка, потейто, но ние никога не сме го разглезвали със звучни и мили имена. Той си е просто картоф, компир, грубиян, който не подозира цената си, макар че е чистокръвен американец. Да, американец по произход, но кой знае защо никога не се е ползвал с онова вродено у нас преклонение съм чуждоземното, особено към американското. Може би защото не се глези, расте в сурова почва - каменлива и негостоприемна. Изобщо, уж чужденец, а лишен от всякаква изтънченост.

Идва ми наум една странна история, с която се сблъсках на далечния континент. Неин герой е бай Димитър - българин, кой знае как отвян в Южна Америка. Не, по-скоро неин герой е картофът.

Барсотименто се нарича областта на Венецуела, където бай Димитър заживява сред хора бедни и отчаяни, без поминък и никакъв шанс. Заедно с тях неговият жив ум търси спасение. Картофът! Но защо - чуди се бай Димитър, този американец го няма тук, в Америка? Къде се е дянал? Колумб нахрани цяла Европа, а тия нещастници са загубили своя картоф!

Така се ражда един от героите на Венецуела, един от всепризнатите най-заслужили и достойни мъже в тая удивителна страна. Бай Димитър дълги години учи бедните хора в Барсотименто да отглеждат непознатия за тях картоф. И успява. Слушам неговата покъртителна история в екзотичния му дом. Богатата трапеза е отрупана с български ястия. Жена му, вече позавехнала индианка с особена красота, пази горделиво мълчание.

- Знае български - казва бай Димитър, но се стеснява да говори. Взех я от бедно семейство, беше много хубаво и нежно момиче, и така си остана с мен. Преживя всичките ми патила. Сега е друго, заедно с моя съдружник сме крупни износители на картофи, синовете помагат, бизнесът разраства. Ето, виждаш моя шанс, изграден върху картоф - шегува се и вдига чашата с ракия за пореден тост.

Домакинът е с ведро мургаво лице, нарязано от бръчки и мъжка игра в очите.

В дъното на голямата столова се появи мъж в черен костюм, с черно куфарче в ръка. Оказа се лекар.

- А, ето и нашето производство! - казва бай Димитър и ми сочи работник, който крачи след непознатия, нарамил огромен чувал картофи.- За доктора са, плащам му, както сам пожела, с картофи. Дано да помогне! Съдружникът ми - сърбин, лежи трети ден оттатък с четиридесет градуса. Сигурно е пипнал холера.

Как го каза, като че става дума за хрема! И се смее! Индианката носела на болния от всяко ястие, ама не вкусвал.

- Откъде я хвана тая холера и точно сега, когато дойдоха корабите да товарим картофи!

Аз онемявам.

- Налей, налей ми още ракия!

Пия на едри глътки до дъно. А на бай Димитър, спасителят на Барсотименто, хич не му пука!

- Не се плаши - ми казва, веднъж ще се мре! Ама ти не ядеш! Ще те хване ракията, ей!

Дано, боже, не ме хване холерата! - се моля аз.

В малкия хотел не мигнах цяла нощ. Шега ли е - холера! Рано сутринта трябваше да тръгвам за Маракайбо.

Реших да се отбия, да се сбогувам с бай Димитър. Пред трикрилата порта на къщата стояха двама души - индианката и висок, красив мъж с леко посребрена коса.

- Димитър още по тъмно тръгна да посрещне корабите - каза тя на много странен български, като че пееше.

- Болният Мирко, ето го, вече няма температура, явно не е холера.

Сърбинът се усмихна приятелски.

Бай Димитър и неговият шанс върху картоф. Един от спасителите и благодетелите на Барсотименто. Такива мъже като него ни холера, ни смърт ги плаши.

Все по-често се сещам за този удивителен мой сънародник сега, когато у нас и чесънът, и картофът, и лукът, и доматът са чуждоземни. Не дай бог, да дойде ден, когато някой венецуелец ще ни учи "как се сади пиперо"!

ЛИЛЯНА СТЕФАНОВА е родена на 17 април 1929 г. в София. Завършва режисура в Държавния институт за театрално изкуство, а по-късно Литературния институт "Максим Горки" в Москва. Специализира в Лондон (1965-1967). Завършва писателската програма при Държавния университет в Айова, САЩ (1980).

Авторка е на повече от 50 книги поезия, проза, есеистика, творби за деца, сред които "Обич и мъка", "Слънцето ме целуна", "Глас от бъдещето", "Огнена орбита","Южен бряг","Една есен в Америка","Вулканите на Мексико димят", "Япония без кимоно и ветрило"; сборниците с есета "Време и дълг", "Пиша - значи обичам"; книгата с очерци "Светлината идеот хората", "Свят в 33 лица" и др. Нейни стихове са преведени на 31 езика.

Удостоена е с националната литературна награда "Дора Габе", 2008 г.

Върху лавата на страданието

Като отговор, като самозащита и протест срещу покварите на българския посткапитализъм дойде доброволната гибел на един български писател с достойнство - на белетриста-маринист Тодор Велчев-Тато

Чавдар ДОБРЕВ

И Тодор Велчев се присъедини към самоубилите се български писатели. Самоуби се с личния си рюгер, стресиран от жестокостта на българския демократичен преход, настръхнал срещу олигарсите, които ограбиха неговия народ, смазан от бедността, която унизяваше него, последния великодушен романтик в българската проза.

Тодор Велчев беше надарена от природата личност. Той написа разкази, някои от тях респектиращи литературни образци - прочетете "Фантазия за белите шапки", но и "Опашката на белия кит" или "Сините папагали", за да се убедите, че е така.

През втората половина на XX в. той, по примера на Васил Попов, съдейства за промяна на генетиката и архитектониката на разказваческото ни изкуство: скъса с битописателството и в най-добрите си творби заложи като взривен материал метафората-притча, разкрита в хода на фабулата. Този урок той го усвои и от белетристиката на американските класици, от техния порив да насищат със сетивност и органика символните построения върху здравия фундамент на реалното битие.

Тодор Велчев уникално усещаше този дух на американските писатели, които, съпреживели човешките поражения, проявяват към самия човек библейска милост, отпускайки му сноп надежда. Готов беше да падне на колене пред културния подвиг на Мелвил, обожаваше Джек Лондон и строеше паметник на Хемингуей. Приличаше всъщност на Стареца на Хемингуей, който чрез преследването на гигантска риба реализира своята воля да не се предава в съдбовни битки.

Тодор Велчев, както сам се наричаше "барба Тато", а останалите му казваха просто Тато, беше непреклонен във вярата си, но крехък и раним. Мъжага - с душа на дете. Командос, лишен от защитна апаратура срещу подлостта на времето. Навиваше се, че е стоманен човек, а нежно споделяше за лунни пътеки и целувки с най-красивото момиче на света. Беше пропътувал по вода цялата планета, а твърдеше, че истинското пътешествие е въпрос на въображение.

Непрекъснато ругаеше неприятелите на човечеството - реакционерите, капиталистите, а едва ли можеше да настъпи с крак дори и буболечка. Беше патетичен, стихийно неудържим, многоречив и шумен в пламъците на речта си, а намираше блаженство в подводния мир на морето, където тишината вероятно кънти. Проклинаше номенклатурата и специално Горбачов, задето са предали социализма и чакаше жадно деня на ново съмване. За разлика от свои колеги, отгледани от слугини, той познаваше и зъбите на материалната нищета, така че фалшивата благотворителност не го топлеше.

Същевременно твърдеше, че възжеланият от него комунизъм никога не е слизал на земята и че през така наречения зрял социализъм са се размножили типажите на вероломството и лицемерието. Справедливо критикът Николай Петев, който искрено го ценеше и обичаше, пише в предговора към книгата му "Звездният разбойник" следното:

"Тодор Велчев е емоционален комунист. Ще кажете - подобно определение не прилича ли на "либийски социализъм"? Ще обясня. Той не е членувал в БКП, не членува и днес в БСП. Не е чел Маркс и Ленин, нито материалите на 13-ия и 40-ия конгрес. Той просто иска социална справедливост. Не се прави на стратег и кафеджийски борец, чиято най-характерна черта е да не забравя личния си интерес, а иначе на думи е сталинист и половина. Той не знае какво е "революционна ситуация" и се заблуждава, че всеки ден има такава. Така живее и така му се иска да живее."

Тодор Велчев беше кълбо от нерви. Свръхвъзбудим и невъздържан. Вулкан от емоции, които не можеше да възпре. Упорстваше за промяна на хората и света не в далечното бъдеще, а тук и сега. Защото, нещо рядко за българския ни манталитет, смяташе, че върху съвестта му тежи отговорността да спасява своя народ, но и народите на цялото земно кълбо. В този негов жест прозираше наивност, нямаща нищо общо с прагматичната пресметливост и приспособяване. Не познавам толкова безкористен субект, който в епохата на интернета да яха с такова упоение Росинанта на истинския рицар. Всеки миг беше готов да се втурне срещу вятърните мелници и злите великани, а усещаше, че вятърните мелници са минало, че злите великани ги пазят истуканите на Златния телец. Обичаше да повтаря как днес ни мачка желязната пета на капитала, който няма да прости на никой сиромах.

Баща му е учил заедно с Никола Вапцаров във Варненското военноморско училище. Сигурно и заради това толкова силно беше привързан към автора на "История". Не само към стиховете му, но и към чистотата на нрава му, към участта му да бъде огняроинтелигент. Гордееше се, че идва в писателските ни среди не от студентската скамейка, преди това е бил моряк и работник. Така и се запознах с него в началото на 70-те години. В новото авангардно списание "Съвременник", в което бях редактор, той донесе разкази, които блестяха от простота, символика и нравственост. Станахме приятели, защото човек не можеше да не се покори на чара на този земен и така отдаден на фантазиите си индивид.

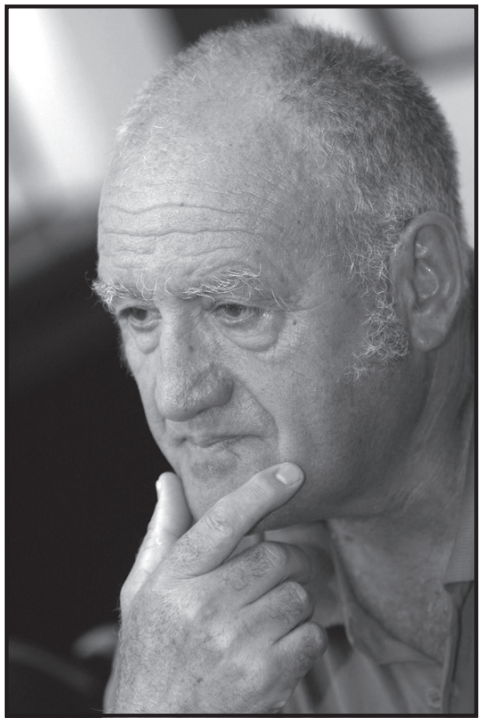
Поразиха ме влюбеността му в литературата и изкуството, това, че горещо вярва в преобразуващата им енергия. Високата култура при него някак си услужливо съжителства с елементарно непознаване на литературната теория, да си го кажем, с дилетантство по специфични проблеми. Дали пък благодарение на тази "хибридност" нещата, които казваше, бяха любопитни, изстрадани, самобитни, вътре в живота, но и на стъпка от него. Беше узрял за мисълта, че писателството не е единствено преживяване, а и дистанция, оценка на видяното и на фантазираното.

Тази му особеност проличава в есеистичните портрети, които направи на немалко хора от територията на духа: Васил Попов, Николай Хайтов, Йордан Радичков, Светлин Русев, Димитър Вълев, Иван Славков, Дончо Цончев, Добри Жотев, Аргирис Митропулос, Минчо Минчев, Георги Величков, Любен Петков, Александър Томов, Лиляна Русева, Петко Братинов, Екатерина Томова, Евгени Кузманов и много други. В приятелски разговори с Тодор Велчев съм се удивлявал от необикновения начин на строеж на слога, от градирането на думите и изразите в есета. Като щедър ценител белетристът натрупва епитети, смесва реалност и преувеличение, засилва значението на похвалите и хиперболизирането на човека, за когото пише.

При друг есеист всичко това би изглеждало пресилено, неправдоподобно и сърцераздирателно. А при Велчев, въпреки такива "смущения" в системата, текстът звучи искрено и убедително - световните примери и космическите сравнения попадат в среда, където нещата възвръщат нормалните си очертания. Така опасността от гигантомания се коригира чрез страстта на внушението и естествено, от безкористната душа на моряка-белетрист.

Днес хората малко четат или въобще не четат. Интернет замества книгата. Публиката се ориентира за един или друг творец според това какво обобщават за него медиите, или във връзка с умението на пишещия (рисуващия, играещия, пеещия) да си организира авторекламата. Светската и литературната известност са резултат и от съвкавостта на художника да улавя вятъра на обществените промени, и да се движи по техния повей.

Името на Тодор Велчев рядко се мяркаше в медийното пространство. В сферата на авторекламата беше аматьор. А да е конюнктурен съвсем не му се щеше. Уж се увличаше по културизма, а не му стигаха сили да разбута останалите с лакти.

ФОТОАРХИВ НА ДУМА

Той смяташе, че е неприлично писателят сам да подготвя собственото си безсмъртие, а е и хабене на амбиции. Възприемаше себе си за левичар, който боготвори справедливостта на социализма и свободата на анархистично устроения гражданин.

Сега обаче се изправяме пред един грозен факт - мнозина са чували за моряка-писател, без да знаят как точно борави с думичките, как създава своите разкази и есета. На такива почитатели на Тодор Велчев ще повторя, че той сътвори разкази - приноси в литературното ни развитие, че е най-изявеният прозаик маринист в съвременната ни култура.

Самоубийството на Тодор Велчев разтърсва. Но в случая смъртта е застигнала писател! За причините, предизвикали тази смърт, можем да съдим от разказа на Тодор Велчев за самоубийството на друг български писател - Тодор Монов, автор на известния роман "Смърт няма". В "Третият бряг" Тодор Велчев написа:

"Писателят Тодор Монов не успя като мен да се приспособи към хамалогия и просия, не докосна кофите с боклук. Понякога споделях моята трудова лепта с него - пакет боб, ориз, ядяхме по една баничка, за празник и бира. Той стоеше на своя възглед високо, кожа и кости, с небесни очи хвърляше поглед към звездите. Гаснеше от глас и мъка заради състоялото се предателство на века. Накрая отказа и чаша водка. Отиде в Хисаря и си сряза вените."

Пеньо Пенев, също писател самоубиец, беше пламенен певец на социалистическото строителство. Възторжен, вдъхновен, с поглед, вперен в небесата. Когато обаче срещна племето на хлебоедите, когато се сблъска с тяхното потребителство и кариеризъм, посегна към чашата с луминал.

Тодор Велчев, вървейки към жизнения си финал, попадна на друг враг, в неговото въображение непостижимо огромен, който дели хората на годни и негодни за живота, на родени за материални богатства и на осъдени да не познаят радостта. В лагера на врага бяха наясно, че Тодор Велчев не е лесен опонент, че неговото перо убива бодряческото на преходния етап. Като отговор, като самозащита, но и като протест срещу покварите на българския посткапитализъм дойде доброволната гибел на един български писател с достойнство.

Никола Инджов:

Не вървим към бъдеще, вървим към минало

В народопсихологията се завръща като че ли онова ядно българско време, за което писа Ботев в своето стихотворение „Борба“, казва известният поет и публицист, писател, който след няколко дни навършва 75. За много години!

Интервю на Борис ДАНКОВ

- Как ти изглежда днешният свят?

- Човечеството е изпаднало в нравствена безизходица, може би главната причина е, че класическите идеали за свобода, братство, равенство са обезсмислени. Сякаш днес няма поробени народи, но какво са тогава кюрдите? Сякаш днес няма държави с насилствено отнет национален суверенитет, но какво е тогава Ирак? Сякаш днес няма революционни движения, но какво са тогава партизаните в Андите? Световните телевизии, радиостанции и вестници съзнателно премълчават борбите за национална самостоятелност и за държавна независимост, методично внушават, че бунтовете за етнически, расови или религиозни права са прояви на тероризъм.

- Живеем в жестоки времена...

- Нечовешки времена! Бедните хора са почти четири милиарда и стават все по-бедни, а десетте най-богати хора имат пари повече от петдесетте най-бедни страни. Вроденото у човека чувство за солидарност с унижените и оскърбените е насочвано главно към хомосексуалистите, наркоманите, носителите на СПИН, които са неизброимо по-малко от гладните и бездомните обитатели на планетата.

- Къде сме ние?

- Ние, съвременниците, сме в информационната блокада, установена от властелините на този свят. Днес например ние не знаем пресечен ли е коренът на Соломоновата династия в библейската страна Етиопия, кой направлява пиратите в сомалийската акватория на Индийския океан, в чии банкови сметки се трупат петродоларите от иракския нефт. Парадоксална ситуация, при положение че интернет дава техническа възможност да проникнеш в безграничното виртуално пространство на познанието. И ако през информационната блокада прозират някои елементарни истини, те са доста условни. Например, че зад всеизвестни президенти и министри стоят тайните общества на XXI век, представляващи в съвкупност олигархична каста, която планомерно унищожава ненужните за нейните цели хуманистични идеи. Така ние, наследници на ренесансовия човек, биваме лишавани от исторически придобитите качества на личността според мислителя на второто хилядолетие Маркс - широта на психологията, склонност към градивно взаимодействие, равноправна принадлежност към универсалния прогрес.

- А къде е България?

- У нас специално е задействана система в промяната на историческия облик на отечеството. Нямало турско робство по нашите земи, нямало фашизъм, напоследък се дочу един разпознаваем в нашенските царедворски песнопения глас, че нямало и български език в родния град на братя Миладинови. Навярно хората на перото са по-чувствителни към словото, поради което аз долавям в днешния свят и една трудно забележима, но твърде опасна зона, в която се намира и България - зоната на изчезващите древни, класически и малцинствени езици. Това означава, че оттмират ограничени етнически групи и малобройни народи, последни хранилища на регионални култури и дори на цели цивилизации. Като славянската цивилизация, в чието начало е нашата писменост.

- Двайсет години продължава агонията на обществото и държавата ни. Как мислиш - накъде сме се запътили?

- Да, повече от 20 години България се гърчи в тази агония. И за какъв напредък може да става дума, когато политическите режими унищожават академията на науките и всеобхватното образование, а за възрастните поколения са определили най-ниските пенсии в Европа и най-недостъпното здравеопазване? Защото каквото и да говорим, каквито и статистически индекси на развитието да сочим, каквито и доклади от Европейския съюз да ни поощряват, каквито и властелини на света да ни потупват по рамото, има един-единствен безспорен показател за всеки народ, за всяка държава - средната продължителност на живота. У нас при жените тя е средно 76,3 години, а при мъжете - 69,2 години. За държавите от Европейския съюз средната продължителност на живота е 82,4 за жените и 76,7 години за мъжете. Значи българинът живее все по-кратко, българите стават все по-малко. Това е.

- Защо според тебе стигнахме дотук?

- Причините са много и различни, мога да кажа, че има недалновидни политически идеи, че има безнаказано налагане на агентурни влияния в полза на чуждестранни интереси, че много негодни за управленски функции хора се изкачиха на върха на обществото. И все пак главното е, че народът като цяло остана без свои представители в парламента, в политическите партии, дори в профсъюзите. Там има върхушки, които задоволяват единствено свои егоистични интереси. Ето защо на сватбата на дъщерята на известна банкерка се оказаха едни до други в едно цинично dolce far niente ("Сладко правене на нищо", "безделие") червени, сини, жълти и всякакви там бивши и сегашни министри, депутати в Европейския парламент, журналисти от уж независими медии, царисти, републиканци, националисти. Всички в ръка с чаша шампанско на цена три лекарски пенсии за бутилката...

- Докъде ще я докараме, ако продължаваме все така?

- Всеки има своя представа за всеобщата развала на отечеството, за падението на обществения морал. Гледах телевизионни репортажи за някакво европейско състезание на кучешки породи, проведено у нас. Спечели го екземпляр от породата български овчарско куче. И видях награждаването - кучето, възправено на подиум, обвито с националното знаме, а в негова чест гърми държавният химн...

- В ход е социална и политическа трансформация на страната ни към див и безпросветен капитализъм, към изпростяване, недоимък и отчаяна бедност. Накъде отиваме?

- Не вървим към бъдеще, вървим към минало. В народопсихологията се завръща като че ли онова ядно българско време, за което писа Ботев в своето стихотворение "Борба":

В тъги, в неволи младост минува,
кръвта се ядно в жили вълнува,
погледът мрачен, умът не види
добро ли, зло ли насреща иде...
На душа лежат спомени тежки,
злобна ги памет често повтаря,
в гърди ни любов, ни капка вяра,
нито надежда от сън мъртвешки
да можеш свестен човек събуди!
Свестните у нас считат за луди,
глупецът вредом всеки почита:
"Богат е", казва, пък го не пита
колко е души изгорил живи,
сироти колко той е ограбил...

- Какво мислиш за духовната криза?

- Тя е пряк резултат на подмяната на критериите за култура и изкуство. Шоубизнесът превзе телевизионния екран и радиото, нахлу в интонационната среда, а търговската реклама измести естетическата оценка на книгите, концертите, театралните спектакли, художествените изложби, филмите. Загуби интензитет образованието на младите поколения, появиха се дори неграмотни млади хора, изглежда че и хиляди деца не пристъпват прага на училището. Такъв отлив от четмото и писмото в България не е имало чак от насилственото отрицание на културата и просветата, наложено от турското робство.

- А как се отнасяш към така наречената реформа на българската култура?

- Не е реформа в артистичните гилдии да се произвеждат фаворити на пенсионна възраст. В България е построена огромна база на културата - стотици читалища, театри, концертни зали, младежки и профсъюзни домове. Задача на реформата е не да ги изпразни, а да ги изпълни със съдържание. Съществува национален опит, има национална традиция, а нима единствено увълчената пазарна икономика ще определя целесъобразността на духовния живот?

- Кой е най-страшният проблем, надвиснал днес над България?

- Привършват народните надежди, че някога ще се измъкнем от дъното. Най-бедна страна на Балканите, най-бедна в Европейския съюз, най-бедна на континента... Това означава и най-изостанала страна. Какво национално самочувствие, какво национално достойнство в развалините на милата ни родина? Ами ще се свири на кучета химна "Горда Стара планина"...

- Коя е най-голямата опасност за съществуването ни като народ и държава?

- Предателството на националните интереси. И вече трябва да се каже открито, че предателство на националните интереси е да оставиш хората без здравеопазване, с ниски пенсии, да създадеш неравенство в образованието....

- Според тебе в кого е вината за този хал на обществото и държавата ни?

- В политическата класа. Хайде да си кажем право, че тя е по-скоро политическа клика на антинародни и антидържавни интереси.

- Минаваш за "остър камък" и човек, който не си оставя коня в реката. Така ли е?

- Питай приятелите ми, а питай и враговете ми - ненавистта е не по-малко искрена от обича.

- Как се чувстваш в предпатриаршеска възраст?

- Този въпрос за мене има друго значение. Отдавна проучвам хроники и предания, свързани с последните години от живота на патриарх Евтимий. Стигнах до едно хипотетично заключения - че той е привършил жизнения си път си в село Манастир в Беломорска Тракия - на южния родопски склон под Гюмюрджински снежник. Това е селото, от което произхождам, и в моята родова памет също има подсказки за златозарно присъствие на български владика. За последен път бях там преди месец заедно с моя роднина арх. Милан Черкезов и съпругата му арх. Цветана Наумова от Варна. Мечта на живота ми е да се възвести това място като още едно светилище на българския дух, поради което занесохме един надпис на български, гръцки, френски и английски. Надписът гласи: "Според преданията в село Манастир между 1402 и 1405 година завършва земния си път българският патриарх Евтимий Търновски. Този чинар е засаден от него". Местните жители са склонни да приемат нашия непретенциозен мемориален знак, сега търся съдействие от български ведомства за официални контакти с гръцките власти, които трябва да дадат разрешение.

А що се отнася до евентуалния подтекст на въпроса ти, отговарям в стила на Леда Милева, която често казва, че в края на краищата остава да се свърши още една работа като хората...

- Какво е правилото, което винаги си следвал в живота си и от което не възнамеряваш никога да се отказваш?

- Прави каквото трябва, пък да става каквото ще...

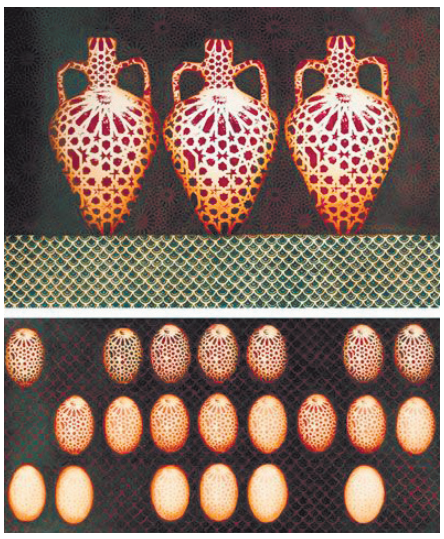
ПЕГАС Редактор Борис Данков

Когато поезията става изобразително изкуство

Изложбата "Поетична форма: Газели" представлява комбинирани техники върху хартия на художничката Кейти Уудроф от Тасмания. Творбите са изложени до 5 октомври в столичната галерия "Астри" (ул. "Цар Самуил" 34).

Авторката представя серия от диптихи акрил върху хартия, вдъхновени от поезията на древните персийски поети Руми и Хафез. Няколко нейни пътувания в Испания, Гранада, двореца Алхамбра катализират създаването на живописните цикли "Вода и живот" и "Los Cantaros", които съставят изложбата "Поетична форма: Газели".

Газел е стихотворна форма, основана върху строфи, състоящи се от четири стиха с повтарящ се рефрен. Този поетичен вид позволява с лекота да бъдат изразявани всички чувства, които съпътстват любовта, страданието и радостите на език, близък до разговорния.

Преди да бъдат показани в София, произведенията са гостували в Сидни, Австралия, и в Хобарт, Тасмания. Печелили са престижни международни награди. Предстои да бъдат показани в Краков, Виена и Германия. Кейти Уудроф е завършила Тасманийската академия за изкуства в Хобарт и в Лончестон. Директорка е на Центъра за визуални изкуства.

Отложено недоверие

„Васка Емануилова" започва сезона с изложба на младата архитектка Стефания Батоева

Новият сезон в галерия "Васка Емануилова" започва с представяне на самостоятелната изложба на Стефания Батоева "Отложено недоверие". Тя се осъществява в рамките на програма "Скулптура" на галерията и е първата от поредица предстоящи събития и изложби до края на годината. От 2008-а галерията се стреми да показва автори, които в работата си разширяват представите за скулптура, като показват как този класически жанр в изкуството се преосмисля днес в непосредствения предметен и обектен свят на съвременната култура.

Стефания Батоева е автор, чийто интерес към обекта вече познаваме от участието й в изложбата за наградата "База" тази година, а по-рано и от серията произведения, с които м.г. спечели приза "Гауденц Б. Руф" за млад автор.

В изложбата Батоева използва за отправна точка литературния принцип на т.нар. отложено недоверие. Той е формулиран от английския поет Самюъл Колридж и се изразява в особеното, полусъзнателно потискане на недоверието от страна на читателя/зрителя при възприемане на фантастични сюжети, които са принципно невъзможни в реалността. Художничката използва този принцип, за да се върне към едно от базисните положения, когато говорим за изкуство - отношението към реалността и нейното нарушаване, създаващо илюзия, в която зрителят вярва. В изложбата са показани обекти и фотография, които илюстрират интереса на авторката към самото моделиране на формата - пристягането, преобръщането, нарушаването на баланса и гравитацията на обектите.

Стефания Батоева е родена през 1981 г. Завършила е Архитектурната асоциация в Лондон. През последните години има редица художествени изяви във и извън България.

Изложбата на младата художничка може да се види до 17 октомври в галерия "Васка Емануилова", филиал на СГХГ, (бул. "Янко Сакъзов" 15).

Две художнички рисуват света на усещанията

▲ *Рада Дичева*

До 5 октомври галерия "Ракурси" (ул. "Хан Крум" 4а) представя Рада Дичева и Рада Цанкова. Изложбата е замислена от галерията, която събира двете художнички, работили независимо една от друга. Всяка от тях показва произведения, създадени през последните години, които не са обединени тематично, изпълнени са в различна техника и материал и въпреки това в тях има много сходства.

Творбите и на двете художнички отразяват впечатления от техни пътувания. Рада Цанкова показва картини, инспирирани от магическото усещане, останало от гр. Ханя на о. Крит. Озаглавява ги "Валс в два такта"; а "Порцелановите сънища" на Рада Дичева са пътешествие в "шантавия свят на сънищата, където всичко е възможно - порцеланово - златно, висящо, полегнало". И за двете художнички пътят е целта. Най-съществено сходство в тяхната работа обаче е способността им да уловят деликатния свят на усещанията, в които да си чувствителен е ценност, а да го споделяш е качество. Това беше и причината да бъдат поканени в обща изложба, обясняват от галерията.

▲ *Рада Цанкова*

Рада Цанкова е родена през 1975 г. в София. Завършила е Висшето училище за изящни изкуства, Париж, специалност визуални изкуства. Изкарва следдипломна програма в ателието на Жан Мишел Алберола. Участва във френска правителствена програма за културен обмен "Cite Internationale des Arts" в Париж, където работи като художник на свободна практика.

Рада Дичева е родена през 1968 г. в София. Завършила е Националната художествена гимназия "Цанко Лавренов" - Пловдив, както и НХА. Специализира в ателиетата на "Cite des Arts", Париж. Дичева работи керамика, порцелан и хартия, през последните години се занимава с дизайн.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Адреси

ХАДЖИСТОЯНОВИ

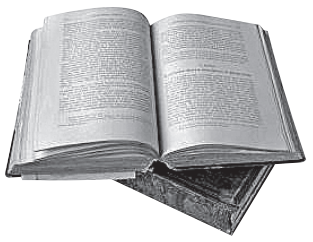
Новата изложба живопис на известния художник Божидар Хаджистоянов може да се види до 15 октомври в галерия "Хаджистоянови", която се намира в НДК (пл. "България" 1, вход А4, партер - Запад). Основната тема е морето. Красивите пейзажи с лекота връщат към лятото и отвеждат тъгуващите за плажа и морските вълни към ново вълнуващо пътешествие.

ГАЛЕРИЯ ПРЕД НАРОДНИЯ ТЕАТЪР

Детски рисунки, обединени от мотото на международния конкурс "Биоразнообразие. Нашата връзка с природата", са подредени в галерията на открито пред НТ "Иван Вазов". До 7 октомври на изложбените тела пред Народния театър може да се видят рисунките на победителите от 19-ото издание на проявата. Изложбата обхваща картини на деца от 6- до 14-годишна възраст. Вече е известно мотото на конкурса за следващата година - "Животът в горите". 2011-а е обявена за международна година на горите от Обединените нации, малките художници отсега могат да изпращат своите представи за опазване на горите и техните обитатели на адрес: "Байер България", ул. "Резбарска" 5, София 1510. Крайният срок е 10 април 2011 г.

Лавица

“РЕЧНИК НА НОВИТЕ ДУМИ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК”, съставен от Емилия Пернишка, Диана Благоева, Сия Колковска пуска на книжния пазар издателство “Наука и изкуство”. Речникът е богат и систематизиран документ за новостите в езика - в различна степен приемливи, но активно използвани. В неговото съдържание се оглеждат новостите в живота, а също мисленето и отношението към действителността на съвременника - човек с широка култура и стремеж да не изостава от техническия прогрес, отворен към модерно и чуждо, без винаги да оглежда домашния речников запас, но заедно с това - традиционно склонен и към активно словотворчество, към остроумни метафори, към критичност и насмешка, пояснява издателите.

“ДЖЕНТЪЛМЕНИТЕ КОПЕЛЕТА, книга 2: Червени морета под червени небета” от Скот Линч излиза с емблемата на “Рива”. Авторът изплита интригуваща и завладяваща история, приказка за безбрежни морета и за вероломни хитрости, за вярност и предателство, за дружба, изпитана в най-критични моменти. Напрегнато действие, изпълнено с вълнуващи обрати и коварни съзаклятия - романът на Линч е възпламеняващо четиво за любителите на приключенията и изкусната измама. Крадец и изключителен мошеник, Локи Ламора и верният му до гроб Джийн Танен напускат родния град. Те обаче не могат вечно да бягат и когато спират, решават да поемат към най-богатата и непревзимаема мишена на хоризонта - града-държава Тал Верар.

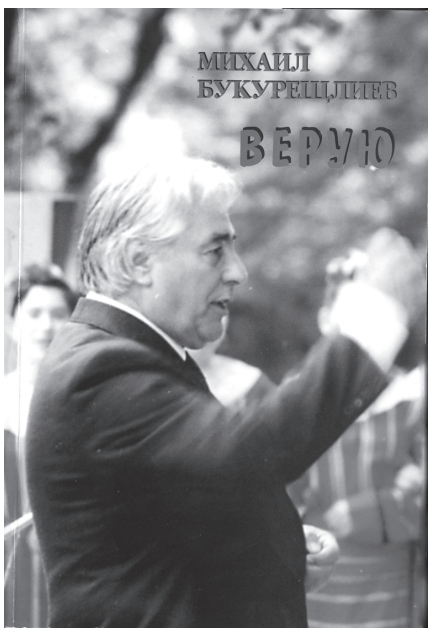
“ХАРАКТЕРЪТ НА ВАШЕТО ДЕТЕ - КАК ДА ОБЩУВАТЕ С НЕГО” от Олга Шелопухо е новата книга, която издателство “Слънце” предлага в своята поредица за възпитание и отглеждане на детето. Авторката дава отговори на много въпроси, които родителите най-често си задават. Разглежда подробно и най-живо интересуващия ги - защо децата са толкова различни. Защото всяко дете си има свой темперамент. Темпераментът представлява вродени качества на нервната система, които се проявяват много ясно на 5-6-годишна възраст. Няма добри и лоши детски характери. Всяко дете има запас от качества и свойства, които му помагат да запази индивидуалността и неповторимостта си, своето собствено “АЗ”, обяснява Шелопухо.

“ЕНЦИКЛОПЕДИЯ НА ЦВЕТОВЕ И МАТЕРИИ ЗА ОБЗАВЕЖДАНЕ НА ДОМА: 180 идеи за домашен дизайн” на Адриен Чин предлага професионални идеи за комбиниране на цветовете и материите, с които обзавеждаме своето жилище. Така ще имате възможност да подберете тази от предложените 180 идеи, която най-добре отговаря на останалите (по-скъпи и по-трудни за промяна) характеристики на домашния интериор. В книгата ще откриете как да оживите интериора на дадена стая с тъмно дюшеме на пода; или как да създадете усещането за селска обстановка като допълнение към покрития с плочи от естествен камък под; или как да придадете топлина и уют на стая, чието подово покритие е от студен мрамор. Издава “Книгомания”.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Верую̀то на фолклориста

Книгата на Михаил Букурещлиев, издадена по повод неговата 80-годишнина, е портрет на радетелите на народното музикално творчество

За да обикнеш фолклора, трябва да го познаваш. Безразличен към него е само онзи, който никога не се е докосвал до него. Това са думи на основателя на първия в България детско-юношески фолклорен ансамбъл “Изворче” (1961 г.). Михаил Букурещлиев - човек, посветил целия си живот на народното творчество, на съхраняването му, на приобщаването и “заразяването” с любов към него на стотици деца, на възраждането и осъвременяването на прекрасни образци от фолклорната ни съкровищница.

В “юбилейната” си книга, озаглавена “Верую”, издадена от Съюза на българските композитори с финансовата подкрепа на Министерството на културата и читалище “Славянска беседа”, видният фолклорист е събрал свои научни статии, доклади, публикации в периодични издания, юбилейни слова, изказвания и др. Това са портрети на наши изтъкнати творци от областта на фолклора, певци, диригенти, изследователи, разкази за значими събития - фестивали, семинари, тържествени честания на празници, свързани с народното творчество, и др. Всичко, събрано в книгата, излъчва гордост и радост от постиженията и таланта на певци, инструменталисти, диригенти, фолклористи, допринесли с неуморния си и всеотдаен труд за запазването на българското и предаването му на поколенията. А също и тревога от липсата в днешно време на достатъчно загриженост и внимание към най-ценното и уникалното, което имаме като нация - фолклора.

И само в 20 реда ст.н.с. Михаил Букурещлиев - изтъкнат изследовател, диригент, педагог и общественик, е написал нещичко за себе си, за своя творчески път и приноси. Сред книгите, които е издал през годините, са “Български детски песенен фолклор”, “Популярни народни изпълнители”, “Златопръстият - кавалджията Стоян Величков”, “Без нея не мога - народният певец от Странджа Манол Михайлов”, “Народната песен е моят живот - Цвятко Благоев” и др. Съставител е на 14 сборника с песни - странджански, добруджански, средногорски, песни за Капитан Петко войвода, за Илинденско-Преображенското въстание, сборници с песни на Вълкана Стоянова, на Магда Пушкарова, на Кичка Савова и др. Под печат е сборникът “Народни песни от Берковско”. Автор е на повече от 400 публикации в периодичния печат. Той е и сред дългогодишните автори на ДУМА.

Ето няколко реда от книгата, писани от автора през различни години, които звучат изключително съвременно, актуално и обосновават необходимостта от приобщаването на младите хора към фолклора. За да не стане така, че след години само чужденци да разнасят по света българските народни песни и хора...

- Преценявайки със съвременните критерии смисъла и съдържанието на фолклорното наследство, не можем да не признаем, че в него се намират непреходни художествени качества. Така, както не можем да се разделим с гениални поетични, музикални и изобразителни творби от миналото, защото и днес звучат съвременно и значимо, така също и във фолклорното изкуство намираме такива ярки произведения, които няма да умрат с времето.

- Различните форми на художествена самодейност дават реални условия за сценична изява и стимулиране на детското народно пеене - както индивидуално, така и колективно. Детското народно пеене ще съществува като продължение на старинната вокална школа, но неговото усвояване все повече ще бъде не в средата на семейното огнище, а във формите на организираната художествена самодейност. Там децата не само ще се научат да пеят правилно, но ще изградят и своите художествено-изпълнителски навици, ще развият музикалния си вкус, общоестетическото си възпитание. Те са артистичният заряд на нацията...

- Съвременното дете, съвременният младеж не може да остане само с възпитанието, което ще получи от автентичния фолклор. Та нали сърцевината на Кутевото дело се състои в идеята, претворени, фолклорните образци да се реализират сценично и по този начин да ги изравним с най-ярките образци от другите изкуства. Съвременната младеж трябва да получава фолклора във всичките му разновидности: и от гайдата, и от кларнета, и от певеца, и от малката група, и от големия оркестър. Правилно балансирани, двата потока - изворният и обработеният фолклор, дават най-добри възможности за едно звуково-естетическо възпитание.

Документална проза

Едно голямо смешно нещо, наречено живот

Тук, в Канада - дойдох, видях, попивах от канадския дух и чар и записвах ли, записвах. Резултатът са тези разкази. Понякога смешни, понякога тъжни. Но се старая да ги приемам преди всичко от веселата им страна. Тези кратки истории изпращах по електронната поща на родителите ми в България (тогава, когато достолепният Роджърс, местната телекомуникационна компания, и неговите български събратя осигуряваха трафика на имейлите), за да разказвам какво ми се случва, а също и да се опитам поне мъничко да ги развеселя. Последното не беше много трудно, защото родителите ми са интелигентни, скромни и жизнерадостни хора в разцвета на силите си, точно такива като мен, вас и сем. Карлсон от Швеция. Без обаче перки на гърбовете си!

Така Иво Петров ни въвежда в своята книга “Канада на екс” (издадена от “Братя Сагаеви”).

В нея един млад български баща описва перипетиите си, докато се мъчи да нагласи живота на семейството си към бита, нравите и климата на Канада. Авторът не е от

авантюристите, готови да се хванат на каквато и да е работа, само и само да се махнат от България. Той е високообразован финансист, когото назначават без проблеми в една от прочутите банки в Торонто.

С тази своя книга Иво Петров се разкрива и като човек с дар слово. “Канада на екс” е весела, написана остроумно, с живо перо и великодушно сърце. Чете се леко, приятно, на един дъх, а съдържанието й сигурно ще се преразказва и коментира дълго от хората, които са решили да се заселят в Канада или просто мечтаят да направят тази съдбоносна крачка. Освен удоволствието от четенето, те ще намерят в страниците й много интересна, полезна и с чувство за хумор поднесена информация.

Независимо от обстоятелствата, независимо от това какво се случва, търсете комичното в нещата, съветва читателите си Иво Петров. Така хем ще ви е по-весело, хем ще се посмеете, хем ще бъдете и приятен за околните. Запомнете, че всяко чудо е за три дни, за седмица или завинаги, но това няма значение. Има значение единствено това как вие тълкувате нещата - като трагедия, като поредица от неудачи и успехи или просто като едно голямо смешно нещо, наречено живот, заключава авторът.

ГОЛЕМИЯТ ЛУЧАНО

Обожаваният тенор с черен фрак, бяла кърпа в ръка и пленителна усмивка щеше да навърши 75 години на 12 октомври

Снимки ИНТЕРНЕТ

ГОЛЕМИЯТ ЛУЧАНО, Царят на горното до, Лучаноне, Големият П. - това са най-популярните прякори на знаменития тенор на XX век, с внушителния ръст от 180 см и тегло над 160 кг, когото завинаги ще запомним с черния фрак, бялата кърпа в ръка, неустоимата пленителна усмивка и уникален глас. Лучано Павароти - обожаваният артист, гениалният певец, очарователният човек с редица достойнства и нелишен от присъщи човешки слабости, за чието наследство, завещания, задължения и лични тайни ще се пише и говори още много дълго, на 12 октомври щеше да навърши 75 години. За всички, които безпрекословно ценят и се интересуват предимно от неговия талант, остават стотиците аудио- и видеозаписи, които и след още 75 години ще предизвикват наслада и възторг у меломаните.

Роден през 1935 г. в град Модена, Северна Италия, той е първото дете (има по-малка сестра Габриела) в семейството на майстора хлебар Фернандо Павароти - даровит тенор-любител, който предава на малкия Лучано любовта си към музиката и пеенето. Майка му Аделе Вентури била работничка в местната цигарена фабрика и понеже се знаело, че тютюнът разваля кърмата, за Лучано била намерена дойка. Кърмела го заедно с още едно бебе, което се казвало Мирела. По-късно момичето ще се прочуе като знаменитото сопрано Мирела Френи, втората съпруга на наречения Бас номер 1 на планетата Николай Гяуров и една от основните партньорки на млечния си брат. Често в интервюта тя, с чувство за хумор, споделя: “Ясно е, че Лучано е изсуквал всичкото мляко...” Младият Павароти притежавал много дарби - изявявал се добре в математиката, футбола, пеенето. Участвал заедно с баща си в градския мъжки хор на Модена, с който спечелил първа награда на международния конкурс в Ланголен, Уелс. Бил и вратар на местния младежки футболен отбор.

През 1954 г., 19-годишен, Лучано взима съдбовното решение да се посвети професионално на оперното пеене. Започва да взима уроци от тенора Арио Пола, който веднага разбира, че момчето има перфектен тембър и му предлага да го учи безплатно. След шестгодишно обучение Лучано е пял само на няколко малки сцени в провинциални градчета. През този период Павароти разчита на семейството си и сам си помага финансово, работейки като учител и покъсно като застрахователен агент. През 1961 г. създава семейство с приятелката си Адуа Верони.

Лучано дебютира на голямата оперна сцена на 29 април 1961 г. в ролята на Рудолф в “Бохеми” на Пучини в операта на Реджо Емилия. През следващите години се ръководи от професионалните съвети на знаменития тенор Джузепе ди Стефано, който прави всичко възможно да предпази Павароти от сценични изяви, за които гласът му още не е готов. В крайна сметка Лучано прави в Лондон с подкрепата на Ди Стефано международния си дебют - в ролята на Рудолфо в “Бохеми”. Същата година съдбата го среща със сопраното Джоан Съдърланд - заражда се едно от най-легендарните партньорства в историята на вокалното изкуство. През 1965 г., благодарение на Съдърланд, Павароти дебютира на американска сцена - в операта в Маями като Едгардо в “Лучия ди Ламермур” на Доницети.

“Тримата тенори” - Пласидо Доминго, Хосе Карерас, Лучано Павароти

Павароти е благословен с глас с рядък диапазон, красота и чистота. През 1966 г. той става първият тенор, който успява да изпее деветте горни до-та след зашеметяващото си изпълнение на арията “Ah! Mes amis” в “Дъщерята на полка” на Доницети. Тази ария е определяна като връх Еверест в теноровия репертоар. Тогава Лучано получава прозвището Царят на горното до. Между 1990 и 2000 г. обира овациите на стотици концерти и спектакли по стадиони и паркове из целия свят.

През 1990 г. се превръща в суперзвезда след изпълнението на арията “Nessun dorma!” от “Турандот” на Пучини. Тогава Би Би Си я избира за тема на Световното първенство по футбол-1990 и тя става нещо като “подпис” за тенора. Следва изключително успешният концерт на “Тримата тенори” в навечерието на финала на първенството в Рим под диригентството на Зубин Мета. Възторгът на публиката изригва, когато Павароти играе с “O sole mio” на Едуардо ди Капуа, а Доминго и Карерас го имитират заедно.

В друг случай в Хайд парк в Лондон, въпреки проливния дъжд, повече от 150 000 души (между които принц Чарлз и лейди Даяна) с часове слушат италиански песни и оперни арии. Следва концерт в Сентръл парк в Ню Йорк през юни 1993 г., където се събират повече от 500 000 души, а милиони по целия свят го гледат по телевизията. През 1995 г. известната певица Лара Сен Пол (Лара Кариаджи, която през 70-те години на миналия век изнесе рецитал на “Златният Орфей”) и съпругът й - шоуменът Пиер Куинто Кариаджи, приятели на Павароти, организират концерта му след края на Мондиал’90 в миланската “Палатрусарди”. Те продуцират и излъчват по телевизията документалния филм “Най-доброто тепърва предстои” - подробен биографичен разказ, в който тенорът говори откровено за живота си.

Павароти е известен и като голям хуманист и участник в подкрепа на редица благородни каузи. Той бе инициатор на благотворителните спектакли “Павароти и приятели” и множество инициативи в родния си град Модена, които събираха значителни суми в помощ на различни международни акции на ООН. Павароти пя с Боно и “U2” през 1995 г. и успя да събере 1 500 000 долара с благотворителния си проект “Концерт за Босна”. Той основа и финансираше музикален център в Босна, както и подпомогна с концерти фондации в помощ на бежанците от Афганистан и Косово. Павароти е записан с два рекорда в Книгата на Гинес - за най-много бисове (165 на брой), и за най-продаван класически албум - за “Концерт на Тримата тенори” заедно с Доминго и Карерас.

През 2003 г. Лучано записва първия си албум с песни, композирани специално за него заглавие “Ti Adoro” (“Обожавам те”). И обявява, че това е сватбеният подарък за втората му съпруга Николета Мантовани. Певецът се ожени за своята бивша асистентка, по-млада с повече от 3 десетилетия, на 13 декември 2003 г. Бракът бе предшестван от мъчителен развод след 34-годишен семеен живот с първата му съпруга, приключил през 1998 г. Павароти има три дъщери от Адуа Верони - Лоренца (1962), Кристина (1964) и Джулиана (1967). От брака си с Николета Мантовани има близнаци през 1998 г. Момченцето умира няколко часа след раждането и остава дъщеричката Аличе. Приживе Павароти има една внучка, родена няколко години преди да стане баща за четвърти път.

С Николета Мантовани и дъщеря им Аличе

През март 2004 г. знаменитият тенор излезе в своя последен спектакъл на оперната сцена - в ролята на художника Марио Каварадоси от “Тоска” на Пучини в Метрополитън - Ню Йорк. През 2005 г. Павароти започна прощалното си турне, в което бяха предвидени концерти в 40 града. Лучано изпълни емблематичната си ария “Nessun dorma!” на Зимните олимпийски игри в Торино през февруари 2006 г. След това лекарите му откриха рак на панкреаса. Турнето му бе прекъснато, а неговият мениджър съобщи, че то ще продължи през 2007 г. Но на 6 септември 2007 г. Лучано почина в дома си в Модена.

Погребалната церемония се състоя в катедралата в Модена. Присъстваха множество държавни мъже и обществени фигури от най-високо равнище. В чест на големия тенор се състоя демонстрация на т.нар. Трицветни стрели на Италианските военновъздушни сили - чест, оказвана само на погребенията най-висшестоящи особи в държавата или в църквата. След триумфално 10-километрово шествие ковчегът на Павароти бе отнесен до Монтале Ранджоне и бе положен в семейната гробница, редом с родителите му и покойния му син Рикардо. Церемонията бе предавана пряко по Си Ен Ен, а Мирела Френи коментира прякото предаване по RAI. Пред саркофага на именития тенор се поклониха над 100 000 души, съобщиха тогава световните информационни агенции. На Виенската Щатсопера и Фестивалния център в Залцбург бяха спуснати черни знамена. Операта в Сан Франциско, където Павароти прави повечето си дебюти, сложи траурното знаме и на завесата си. Почит му отдадоха Миланската скала, Ковънт гардън, Метрополитън. Италианският футболен гигант “Ювентус”, на който Павароти е фен през целия си живот, публикува на сайта си прощално писмо “Чао, Лучано”. Известни изпълнители, които са били негови ученици, направиха паметен концерт на 14 февруари 2008 г. в Айвъри Фишер хол в Ню Йорк.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Българска връзка

Лучано Павароти печели множество награди “Грами”, записите му се издават в платинени и златни тиражи. От края на 70-те години се отличават записите му на “Фаворитката” на Доницети с Фиоренца Косото и “Пуритани” на Белини с Джоан Съдърланд и Николай Гяуров (1975). През 1985 г. Павароти пее в “Аида” в “Ла Скала” с Мария Киара в главната роля, Гена Димитрова като Амнерис и Николай Гяуров като Рамфис. През 1988 г. заедно с Френи и Гяуров пее в “Бохеми” в Сан Франциско за 100-годишнината от премиерата на операта. Именитата оперна прима Райна Кабаиванска създаде през 2004 г. заедно с Мирела Френи и Лучано Павароти консерватория в родния му град Модена, където живеят и тя, Френи и Гяуров. Почти 50-годишното творческо сътрудничество и приятелство между двете оперни звезди започва през април 1959 г., когато двамата печелят оперния конкурс във Верчели (в категориите за жени и за мъже). Райна Кабаиванска изпрати великия италиански тенор в последния му път с изпълнение на “Аве Мария” по време на траурната церемония в катедралата на Модена.

Домът на Молиер

„Комеди Франсез" е най-старият национален театър в света, репертоарът му наброява 2662 пиеси от 1024 автори

Светлана ПАНЧЕВА

През юли 1680 г. крал Луи XIV напуска Париж и се отправя на инспекция на бойните гарнизони и крепости преди поредната война. Между столицата и кралския кортеж започват да сновят куриери, които съобщават столичните новини и бързат обратно с височайшите нареждания. Те докладват за интензивната работа на Академията на науките, Академията за литература, Академията за живопис. Театрите обаче продължават да бъдат разделени и неспособни, за разлика от посочените академии, да изработят общи естетически принципи, за да служат по-добре на краля Слънце. Най-старият театър "Отел дьо Бургон", където за първи път виждат светлината на рампата най-добрите трагедии на Жан Расин, отдавна не привлича вниманието на публиката. Внезапната смърт на Молиер преди седем години едва не предизвиква гибелта на театър "Пале Роял", но верните съратници на великия комедиограф успяват да запазят театъра, обединявайки се с театър "Маре", и сега прочутата трупа играе в "Отел Генего", макар че едва свързва двата края. Трябва нещо да се направи.

На 17 август 1680 г. кралската свита влиза в Шарлевил, а на следващата сутрин Луи XIV диктува на херцог Дьо Креки, завеждащ кралската канцелария, разпореждане за създаването привилегирован кралски театър на основата на сливането на "Отел дьо Бургон" и "Отел Генего". Сливането съвсем не е механично и в новата трупа влизат 27 актьори, избрани лично от краля, "за да направят представянето на комедиите посъвършено". На 22 август генералният финансов контрольор пристига в Париж, за да обяви "на комедиантите от двете трупи" кралския декрет. А само след три дни историографът на трупата на Молиер Лагранж отбелязва: "След обединяването театърът бе открит на 25 август 1680 г. с "Федра" и "Орлеанските карети". В Расиновата "Федра" се представят най-добрите актьори - ученичката на Расин Мари Шанмеле като Федра и ученикът на Молиер Мишел Барон като Иполит. Така преди повече от триста години започва дейността си "Комеди Франсез", чието официално название е "Театър Франсе" или "Френски театър" - най-старият от всички действащи днес национални театри в света и единственият репертоарен театър във Франция, изцяло финансиран от държавата. След като през вековете играят в няколко различни сгради - "Пале Роял", зала "Тюйлери", театър "Одеон", от 1799 г. до ден днешен "Комеди Франсез" е разположен в центъра на Париж във великолепна сграда с величествена колонада, построена от видния архитект Виктор Луи.

Историята на този театър е историята не само на театралното изкуство във Франция, но и на европейския театър през последните триста години. По времето, когато се създава "Комеди Франсез", националните театрални форми в Европа са в процес на създаване. Сценичното изкуство от онова време, свързано с традициите на средновековните и ренесансовите представления, с площадните лицедеи и придворните увеселения, още не познава сложната и едновременно с това единна творческа структура, наречена театър. Тогава не съществуват истински национални театри, а също и обща естетическа система, изградена на основата на националните културни традиции. Именно поради това раждането на "Комеди Франсез" става повратна точка, тъй като започва нов етап в развитието на театралното изкуство, белязан с появата на национални театри в редица европейски страни. "Театър Франсе" възниква на основата, заложена от големите драматурзи на XVII век Корней, Расин и Молиер. После неизменна част от репертоара му стават пиесите на Волтер, Мариво, Бомарше, Мюсе, Юго и други френски класици. Но въпреки това театърът често е наричан "Домът на Молиер" и не само защото съхранява пиесите на великия комедиограф, и дори не защото наследява творческите открития на неговия театър, а защото в този дом, където гениалният драматург е стопанин, познават силата и въздействието на словото и майсторството на претворяването му на сцената, изследването на човека и неговите чувства и страсти и тачат традицията. А тя изисква от театъра висок пиетет към националната класика, почитана като национално духовно богатство.

От 1680 г., когато кралят дава монопола за изпълнение на пиеси на френски език на актьорите от "Комеди Франсез", до днес репертоарът на театъра наброява 2662 пиеси от 1024 автори, като най-често играните са Молиер - 33 400, Расин - 9408, Корней - 7418, Алфред дьо Мюсе - 6665, Мариво - 6023. Днес прочутият театър има три зали - голямата "Ришельо", която е и основната сцена, театър "Вийо Коломбие" с 300 места и откритото през 1996 г. "Студио" със 136 места по подобие на Художествения театър на Станиславски в Москва. През вековете на сцената му блестят най-добрите актьори, сред които особено се открояват имената на големите трагически актриси - Мари Шанмеле, Адриана Лекуврьор, Рашел, Мари Бел, Сара Бернар, на властителите на ума и чувствата - Талма, Льокен, Мюне-Сюли и още много други. Девизът на трупата е "Заедно и самите себе си", а емблемата е пчелен кошер като символ на изобилие.

Уникални са и принципите на организация на работата в "Комеди Франсез", като част от актьорите са обединени на принципа на акционерите и всеки притежава определен брой акции, но има и актьори на постоянна заплата. Освен това още от създаването си театърът е финансиран от държавата. По времето на Луи XIV субсидията се равнявала на 12 хиляди ливри годишно и била изплащана до Великата френска революция. Днес, както и преди три века, "Комеди Франсез" представлява "актьорско сдружение", в което влизат 33-ма актьори с право на дял и още толкова, получаващи заплата на базата на едногодишен договор. Всеки сезон "Комеди Франсез" приема около половин милион зрители, изиграва 450-480 представления в Париж, без да се смятат гастролите, и е единственият театър в страната, който в продължение на единадесет месеца играе минимум едно представление без почивен ден.

През настоящия сезон на сцената на "Комеди Франсез" са предвидени премиерите на "Скъперникът" от Молиер, постановка на Катрин Ижиел, "Голямата магия" от Едуардо де Филипо, постановка на Дан Жемет, "Птици" от Аристофан, поставена от Алфредо Ариас, "Андромаха" от Расин под режисурата на Мюриел Майет и "Три сестри" от А. Чехов, постановка на Ален Франсон. А съхраняването на националната духовна традиция остава постоянно и неизменно.

Акварел, изобразяващ залата на театър "Комеди Франсез" през XVIII в.

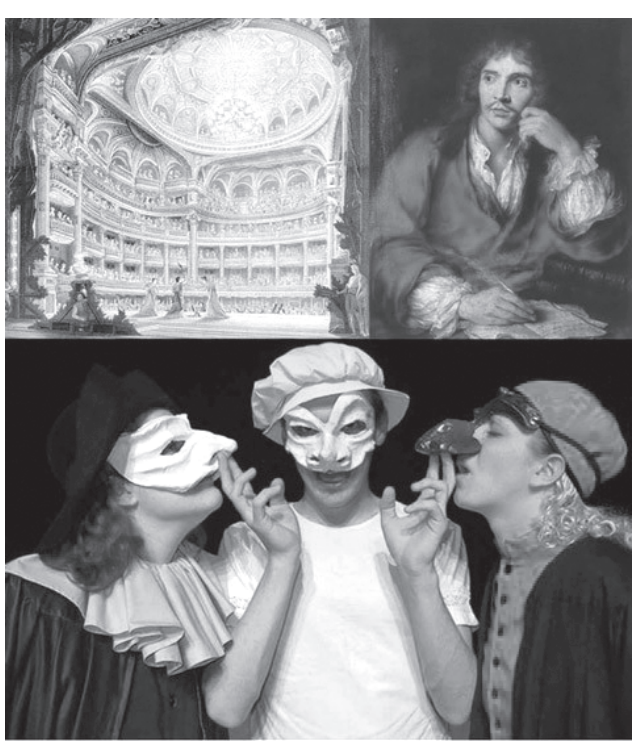
Голямата зала на театъра днес

Величествената сграда на театъра е в центъра на Париж

В едно от фоайетата се издига монументална камина, украсена с бюст на Молиер

Актьорите на прочутия театър и неговият патрон Молиер

КУБЧЕТО НА РУБИК

феномен без конкуренция

36 години след създаването на знаменитата игра от нея са продадени 357 милиона броя!

Кубчето на Рубик е феномен без конкуренция, защото то и сега прикова в свободното им време вниманието на милиони хора по света, които се стараят колкото е възможно по-бързо да подредят цветните квадратчета.

Някои го наричат игра, други - главоблъсканица, трети - начин за усъвършенстване на ума и съобразителността... Всички определения са верни и към тях мнозина биха добавили още, тъй като, наведени над кубчето, неговите поклонници не усещат как лети времето, заравят грижи и тревоги, пренасят се в друг свят, макар и за малко, където е по-приятно да се живее.

Изобретението от 1974 г. е дело на унгарския скулптор и архитект Ерньо Рубик. Досега от кубчето са продадени 357 милиона броя по цял свят. Големи екипи специалисти вече години изследват феномена, математици и компютърни специалисти се опитват да изведат формула, която да позволява от всяко положение само с 20 комбинации да бъде подредено кубчето. Това се смята за необикновено предизвикателство пред най-големите умове в бранша.

И о, чудо! След 30-годишен труд на учените от САЩ идва съобщение, че тази цел е постигната от група математици от Пало Алто, Калифорния. Това е станало с помощта на най-модерна компютърна програма. Тя е създадена от компанията "Гугъл".

Какъв труд е вложен, за да се стигне до резултата, е трудно дори човек да си представи - комбинациите, които се получават при движението на частите на кубчето, са няколко милиарда! Затова и постигнатият успех е забележителен и посочва 20 за тъй дълго търсеното магическо число.

В същото време се провеждат национални, европейски и световни шампионати за най-бързо подреждане на кубчето. Сред феноменалните постижения напоследък е представянето на 24-годишния испанец Давид Калво. Той е два пъти шампион на своята страна по подреждане на кубче "Рубик". Това обаче явно не го задоволява, тъй като сам решава да издигне пред себе си високи прегради, които да преодолее.

Давид оставя без дъх публиката, когато влиза в аквариум с 6 акули и под водата успява да подреди кубчето за 76 секунди! Нещо повече - големият майстор на играта подрежда едновременно две кубчета - с всяка ръка по едно!

Шоколад срещу високо кръвно

Не бързайте с лекарствата, когато забележите, че кръвното ви налягане върви нагоре. Достатъчно е само едно парченце шоколад и неговото благотворно влияние скоро се усеща - кръвното в повечето случаи плавно се понижава.

Шоколадът има същия ефект като специална половинчасова тренировка. За предпочитане е тъмният, който съдържа особени вещества, наричани флаваноли. Те притежават свойството да разширяват кръвоносните съдове, така улесняват преминаването на кръвта през тях и понижават кръвното налягане.

Д-р Карин Рийд от университета в Аделаида, САЩ, заедно със свои колеги е проучила резултатите от 15 изследвания, направени за период от 10 години. Те показват, че е достатъчно да бъде прието едно парченце от 6 до 10 грама дневно, но може да бъде изяден и цял шоколад от 100 грама. Ако това се прави редовно, рискът от инфаркт или инсулт при хората с високо кръвно намалява с около 20 на сто, и то за 5 години.

Сега целта е да бъде определена точно необходимата доза шоколад, която може да се приема всеки ден и би дала най-добър ефект при хората с високо кръвно налягане.

Какво ще става с климата занапред

На този въпрос е много трудно да се отговори с пълна сигурност, но изследванията показват някои твърде интересни резултати. Учените са раздвоени: по-малката част от тях предсказват ледников период през следващите десетилетия, колкото и невероятно да звучи това на фона на все по-горещите лета последните години, като дори има руски учени, хванали се на бас със свои американски колеги, че тяхната прогноза за ледников период на Земята наистина ще се сбъдне; повече са привържениците обаче на тезата за все по-горещо време.

Нашите метеоролози очакват постепенно плавно повишаване на средните температури, така че през 2050 г. те да бъдат с около 2 градуса над сегашните. Предполага се, че тази тенденция ще се запази и след това и през 2100 г. те вече ще бъдат с 3,5 градуса по-високи.

Възможно е сезоните да се изместят - пролетите да влизат в периметъра на летата, летата да продължават с горещини до края на септември и дори началото на октомври, есените да отиват чак до края на декември, а зимите да бъдат през януари, февруари, март. Това е прогноза, която се потвърждава последните десетина години. Как ще е занапред - един Господ знае...

Валежите може би ще бъдат с 10-15 на сто по-малко.

Рекорди, рекорди, рекорди...

Манията за рекорди по света взема все по-внушителни размери. Например на международното състезание за ядене на хотдог от 1916 г. насам са пробвали късмета си стотици лапачи. Целта е всеки за 10 минути да натъпче в търбуха си колкото може повече хлебчета с кренвирши. Сегашният шампион наистина е страшна ламя - той успява да погълне за тези 10 минути рекордните 68 хотдога.

Има състезание за най-дебела майка в света и то е спечелено през 2009 г.от Дона Симпсън. Тя тежи 273 кг. Стреми се обаче да достигне 454 кг, независимо от риска това тегло от почти половин тон направо да смачка здравето й.

Дори да успее, тя твърдо е изпреварена от огромния по маса мексиканец Мануел Урибе - 560 кг. През 2006 г. той е обявен за най-дебелия мъж в света. Ужасен от опасностите пред неговото здраве, Урибе започва с помощта на лекарите диета за отслабване и успява да свали цели... 250 кг. Така поставя световен рекорд както по тегло, така и по отслабване, като смята да продължава и занапред диетата.

За безумие се смята рекордът на индонезиеца Арди Рицал, запалил първата си цигара на... 18 месеца. Постепенно детето вдига нормата и вече пуши по 2 кутии на ден. Въпреки това, според баща му, то е доста здраво.

Негов съперник е китайче на 2 години, което пали цигарите една от друга. То застига индонезийчето с повече от една кутия на ден за момента.

Рекордите обаче "не ходят" само по хората, те увенчават главите и на животните. Шампионка е кокошка в Китай на възраст 22 години. Съпоставени с човешките, тези 22 нейни години се равняват на 400 човешки години!

Кокошката дълголетница се намира в отлична форма - много жизнена, с отлично зрение. Любопитното е, че тя е снесла своето първо яйце още на 2 месеца.

Кокошките живеят не повече от 7-8 години. За световна шампионка по дълголетие се смята кокошка от Украйна - на 12 години.

Нова мода шантиклер

Една нова мода залива света и намира все повече последователи - скандинавското ходене. То е наложено от финландските спортисти, после постепенно завзема цяла Скандинавия, а след това "тръгва" по света - САЩ, Китай, Гърция, Турция, Саудитска Арабия, Русия...

В тези страни по гори, планини и поляни все почесто могат да бъдат видени хора, крачещи със скиорски щеки в ръце. Те са и млади, и стари, като стремежът е по един сравнително лек начин да се получи раздвижване на всички мускули на тялото. Специалистите са изчислили, че натоварването е приятно, равномерно и за 1 час се стопяват 440 калории. Така ползата е същата и дори по-добра, отколкото при сауната, фитнеса, бодибилдинга. Обикновено го сравняват с плуването - като него скандинавското ходене активира метаболизма, укрепва ставите, намалява наднорменото тегло, създава добро настроение, зарежда с оптимизъм, засилва имунната система.

Предполага се, че около 10 милиона души от цял свят вече са поклонници на новата мода.

Позиция

www.duma.bg

От пощата

Обречени деца

Самотните майки не искат яхти, луксозни коли и големи заплати. Нуждаят се просто от подкрепата на държавата, за да оцелеят

Да си самотна майка и да си търсиш правата е равносилно на подвиг. Независимо от тревожните апели, че демографският срив в България е пагубен и желанието майките да не изоставят децата си, а да ги отглеждат - всичко е сбъркано и несправедливо.

За кого са европейските пари и програми? За чии деца са предавания като "Великолепната шесторка" и пр.? Как се защитават правата на майките, дръзнали да се грижат за децата си? Защо никога няма проблеми с децата и семействата на управляващи и депутати? Защо политиците говорят на различен език от избирателите си и кога всички ще свалят розовите очила, за да прогледнат за истината?

В това вълче и бездуховно време децата на България са обречени, а ние сме обезнадеждени и изтерзани и от това правителство. Не разбирам от политика, но знам, че има два свята - на бедни и богати, на управляващи и избиратели, на приятели и роднини, на болни, пенсионери, инвалиди и властимащи. Не се гордея, че съм българка, и всеки ден се упреквам, че не напуснах страната, когато имах възможност, и щях да си спестя всички тези главоболия.

Ето моята история. На 23.VI.2009 г. се роди внукът ми Ростислав. Дъщеря ми получаваше 100 + 35 лв. от социалните служби, тъй като не се осигуряваше и никога не е ползвала полагаемите се майчински, болнични и т.н. От 1.VIII.2009 г. съм съкратена от работа и получавах първите 3 месеца по 160-170 лв., а от януари до юли 2010 г. - по 80-90 лв. Това принуди дъщеря ми да започне работа и от 1.III.2010 г. тя работи в транспортна фирма. От 1.VIII.2010 г. съм без доходи и от Бюрото по труда ми предложиха да кандидатствам по една програма по заетостта за детегледачка. Подадох молба и заявление. Обадиха се, че са ме одобрили. Дотук - добре, но идва обърквашият момент. Трябвало дъщеря ми и тя да подаде комплект документи, за да я одобрят. Има условие, че трябва да е била в платено майчинство, а тя е ползвала само една година за отглеждане на дете от социалните служби. Изплащането на 135-те лева изтече на 1.VI.2010 г.

Г-н министър на социалната политика, как се отглежда дете със 135 лв. + 90 лв. обезщетение, и в същото време се покриват разходи, включително и наем на общинско жилище? Как да се разделят тези средства, че детето да расте нормално, здраво и добре нахранено? Така принуждавате майките да стават неволни нарушители на закона. А след това търсите неправомерно изплатени пари.

Това е цинизъм.

Дъщеря ми се принуди да започне работа, а аз - да гледам детето, тъй като съм в "никаква" възраст (51 г.) и за мен е по-трудно да си намеря работа. Но нейните документи не ги приемат в Трудова борса - Варна, защото нямала бележка, че е в платен отпуск по майчинство или че е ползвала такъв.

Парадоксът на програмите! Аз съм одобрена и ще трябва да се грижа за чуждо дете, а внукът ми - да се грижи сам за себе си, на 1 г. и 2 месеца е достатъчно голям, за да поеме отговорност.

Пред нас има няколко въпросителни: Защо аз не мога да се грижа за внука си? Как да живея без доходи? От социалните служби ми предлагат месечна помощ, но трябва да полагам труд към районното кметство. Не мога да приема това. Дъщеря ми трябва да остане и да се грижи за детето - но без пари. А аз на прага на зимата нямам шанс да си намеря работа. И решихме: тя да работи, а аз да отглеждам детето. Тя е самотна майка - в градини и ясли няма места, не иска да го дава на държавата, а иска да си го отгледа. Макар и трудно, но с общи усилия, ще го отгледаме. Нали децата са дар Божи и са новото бъдеще на България?

Дано те да изградят привлекателна и обичаща своите граждани България. Ние не искаме яхти, луксозни къщи и коли, депутатско място, големи заплати. Искаме да мога да се грижа за внучето и да получавам някакъв доход, а дъщеря ми да работи, за да оцелеем и през тази зима, този път "Бойкова".

Защо за простосмъртните винаги се създават пречки, обърквящи програми, нереални доходи за отглеждане на деца? Самотните майки са отхвърлени и ощетени, но са дръзнали да се грижат за децата си, без да получават ордени, бонуси и подкрепа. Днешната България е на управляващите. За тях всичко е възможно. Сериозно се замисляме да си търсим препитание извън България. Тук горчилката е повече от радостта.

Това не е България на дедите ни и великите ни мъченици. Простете ми, че ви занимавам с моите житейски проблеми, но търся справедливо решение. Благодаря за човешкото отношение и разбиране. Дано да имате сили, за да устоите на бурите в нелекия път към една-единствена кауза - Истината.

РОСИЦА ХРИСТОВА МАРИНОВА, 51 г., Варна

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Те имат нужда не само от любов, но и от държава, която да мисли за бъдещето - тяхното и своето

Точката над И-то

Обърнат свят

Иво АТАНАСОВ

Някога Оня Гошо създаде "БЗНС "Никола Петков" в СДС". И когато сините го прогониха, се получи "БЗНС "Никола Петков" в СДС" извън СДС. Сега Трифонов замина с Борисов на президентско турне. Не заедно, а по едно и също време. А тук остана "Шоуто на Слави" без Слави. Но не само затова светът е обърнат. Гостуващият в предаването Сашо Диков направи управлението и повечето министри на пет стотинки. Добре де, учудиха се сценаристите, при толкова критика продължаваш ли да си фен на премиера? Да, изохка в типичния си стил Диков, но вече съм много притеснен фен. Ако времето на предаването не беше свършило, сигурно щяхме да разберем, че той всъщност е фен на надеждата си най-после нещо в страната ни да се подобри, а Борисов просто е човекът, който в момента я олицетворява.

В този миг оттатък Океана заради забавянето на превода министър-председателят започна два пъти първата си реч от трибуната на ООН. Това нямаше как да смути лидера на правителство, което връща по два-три пъти дори задържаните, докато камерите на "нашата полиция" филмират в най-пълна степен драматизма на арестите. По-важно обаче е прозрението на премиера, че живеем в обърнат свят, който се нуждае от промяна. Прозвуча класически, почти като, а може би и по-добре от Марксовото: "Досега философите само по различен начин са обяснявали света, въпросът е той да бъде променен!"

На срещата с българската общност в Ню Йорк, от която някои запомниха само немалкото хумористични моменти, Борисов приземи на наша почва тезата си. "Бих дал много примери защо България е на този хал - каза той. - Какво най-напред беше приватизирано или в какво се изразяват най-много чуждите инвестиции? В ЕРП-тата, където всъщност стоиш на електромера на човека, във ВИК-тата, където му стоиш на водомера, в мобилните оператори, където му стоиш на телефона, в моловете, където му стоиш на чантата за пазар..." Вместо да продължи, изброяването свърши внезапно, и то не заради изчерпване на времето. А може би, защото щеше да стигне до някоя далечно-близка банка, която ти стои на винетките, на глобите от КАТ и на какви ли не още вземания-давания. И до ден премиер, който ти стои на надеждата, че най-сетне нещо у нас ще тръгне към по-добро.

Този нашенски порив към "продавача на надежда", както би казал Джани Родари, не е от вчера. Достатъчно е да си спомним масовите тежнения към Костов и бившия цар, залитанията към Жорж Ганчев и Волен Сидеров и към кого ли още не. Редуват се еуфория при гласуването, силна подкрепа за първите действия, последвани постепенно от всеобхватно разочарование, стигащо чак до люти клетви, че "и този ни излъга". И търсене на нов продавач.

Заедно с първата година на сегашното управление си отиде и бурното му одобрение. Феновете му все още са налице, но мислещите сред тях вече са доста притеснени. И въпреки това продължават да го поддържат. Не защото нещо реално се подобрява, а тъй като надеждата умира ако не последна, то поне след онези, към които е била насочена. А признаци за скорошно фиаско на Борисов сякаш няма.

И как да има, като другите партии предпочитат да не променят нищо. Иска им се да бъдат харесани отново, но такива, каквито са били някога - преди пет, десет или повече години. Някои от тях заприличват на Костов, който след падането си от власт заяви, че не той ще отиде при народа, а народът трябва да разбере, че е бил прав, и да се върне при него. И като черен обелиск застана в очакване. В резултат на което сега и на половин дузина депутати пърха от щастие.

Други партии променят по нещичко в онова, което никой не чете - програми, концепции, платформи, позиции, сменят и по някое лице в периферията, но центърът не само остава почти неизменен, а и, което е още по-зле, в плен на илюзията, че отново ще бъде заобичан. Стига етюдът по напомнянето "какво е сега, пък какво беше преди" да бъде майсторски изигран. Вместо да се озъртат за нов продавач на надежди, тези формации преобличат стария. Или лустросват самите надежди. Та феновете на Борисов може и да са притеснени, но не виждат другиго, към когото да преадресират очакванията си. И си остават при стария продавач на надежди, колкото и да ги удря в сметките. Тъкмо поради това на тази ситуация въобще не й се вижда краят.

С подобен песимизъм са белязани и двете, запомнящи се от последните дни, публикации на бившите депутати д-р Николай Михайлов и Димитър Луджев. Любопитно е, че десни автори търсят изход от сегашното дясно управление. Много ми се иска подобни задълбочени анализи да направи някой отляво, но този ден май няма да дойде скоро. Какво да се прави - обърнат свят!

Други публикации от автора на: www.ivoatanasov.info

Право на отговор

Хуманизмът на лекаря

В броя от 17 септември 2010 г. г-н Панчо Панчев, известен и уважаван писател, в колонката "От дума на дума... та в ДУМА" преразказва случка, преживяна от негова близка в Очен лазерен център "Вижън". За съжаление г-н Панчев, подведен от разказа на пациентката, съобщава неверни обстоятелства във връзка с прегледа и извършените допълнителни изследвания за прецизна диагностика на неговата приятелка.

От направената справка се оказа:

1. Пациентката, от чието име говори авторът, е Ваня Тодорова Шипочлиева-Панева. Тя е прегледана в клиниката на 26.07.2010 г. с талон №3 от нейния личен лекар, което й гарантира и безплатен вторичен преглед с цел проследяване на състоянието. Прегледът е извършен на 26.08.2010 г., а заплащане за допълнителни изследвания се извършва след предварително съгласие на пациента.

2. Лекуващият лекар е д-р Ивайло Минчев, за когото най-малкото е неудобно да се пише като за неопитен специалист, тъй като има 12 години стаж по специалността "очни болести" в т.ч. специализации в чужбина. Той никога не е поставял на Шипочлиева-Панева диагноза "сухо око", за което гарантираме като ръководство на клиниката. В този смисъл не е коректно да се пише и за избирателно предписани медикаменти.

3. Вярно е обаче, че направените й изследвания удостоверяват диагноза "суспектна глаукома", което се вижда от попълнения амбулаторен лист на пациентката. Това, че въпросната г-жа при вторичния преглед отказва да й бъде направено специфичното изследване "гониоскопия" за прецизиране вида на глаукомата е за сметка на нейното здраве.

Г-н Панчев като творец и близък на интелектуалка, чието зрение е застрашено, не би трябвало по този крайно непрофесионален начин да интерпретира случая. Така че тук писателският хумор е неуместен, а търсеният занимателен ефект - още повече.

Хуманизмът на лекаря, а и на писателя, има други измерения и друг тип грижа за човека - пациент или читател.

Искрено се надяваме да прочетем в следващ брой на уважавания вестник ДУМА и нашето мнение.

С уважение: управители д-р ЕЛЕНА ПЕШЕВА, ЕЛЕНА КУМБИЕВА

Образование

Учителят - изчезващ вид

Педагозите под 35 г. са намалели катастрофално до 11 на сто, а тези над 50 г. са вече 38 на сто

Велиана ХРИСТОВА

Много само да съжалявам министър Сергей Игнатов, който заяви неотдавна: "Толкова обичах училището, че 20 години не стъпих в двора му." За разлика от него с моите съученици не само стъпвахме често в двора на своята френска гимназия, след като я завършихме, ами задължително ходехме там на всеки 15 септември - да поздравим учителите, които си обичахме. Въпреки че навремето бяхме шантав клас, преживял петте години на горния курс с намалено поведение. И сега си обичаме учителите, макар да са вече старички, а някои да ги няма с нас. И с всяка изминала година разбирахме все повече какво добро са ни дали те в живота.

Жалко за онзи, който не познава чувството на такава общност.

• • •

Учителите са хората, от които в най-голяма степен зависи какво е училището. Може дори да се каже, че ако нашето училищно образование оцелява досега след всички "реформи", натрапени от всеки пореден екип на просветното министерство в последните 20 години, то е благодарение именно на учителите. Предишното правителство най-сетне увеличи до по-прилични размери заплатите на учителите, увеличи единния разходен стандарт за издръжка на всеки ученик. И с това като че престана да се чува думата "учители".

Сега те мълчат - подчинени на т.нар. делегирани бюджети, при които всеки директор може да ги изгони за "непослушание" и при това да го потупат по рамото, че е "оптимизирал разходите". Мълчат, когато властта сваля доказали качествата си инспектори и училищни директори в цялата страна и ги подменя със свои хора по принципа "магаре да е, от ГЕРБ да е". Мълчат, когато учебната година започва, без да е известно разписанието й. Когато трябва да се борят сами с обърканите учебни програми, с орязания брой часове и неразбираемите учебници. Мълчат, когато им натрапват нелепи промени и задължения, като малоумието да вкарват 5-годишните малчугани в класните стаи редом с тийнейджъри и 18-годишни гимназисти. И когато носят храна от вкъщи, за да нахранят първолаците си. Мълчат, когато финансовото министерство "отменя" националната програма и парите за квалификацията им. Мълчат, когато Световната банка оценява като положителен факт съкращаването на 5-6 хиляди учители от закритите в последните години над 500 училища в България. Мълчат и слушат просветният министър Сергей Игнатов да обяснява, че "все повече имаме нужда не от поданици, а от ярки индивидуалности". Как се възпитават ярки индивидуалности с мълчание и със сведена пред недомислията глава?

Има ли поне един анализ от просветното министерство, който да е казал какво се случва с учителското съсловие след всичките промени в последните години? Знаем ли кой обучава българските ученици? И всъщност, като непрекъснато се говори за качество, от кого се иска то? В помислите на МОМН учителят изглежда като абстрактен обобщен образ на "персонал", който е интересен единствено от гледна точка на това как и от кого трябва да бъде управляван. Министър Игнатов говори как щели да се дават повече пари за инженерното висше образование, но някой да е чул намерение да бъде подкрепено педагогическото образование - онова, от чиито випускници зависят децата на всички ни? Същите тези випускници на педагогическите специалности, които днес в 90 на сто бягат от учителската професия и търсят всякакво друго поприще за реализация. Уви, единствения анализ за състоянието на учителската гилдия намираме отново в доклада на Световната банка за българското образование. Поради липсата на други публични данни се налага да се обърнем към този доклад, колкото и той да третира учителите от гледна точка на "ефективността на вложените финансови ресурси".

• • •

Да започем с това, че за периода 2000-2009 г. българчетата в училищна възраст намаляват с 30 на сто (с 326 729 ученици). Образователната система е изправена пред намаляващо търсене и трябва да се преструктурира, за да запази ефективността си. А според прогнозите младото население на България щяло да намалява безпрецедентно за Европа до 2060 г., когато пенсионерите над 65 г. щели да са 60 на сто от жителите на страната! Но колкото повече намаляват младите, толкова повече възможности имало за подобряване на ефективността на публичните разходи за образование - за икономии! И това в страната България, която отделя най-нисък процент от БВП за образование от всички държави на ЕС!

Преструктурирането, сиреч закриването на училища с цел икономии, бе наложено от същата Световна банка, която сега - ни лук яла, ни лук мирисала - отчита, че в резултат на това закриване 15 на сто от децата от ликвидираните училища са отпаднали изобщо от системата на образованието! Но общият извод е, че "в резултат на промените образователната система повиши ефективността си", защото са спестени 100 млн. лв. Каква точно ефективност е повишена с "реформата"? Увеличеният брой млади неграмотни българи ли е цена за "ефективност"? Освен това СБ признава, че икономиите, с които са повишени заплатите на учителите, изобщо не са довели до повишаване на качеството.

Това "оптимизиране на училищната мрежа" има за резултат и факта, че броят на учителите и директорите с учителска правоспособност е намалял за същите 2000-2009 г. с 15 549 души (24 на сто). При това делът на учителите с висше образование степен бакалавър и магистър се е увеличил от 77 процента през 2000 г. на 90 процента през 2009 г. Излиза, че при "реформата" много повече учители са се квалифицирали повече? Нищо подобно. Промяната "е възможно" да се дължи на застаряването на учителската гилдия, се казва в доклада. Защото учителите на възраст под 35 г. са намалели от 28 на 11 на сто от всички педагози (!), а тези на възраст над 50 г. са се увеличили от 19 на 38 на сто.

От общо 48 293 учители през 2009 г. у нас едва 1658 са под 30 г., а над 50 г. са 18 448 души. Т.е. в близките 10 години над 38 на сто от учителите ще са за пенсия, а отдолу системата се попълва с 3,4 на сто. Т.е. недостигът на учители в скоро време ще бъде катастрофален, ако се запази тази тенденция.

Но според Световната банка натоварването на учителите трябва да расте, като се увеличават учениците в един клас. Така разходите ще са още по-"оптимизирани" (повече продукт с по-малко пари). Бакалия. А ако не се постигат високи резултати, учители и директори трябва да бъдат санкционирани и финансово, намекват от Световната банка...

Смята ли някой в просветното министерство да се погрижи за учителя в България? Той скоро ще бъде изчезващ вид.

Отговорът е очертан от едно мислене, изразено публично с фразата "Толкова обичах училището, че 20 години не стъпих в двора му"...

Педагогически персонал в общообразователните училища по възраст (2000-2009)

Общо	63752	63261	61354	60338	59135	58005	56516	54454	49647	48293
Под 25	1658	1657	1318	1143	967	787	674	532	401	254
25 - 29	6590	6255	5730	5172	4552	3936	3236	2636	1884	1404
30 - 34	9761	9499	8801	8178	7601	6862	6399	5599	4598	3807
35 - 39	11046	10626	10207	9904	9710	9495	9061	8425	7239	6450
40 - 44	12229	11848	11551	11261	10708	10203	9820	9518	8649	8515
45 - 49	10571	10960	10988	11080	10956	10960	10916	10592	9861	9415
50 - 54	7531	7780	8270	8714	9093	9475	9770	9937	9618	9753
55 - 59	3744	3900	3650	3921	4418	5013	5381	5897	6142	7216
60 и повече	622	736	839	965	1130	1274	1259	1318	1255	1479

Източник: Национален статистически институт, май 2010 г.

Ева Борисова
член на УС на асоциация „Родители":

Класният в училище трябва да е като майката вкъщи

Никакъв тип регулация не може да замести толкова важния процес на формиране на училищна общност. Ние много обичаме да казваме: училището - това е триъгълникът децата-родителите-учителите. Но това не са отделни хора. Учителят никога не въздейства сам, той въздейства заедо с другите учители. Не може да имаме добър учител и лошо училище. Съвременното образование минава от идеята за учителя и индивидуалното преподаване в идеята "ние сме педагогически екип". Което означава, че ние носим отговорност за начина, по който структурираме средата - това, което се случва в часа, и това, което се случва извън часа. Не е въпросът само в това да раздадат безплатни учебници на децата. Ако инвестираме в хубави библиотеки, може би няма нужда да се раздават на всички деца учебници. Но за какво говори това, когато в едно училище единият учител иска да преподава по един учебник, другият учител в съседната паралелка същия предмет го преподава по друг учебник? А две години по-късно, когато моето малко дете дойде при същия учител, при който е било голямото, се оказва, че предишният учебник не става вече. Това ми говори, че в училището учителите не общуват помежду си, не вземат общи решения, не обменят познанията си по отношение на образователните технологии и не се опитват да направят една хармонизирана среда. Всъщност, всеки работи онова, което може и знае, без да има екипност и споделяне.

Не е възможно в едно училище да има само висококвалифицирани учители. Нормално е да има една пирамида на възрастта - да има по-млади, хора със средни умения и такива, които са много добри. Как гарантираме едно и също качество, когато те не работят в екип? Би трябвало достатъчно време те да работят помежду си - за начина, по който си структурират часовете, особено за трудните за децата теми, включително как проверяват домашното. Известно е, че на децата от I до IV клас домашните масово се пишат от родителите. Как учителката ще разбере какво детето е научило от нея? Как аз ще разбера какво знае то? Т.е. налага ни се да започнем да говорим по честен начин помежду си.

Ние трябва да вярваме в това, че учителите могат. И да им кажем, че очакваме от тях не само да бъдат едни хора, които просто идват на работа. И че ученето не е онова, което се случва в класната сатя. Ученето е онова, което се случва от влизането в училището, от начина, по който се посрещаме, по който реагираме на едно закъснение примерно. Трябва да се върнем към това, което нашите предци са направили във възрожденското училище - една силна училищна общност, в която учителят, учителската общност са истински вдъхновяващ лидер. Никой не може да върне блясъка на учителската професия освен самите учители. Те винаги ще бъдат специалните хора в нашия живот. Но трябва да имат силата да го поискат. Защото това е и голяма тежест - да знаеш, че едно дете после може да забрави всички неща, на които си го учил, но никога няма да забрави твоето присъствие като човек.

Голям проблем е ролята на класния ръководител. Той сега не е лидерът на класната общност, не е човекът, който сплотява децата, родителите им и другите учители. Класният ръководител дори не е оценен по достойнство, защото са смешни парите, които учителите получават за ролята на класен ръководител. А това е значимият възрастен за детето в училище. Той е толкова значим, колкото е и майката вкъщи. Всъщност, ние сме свели тази функция почти до пъдарство - да са нанесени оценките, да сме се скарали на когото трябва. И толкова. А не да е лидер на общността. Ние сме единствената страна, в която човек учи химия, биология, история и после получава педагогическа правоспособност. В другите страни човек учи за учител. Не е важно да съм най-добрият химик, но трябва да бъда добър учител, да съм човекът, който отваря вратите на детето към света и го подкрепя да го открива.

Мнение

Пейчо КЪНЕВ

Мръсно жълто

С пръст в раната на публицистиката

Преди известно време написах материал на същата тема. Колегите от Съюза на българските журналисти са го прочели, харесали и го публикуваха на интернет страницата си и... всичко отшумя много бързо. Затова реших отново да подълбая в тази тематика. Знам, че си струва, понеже грозните метастази на това раково заболяване продължават да пъплят бавно, но сигурно из кръвоносната система на обществото ни. Сигурен съм, че отново ще се изцапам, докато вадя една след друга кирливите ризи на този проблем. Знам също така старата ирландска поговорка, която гласи: "Може да се овъргаляш в калта с прасето. И двамата ще се окаляте, но на него ще му хареса!" Но, питам аз, какво значат няколко си мръсни пръски, когато цялата тази помия се излива ежедневно върху нацията. Естествено, става дума за жълтите вестници и цялата тяхна гнусна преса. Този проблем продължава от години и днес като че ли е достигнал пиковия си момент, като алпинист, който най-накрая успява да изкачи някакъв Еверест, нежелана дестинация за никой друг от сериозните катерачи. Искам да призная, че се чувствам ужасно, когато чета техните пасквили в така наречените им вестници. Хора, в които не съществува доблестта да сложат истинските имена зад текстовете си. Лумпени мародери на българското слово,

без никакво чувство за съвест, родина и принадлежност

При положение че в тази малка държава са живели и творили такива духовни титани и истински публицисти, като Христо Ботев, Захарий Стоянов, Йосиф Хербст, Стефан Продев, Любен Каравелов, Петко Р. Славейков, ние четем днешните жълти парцали и автори, и се осмелявам да кажа, че получаваме някакво извратено удоволствие от това. Кога българинът се промени толкова много? През този безкраен преход или генезисът на проблема се е зародил много преди това? Защо се превърнахме в такива жадуващи евтините сензации хора? Винаги съм уважавал и ще продължавам да уважавам колективния интелект на нацията ни, но сякаш идва времето, в което и краен оптимист като мен започва да свежда главата си пред тоталния нихилизъм и безнравствена пустота, спускащи се върху ни подобно на погребален саван. Но, от друга страна, разбирам псевдожурналистите, драскащи тези безсмислици. Казвам, че ги разбирам, но това не ги оневинява. Знам, че времената са тежки за всички и също така много добре знам, че това може да се приеме като някакъв вид професия, ако много разтегнем самото понятие. Но всеки си носи кръста и сам си избира пътя. Аз не бих го избрал никога, макар че съм имал немалко предложения. Бих предпочел автомивката, строежа, бакалията, отколкото да петня съзнанието си с всекидневното

съчиняване на абсолютни глупости

Знам, че съм прав! Има хора обаче, които не могат да разберат това, и други, които се наслаждават на тяхното "творчество". Самопровъзгласили се интелигенти и в повечето случаи полуилитерати, без каквито и да било възприятия за истински стойностните неща. От техните писания нацията заболява. Болестта протича с едни от най-тежките симптоми: забрава за миналото и изкривени усещания за бъдещето. Ние, българите, нямаме много неща, с които можем да се гордеем в днешно време. Вижте каква е ситуацията днес. Изключено е да се гордеем с политиците си, с природата, която съсипваме ежедневно, със спортните ни постижения, които в последните няколко години съвсем изчезнаха, със

съвременните ни музиканти, които обаче си остават неизвестни за хората отвъд границите ни, с... Изреждането може да се проточи безкрайно. Вместо това ние се гордеем с футбола си, който от 94-та насам е в девета глуха, гордеем се с киселото си мляко, което отдавна вече не е българско, а и никой в света няма представа, че е наше освен нас самите, с ракията и шопската салата, които единствено водят до алкохолизъм.

Обаче имаме личности на словото, които с всяка своя дума и действие са изгаряли за този народ и тази държава. Все още ги има, живи са и думите им горят в сърцата. Народната памет, за разлика от някой мавзолей, не може да се събори лесно от каквито и да било лъжливи демократи, които

историята ще забрави съвсем скоро

И тук вече следва моето голямо обърквane.

Защо тогава на българина му е нужно да чете подобни "вестници"? Дават ли му нещо, хранят ли душата му? Карат ли го да се издига нависоко, където в момента се вият самочувствията и съзнанията на повечето европейски, а и световни народи? Предпочита да прочете някакъв скалъпен набързо "матриал" или предпочита да разгърне "Вик за правда" на Йосиф Хербст, "Политическа зима" на Христо Ботев, "С обич и гняв" на Стефан Продев, събраните съчинения на Захарий Стоянов и толкова много други? Но нищо, казвам аз. Надежда има. Знам, а и съм сигурен, че хората много скоро ще се наместят в правилния коловоз и ще тръгнат заедно към единствената вярна посока. Много скоро ще стане ясно откъде тези вестници се спонсорират, от коя каса изтичат тези капитали, успяващи да поддържат стотици хиляди в ежедневни тиражи, без да има нито една реклама някъде по страниците. Или познатото четвъртото лице, което виждате всеки ден от първите им страници, е отговорът на въпроса? Повтарям, всичко ще стане ясно съвсем скоро и ще си дойде на правилното място. Уж желаем да станем истински европейци, проповядват ни това от синия екран, в градския транспорт има лепенки, които ни призовават да се държим като такива, хората по улиците си подхвърлят:

„Дръжте се като европейци!"

а в същото време сме на светлинни години от същинската европейска и презокеанска жълта преса. Тамошните клюкарски издания и таблоиди по нищо не приличат на нашите многотиражни "парцали", прокламиращи явни лъжи и новини, които по никакъв начин не се доближават до законите на истинската журналистика. Да си журналист, да отразиш една новина или събитие в цялата му истинност и достоверност, без да се съобразяваш с политически, икономически или други фактори, които би могъл да засегнеш нездравословно със словото си, за това се изисква голяма доблест, чест и истинска отговорност. Трябва да я има в теб оная сила, която ще ти помогне да застанеш зад всяка своя дума, буква, запетая. Да вярваш в това, което ръката ти е сътворила. Малцина са го правили в нашата история и имената им са останали да светят над нас.

Интересува ме живо какво точно вас ви интересува, когато си дадете стотинките за един вестник и го разтворите? Какво точно искате да прочетете? Коректно отразени събитията от родната и световната политическа сцена, без да се спестява никоя неудобна истина, или публикации, които знаете, че нямат нищо общо с истината, но все пак ги изчитате жадно, понеже ви карат да се чувствате малко по-добре? Ами, уважаеми, това е работа на телевизията и на киното, на книгите,

не на журналистиката

Да запалят въображението ви, да ви накарат да се откъснете от сивото ежедневие, да ви накарат да се почувствате малко по-значими, това е работа точно на тези инструменти на шоуто и забавлението. Истинската журналистика не е забавна, а е вярна и коректна. Във всяко едно отношение! Тя няма да ви помогне да преминете по-лесно през сивия ден, но ще ви даде истинската версия на фактите и събитията около вас, онези, които косвено или пряко направляват вашия живот. Честно казано, писнало ми е от български поговорки от типа: "За всеки влак си има пътници". Знайте, че има само един влак, който се движи в правилната посока и ще ви превози дотам навреме. Всичко друго е за размиване на очите, дирижиране на мисленето ви и манипулиране на рецепторите ви за фалша и лицемерието. От личен опит знам, че хората малко по малко започват да се събуждат и да замятат плаща на лъжата, който бе спускан пред очите им през последните двадесет години. И когато това се случи, всички те ще разберат, че няма нищо по-освобождаващо и в същото време по-задължаващо от самата истина. Онази, на която ние служим. Тези флагмани на истинската журналистика може да ги срещнете днес тук, в любимия си вестник ДУМА. От главния редактор до последния кореспондент. Хората, от които аз се уча на занаята. Хората, които ми показаха, че истината никога не се спестява, без значение от последствията. Откровената злоба и политическият цинизъм са запазената марка на всички ония лъжливи журналисти, с които ние се борим всеки ден. Признавам, че въобще не е лесно, но наградата си струва. Както пише в дебелата книга: Тогава ти ще познаеш истината и

истината ще те освободи

Днес, както никога преди това, ние сме длъжни да превърнем журналистиката в общ стожер на надеждата, от която толкова много се нуждаем. Не ни трябват фашизоидни крясъци от трибуните, нямаме нужда от една нова полицейска хунта, не искаме дирижирани медии, спускащи политическо-изгодно редактирани новини. Ние самите трябва да се превърнем в кукловода на собствената си съдба. Докато все още можем. Затова нека завърша с думите на гениалния поет и публицист Христо Ботев: "Тежко и горко на българския народ, ако да би той чакал какво годе добро от тия народни паразити, от тия всемирни просяци!"

От къщите из уличките на Алби все още се носи духът на славно средновековно минало

Панорамата от птичи поглед дава ясна представа за типичната средновековна структура на градоустройството, където центърът е катедралата и укрепеният епископски дворец край нея

Червеният Алби - средновековно бижу в Южна Франция. Заедно с Тулуза и Монтобан, Алби е един от главните градове, построени с червените тухли на стила Лангедок

Алби

Средновековие в охра

С построяване на железницата през 1864 г. Алби се сдобива с втори мост над Тарн, едновременно и влаков виадукт. Нарекли го Новия мост (Пон ньоф)

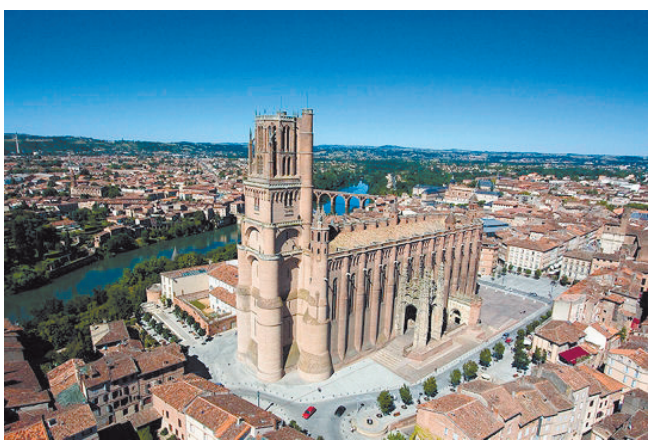
Заради непокътнатия център родният град на Тулуз-Лотрек е най-новото френско попълнение в Листата на местата на ЮНЕСКО

Алби дължи красотата си на перфектната хомогенност в използването на един местен материал - специфичните червени тухли, които придават характерния цвят охра на целия градски архитектурен ансамбъл.
Градчето от около 70 000 души, които се наричат албигойци, е разположено по бреговете на река Тарн в Югозападна Франция, на 85 км от Тулуза. Алби е кулминация на средновековния стил в архитектурата и градоустройството. Днес Стария мост (Пон вьо), кварталът Сен Салви и неговата катедрала са останали завет от миналото такива, каквито са построени през X и XI век. От времето на кръстоносния поход на албигойците срещу катарите през XIII век Алби става могъщ епископален център. През 1208 г. папата и френският крал обединили сили, за да се справят с катарите. Последните изповядвали своя версия на християнството - нещо, което се смятало за опасна ерес, заплаха за Римокатолическата църква. Гоненията били жестоки, мъченията нечовешки, а много катари от целия регион изгорели на кладата. Регионът, на практика независим до този момент, бил анексиран към френската корона. След настъпилата политическа промяна от т.нар. албигойски кръстоносен поход срещу катарите епископ Бернар дьо Кастане възложил строителството на катедралата "Санта Сесилия" през 1282 г. и на двореца "Берби" в края на XIII век. Градът започнал да се радва на период на търговски разцвет най-вече заради насажденията на сърпица, от която извличали синя боя. Красивите къщи от епохата на Ренесанса са строени със значителните богатства, които натрупали търговците на бои.
Алби е построен в уникалния в Южна Франция готически стил с характерните оранжеви и червени цветове. Тази охра, съзерцавана в младостта, оставя отпечатък и по-късно присъства така настойчиво в палитрата на граф Анри дьо Тулуз-Лотрек. Осанката на могъщата катедрала "Санта Сесилия" от XIII век се извисява над града, като че да демонстрира мощта на Римокатолическата църква. Покрай катедралата е разположен просторният епископски дворец "Берби", гледащ към реката и обграден от жилищни квартали, останали непокътнати от Средновековието. Комитетът по световно наследство към ЮНЕСКО вписва Алби, заедно с още четири нови места, в листата на Световното наследство в неговата цялост на последната си сесия от 31 юли тази година.

Страницата подготви Савена ЗЛЪЧКИН

Извисяваща се над долината на Тарн, тази импозантна крепост с масивна кула е израз на силата и властта, с която са разполагали навремето католическите епископи на Алби. Днес в епископалния дворец "Берби" е поместен музеят "Тулуз-Лотрек"

"Санта Сесилия" в Алби е и най-голямата катедрала в света, строена с тухли. Позиционирана на едно възвишение край река Тарн, тя е наследство от католическата епоха, последвала еретичното минало на катарите по тези земи. Строена между XIII и XV век, катедралата е шедьовър на южноготическия стил.

Храмовият комплекс "Сен Селви" представлява архитектурна композиция, в която романският стил се преплита с готиката. "Сен Селви" е една от най-големите църкви на албигойците. Около него е разположен средновековният квартал, носещ същото име

Монументалният орган на "Санта Сесилия" се нарежда сред най-красивите във Франция

Художникът Анри Тулуз-Лотрек е на почит в родния си град Алби. На практика Алби притежава най-значителната колекция в света с творби на знаменития постимпресионист

Залата, посветена на първите му портрети, където е и този на неговата майка - графиня Адел дьо Тулуз-Лотрек. Дворецът "Берби" днес притежава и други сбирки

Алби е едно от последните попълнения в листата на Световното наследство на ЮНЕСКО с целия архитектурен ансамбъл на епископския град, в който влизат катедралата "Санта Сесилия", дворецът "Берби", църквата "Сен Селви" и нейната камбанария, Стария мост и стръмните отсечени брегове покрай река Тарн

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ХОРОСКОП

ОВЕН
Като се имат предвид развитията от последните дни, ще се възползвате от благоприятни за вас обстоятелства и ще засилите активността си. За някои от вас това включва срещи.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Толерантното ви поведение към някого ще ви носи предимства днес. Ще бъдете наградени за проявеното си търпение и това ще ви стимулира за други полезни изяви.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
В добра форма и подходящо настроение ще пристъпите към поредната си реализация днес. Хубавите взаимоотношения са предпоставка за напредък в делата ви.

22 май - 21 юни

РАК
Отнесете се търпеливо към спорните въпроси. Голяма част от тях имат отношение към бизнеса ви, неизяснени обстоятелства ще създадат объркване, затова бъдете ясни.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Съвместните изяви ще бъдат успешни и за вас ще се говори добре. Добронамерени в поведението, ще си осигурите предимства. В интимния ви живот има раздвижване.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Теми, от които малко сте се интересували, ще привлекат вниманието ви. Личност, която не спира да ви вълнува, ще ви изненада приятно и ще затвърди добрите ви впечатления.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Разместванията на работното място ще ви създадат известни главоболия, но ще ги преживеете. Всяко зло за добро. Ще продължите и занапред да сте бдителни.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Въпросите, които не търпят отлагане, ще бъдат приоритетни за вас, като няма да пропуснете и личните си ангажименти. Не ви липсва прозорливост наред със старанието.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Не бъдете гневни и избягвайте онези, които ви създават отрицателни емоции. Усмихнете се и светът ще ви отвърне със същото, а вие ще постигнете целите си.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
Старателно ще подберете екипа си, с който да работите върху нов проект, като ще търсите най-добрите решения за него. Не се поддавайте на изкушения, които биха ви подвели.

22 декември - 20 януари

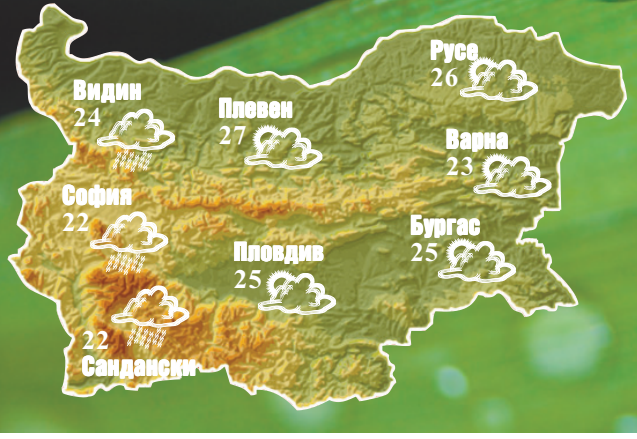
ВОДОЛЕЙ
Измененията в плановете ви ще направят възможно осъществяването на начинание, за което не сте се подготвяли предварително, но няма да съжалявате.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Подгответе стратегията си, ако търсите подкрепата на влиятелни хора, ще са ви нужни силни аргументи. Вниманието ви към околните впечатлява необходимите личности.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

Започналата промяна на времето ще се усети днес около обяд и след това най-напред в северозападната част на страната. Тук в продължение на около едно денонощие ще има превалявания, които на места ще бъдат придружени от гръмотевици. Същата е прогнозата и за Южна България. Дъждът няма да понижи температурите. Те ще останат около нормалните сутрин (8, 10, 12 градуса) и над нормалните през деня (22, 24, 27 градуса). В планините - променливо време: мъглово, дъждовно, ветровито. Около Дунава и на морето - облачно, с по-високи от нормалните сутрешни и дневни температури.

Изгледи за

26
максимални
22°/27°

27
максимални
23°/28°

В неделя, понеделник и началото на следващата седмица времето ще бъде променливо. След превалявания в събота дъждове ще паднат в нощта срещу неделя и в неделя до обяд. Минимални температури между 14 и 19 градуса, максимални - между 22 и 27.

БНТ 1

07.15 Легендата за Снежанка - анимационен филм
08.00 За животните с любов
08.30 Чудният свят на Дисни. Джони и елфите - куклено шоу
08.55 Робин Худ - тв филм /2 епизод/
10.00 Непозната земя
10.30 Вяра и общество с Горан Благоев
11.00 Памет българска с проф.Божидар Димитров
12.00 По света и у нас
12.30 Бразди
13.00 Иде нашенската музика - фолклор
14.00 Минута е много - тв състезание
14.50 Шоуто на Канала/п/
15.30 Булевардът на залеза - игрален филм / САЩ, 1950г./
17.20 Кино по ноти
17.50 Хана Монтана - тв филм /33 и 34 епизод/
18.40 БНТ такси
18.50 Наблюдател. Метрополитен /док. филм/
19.45 Лека нощ, деца!. Випо - приключенията на летящото куче
20.00 По света и у нас
21.00 Шоуто на Канала
21.55 СП по волейбол. България - Китай (мъже), пряко от Торино /Италия/
23.40 По света и у нас
23.45 Малката скитница - игрален филм /Ирландия, 2005г./ /п/

bTV

06.00 „Физиотоника“
06.30 „Най-смешните...“ /п./
07.00 „Приключенията на Ин и Ианг“ - детски сериал
08.00 „Капитан Фламинго“ - детски сериал
08.30 „Кой е по-по-най-“ - детско шоу
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу
10.00 „Модерно“ - токшоу
11.00 „Търси се...“ - токшоу
12.00 „Глобусът“ - предаване за туризъм
12.30 „Най-смешните животни и хора на планетата“
13.00 „Градина на щастието“ - Романтичен, мелодрама, Германия, 2008
15.00 „Отчаяни съпруги“ - сезон 5, еп. 24
16.00 „Нашите момичета. Плеймейтки“ - документално риалити, еп. 1
17.00 „Море от любов“ - романтично токшоу с водещ Наталия Симеонова
18.00 „Сеизмограф“ - предаване за полемика и анализи с водещ Светла Петрова
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Рок завинаги“ - Комедия, САЩ, 2002
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Междузвездни войни. Епизод II - Клоните атакуват“ - Фентъзи, САЩ, 2002
01.10 „Ключът към тайните“ - Трилър, САЩ, 2005

NOVA TELEVISION

07.00 „Иконостас“
07.30 „Агро пари“ - програма за развитие на селските райони
08.00 „Финиъс и Фърб“- анимационен сериал
08.30 „Костенурките нинджа„ - детски анимационен сериал, 6 сезон
10.00 „Приключенията на Спин и Марти: Подозрително държание“ - с уч. на Дейвид Галахър, Джеръми Фоли и др.
11.45 „Сержант Билко“- с уч. на Крис Рок, Стив Мартин, Фил Хартмани др.
13.45 „Босоногият директор“- с уч. на Джейсън Лъндън, Крис Елиът, Джей Мор и др.
15.45 „Оскар“- с уч. на Силвестър Сталоун, Орнела Мути, Тим Кри и др.
18.00 „Отечествен фронт“ - предаване на НТВ
19.00 „Календар“
19.30 „Темата на Нова“
20.00 „Като рокерите“ - с уч. на Тим Алън, Джон Траволта, Мартин Лоурънс и др.
22.00 „Горещо“ - телевизионен таблоид
23.10 „Жертва на спасение“- с уч. на Морган Фрийман, Мишел Монаган и др.
01.30 „Диви коне“ - с уч. на Бен Стилър и др.

TV 7

07.00 „Шареният живот на Джейми“, еп. 25, анимация
07.15 „Моя милост Елоиз“, еп. 9, анимация
07.40 „Мързелград“, еп. 1
08.05 „Всичко започва в петък“, еп. 13 и сезон 2, еп. 1
09.00 „Стъпка по стъпка“, сезон 1, еп. 3
09.30 „Уикенд с ТВ 7“, съботно-неделен сутрешен блок
11.00 „Супердебели срещу суперслаби“, сезон 2, еп. 7
12.00 „Смолвил. Супермен в началото“, сезон 8, еп. 18 и 19
14.00 „Свръхестествено“, сезон 3, еп. 2
15.00 „Военни престъпления. Лос Анжелис“, сезон 1, еп. 21 и 22 - повторение
16.55 Формула 1. Петнадесети кръг от сезон 2010 за голямата награда на Сингапур, квалификация за място - на живо
18.05 „Фрейзър“, сезон 1, еп. 22
18.30 Новини
19.30 „Сестри по неволя“, сезон 2, еп. 22
20.00 „Митът“, приключенски екшън, Китай, Хонг Конг, 2005
22.30 Новини
23.00 „Часовете“, драма, Великобритания, САЩ, 2002
01.05 „Свръхестествено“, сезон 3, еп. 2 - повторение

ОХОТА И РЫБАЛКА

09.25 „Американски риболов“
10.00 „Лов и риболов с Джеф Томас“
10.20 „На куката“
10.35 „На лов в Новия свят“
11.00 „Къде кълве“
11.35 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
12.00 „Лов без граници“
13.00 „Африкански лов със Сергей Ястржембски“
13.30 „С въдица в открития океан“
14.00 „Риболов в открито море“
14.25 „История на лова“
14.55 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
15.15 „Оръжие“
15.30 „Под вода с оръжие“
16.00 „Островът на червения бивол“
16.55 „Ловен минимум“
17.00 „Светът на подводния лов“
17.15 „Анекдоти“
17.30 „Планетата на рибаря“
17.45 „Големият лов“
18.15 „Диалози за риболова. Народен проект“
18.30 „Дивеч и ловец“
19.00 „Лов на сьомга в Камчатка“
20.00 „Първичен инстинкт“
20.20 „Гордон в засада“
20.50 „От нашия шеф-готвач“
21.10 „Лов без граници“
22.00 „Клуб на риболовните пътешествия. Фестивалът“
22.35 „Диалози за риболова“

PRO BG

07.00 Ед, Ед и Еди II - еп1,2
08.00 Новините
11.00 Запазено за жени
12.00 „Турбо. Пауър Рейнджърс“ - фентъзи с Джон Симентън, Кай Дой, Грег Колинс, Стив Карден, Блейк Фостър
14.00 Прокурорът еп. 7
15.00 Извън играта - с1, еп3
16.00 А Група. Видима - Литекс
18.00 „Клетниците“ - драма с Лино Вентура, Жан Карме, Мишел Буке, Евлин Буикс, Валантин Бордьоле, Еманюел Курти
20.00 Новините
21.00 А Група. ЦСКА - Монтана
23.00 „Белите не могат да скачат“ - драма с Уесли Снайпс, Уди Харелсън, Роузи Перез, Тайра Феръл
01.10 Новините
02.00 А група. Видима - Литекс
04.00 А група. ЦСКА - Монтана
06.10 Запазено за жени

СКАТ

07.00 „Художникът на Лудогорието“ - док. филм
07.30 Фолклорни ритми
08.00 Ранни вести /на живо/
10.00 НОВИНИ
10.15 „Телевизионен форум“
12.00 НОВИНИ
12.15 „Ако зажалиш...“ - стари градски песни с Бони Милчева и Тодор Върбанов /на живо/
13.45 „Биберон“ - предаване в помощ на младите майки
14.15 „Не мога да мълча“ с Марин Кадиев
14.45 Китка народни песни
15.00 „Старият албум“ с Михаил Топалов
15.30 Документален филм
16.00 „Облаче ле бяло“ - предаване за българите в чужбина /на живо/
17.00 Новини
17.15 „Изгнаници клети ...“ - публицистика за геноцида над арменците
17.45 „Паралакс“ - публицистично предаване/ на живо/
19.00 Новини
19.20 „Другата история“ - предаване за българската памет/ пряко от Бургас/
19.30 „От българско, по-българско“ с Галя Асенова /на живо/
22.00 Новини /повторение/
22.20 „Другата история“ - предаване за българската памет/повторение/
22.30 Рок музика
23.30 „Мечтания“ - док.филм
00.00 Карай да върви, това е блус /повторение/

Валутни курсове

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.4583	2.2917	1.4858

Здраве

Инфарктите намаляват?

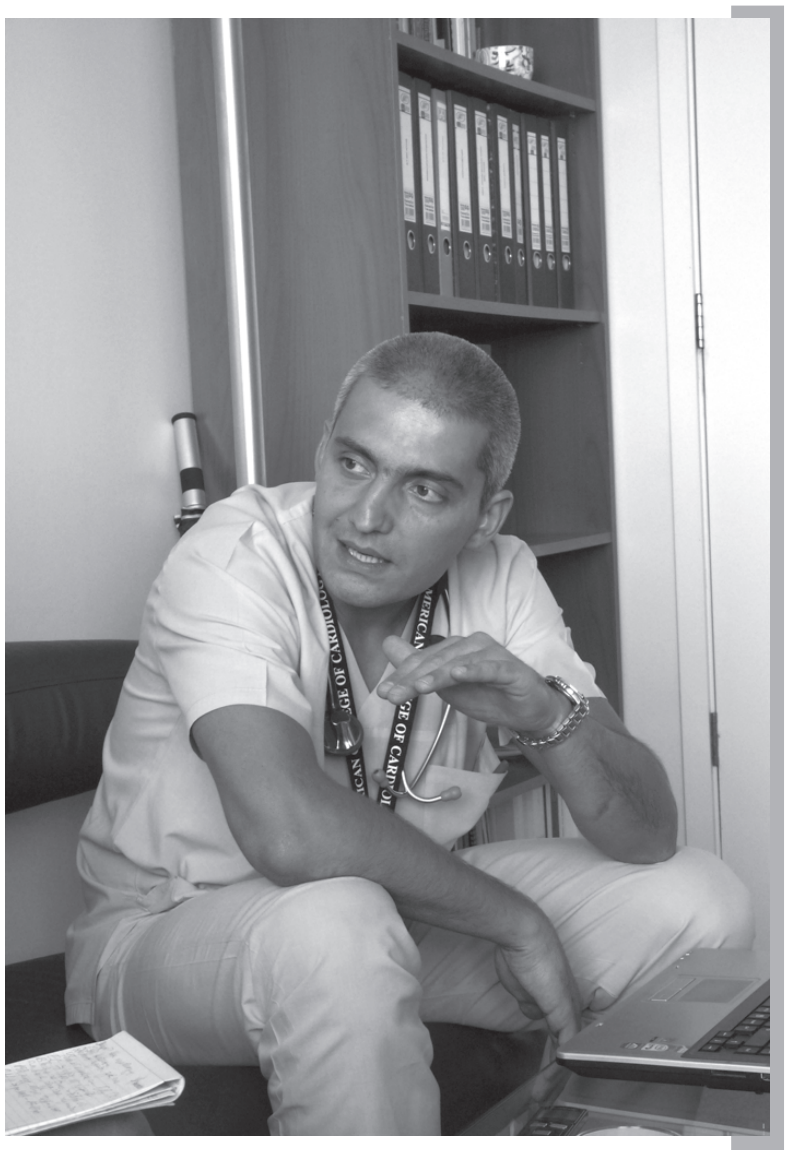
Инвазивната кардиология и здравната просвета започнаха да дават резултати, твърди д-р Костадин Кичуков

Интервю на Аида ПАНИКЯН

Д-р Кичуков, много се говори за това, че българите държим първенството в ЕС по сърдечносъдови заболявания (ССЗ). Според вас има ли шанс в тази статистика да минем на по-задна позиция?

- Данните за Европа са до 2008 г. и според тях заболеваемостта от миокарден инфаркт е доста висока - 48% от общата смъртност в Европа се дължи на ССЗ, а за страните от ЕС - 42%. В България този процент е по-висок - 62 на сто от смъртността може да се отдаде на ССЗ - инфаркти, инсулти, бъбречна недостатъчност, периферносъдови причини. От една страна, тези заболявания са бич за отделния човек и семейството му, но и лечението им коства много на данъкоплатеца. На европейския данъкоплатец годишно те му струват 192 млрд. евро.

У нас броят на инфарктите за периода 2005-2009 г. леко намалява. Донякъде това се дължи на огромните усилия на лични лекари и на специалистите кардиолози, независимо (или въпреки) от неудачите в системата на здравеопазването. Голяма е и ролята на здравната просвета. И още нещо: допреди години в места, където нямаше възможности за инвазивна кардиология, например малки градове като Сандански, щом тя заработи, вижда се как в региона заболеваемостта намалява. Снижава се и вътреболничната смъртност, което се дължи и на профилактиката, и на навлизането на инвазивната кардиология. Но истинският ефект от тези плюсове ще се види едва догодина - тогава ще имаме резултати от наредбата на МЗ, според която ангиографските лаборатории трябва да работят по 24 часа и да оказват спешна помощ при инфарктите.

Син на кардиолог, **д-р КОСТАДИН КИЧУКОВ** е завършил медицина в МУ - Пловдив, през 1998 г. През 2003 г. защитава дисертационен труд и придобива научна и образователна степен "доктор" по кардиология. Има 9-годишен професионален стаж в Клиника по кардиология и Клиника по интервенционална кардиология към УМБАЛ "Св. Георги" - Пловдив. От 2004 г. е асистент към Първа катедра Вътрешни болести към МУ - Пловдив. Съавтор е на 17 научни публикации. Преминал е специализация в болниците на Токушукай в Япония. Работи в кардиологичното отделение на болница "Токуда" в София.

ЗИМАТА Е ОПАСНА

В студените сезони, през зимата регистрираме много висока честота на инфаркти, стенокардни атаки. Студеното време води до спазъм на артериите и когато една артерия е и без това стеснена, честотата на стенокардиите, на пристъпите от гръдна болка е много по-висока.

СЪРДЕЧНАТА НЕДОСТАТЪЧНОСТ

Или лошо кръвоснабдяване на всички жизненоважни органи вследствие на лоша работа на сърцето. В началото на всички ССЗ стоят рисковите фактори - пол, възраст, наследственост, холестерол, кръвно налягане, наднормено тегло, тютюнопушене и пр., които работят вкупом срещу сърдечносъдовата система. В един момент сърцето се разширява на базата на високото кръвно налягане или преживява инфаркт, или се отпускат клапите му и т.н. Сърцето започва да работи по-слабо, неефективно и постепенно се затруднява да изпълнява функцията си - да доставя кръв, наситена с кислород, на всички основни органи. Когато всички органи спрат да се кръвоснабдяват правилно, говорим да сърдечна недостатъчност. Инфарктът е само една от основните причини да се стигне до сърдечна недостатъчност.
Лесна и немотивирана отпадналост, умора и задух при елементарни физически усилия, невъзможност да се вършат нещата "като преди", отоци по крайниците... Има множество лекарства, а операцията е само едно от множеството лечения.
В България за съжаление не може да се похвалим, че сме намалили процента на хората със сърдечна недостатъчност и това е тежко, трудно и продължително лечение.

Златният стандарт за лечение на остър миокарден инфаркт е инвазивната кардиология. Ако преди 10 години у нас е имало само по 600 дилатации (разширяване на запушена артерия) годишно, през м.г. те са били над 12 хил.

Каква част от причините за поява на сърдечносъдово заболяване е в ръцете на пациента?

- В ръцете на лекаря и на пациента са повечето рискови фактори, освен пола, възрастта и фамилната обремененост. Например мъжете страдат в по-ранна възраст от ССЗ и са по-предразположени към инфаркти. За това са "виновни" мъжките хормони, както и по-ранната изява на хипертония. При жените между 5 и 10 години след настъпване на менопаузата, когато вече естрогените нямат предишния предпазващ ефект, наблюдава се тенденция за изравняване на заболеваемостта с тази при мъжете. Един от рисковите фактори за остър миокарден инфаркт е и диабетът.

Следват т.нар. коригируеми фактори, сред които на първо място е високото артериално налягане. Над 50% от българите в средна възраст са с високо артериално налягане. От тях половината знаят. От тях половината се лекуват, а от тях - половината се лекуват правилно. Българинът не обича да дава 50 лв. за лекарствата си за месеца, но без да се замисли ги дава, за да пие с приятели и яде тлъсти храни, яде 2 до 3 пъти посолено от останалите европейци. А високото кръвно трябва да се проследява, трябва редовно да се вземат лекарствата. Стойности над 140 на 90 налагат консултация с кардиолог и лечение. Ние - лекарите, най-много се боим от самолечение, защото именно от него сме видели най-много негативни последствия. А нашенецът много обича сам да лекува кръвното си...

Друго, което може да променим, е наднорменото тегло. Истински бич в развитието на ССЗ е тютюнопушенето. В цигарения дим преобладават свободните кислородни радикали. Вдишани, те водят до окислителна модификация на вредния холестерол.

Какво може пациентът да направи, за да бъде в норма холестеролът му?

- Мит е, че холестерелът се оправя само с диета, защото 85% от холестерола се произвежда от организма и тези стойности се дължат на генетични фактори. Ако човек е вегетарианец и пуши по 20 цигари на ден, рискът му от инфаркт е по-голям, отколкото ако е с наднормено тегло, пие дневно по 2 чаши вино, не пуши и има холестерол 4.

И все пак дислипидемията - промяна в съотношението на различните видове холестерол, е сред рисковите фактори за развиване на ССЗ, който може да бъде коригиран. Важно е да се знае, че не е достатъчно да бъде изследван само общият холестерол. Той може да е в рамките на нормата, но ако "лошият" е висок, пак има проблем. Въз основа на тези изследвания личният лекар или кардиологът може много лесно да се ориентира към необходимата диета и лечение.

Кои стойности са в границите на нормалното?

- Общият холестерол за хората с вече установено сърдечносъдово заболяване трябва да е по-нисък от 4,5, "лошият" - под 2,5, "добрият" - над 1, а триглицеридите - под 1,7. А за здравите хора са приемливи съответните стойности 5/ 3/ 1/ 2.

Често се говори за признаците на инфаркта, но възможно ли е човек да получи инфаркт, без да е почувствал нито един от тях?

- Ако човек има съмнение, че сърцето го боли, вместо да седи вкъщи и да смуче таблетки валидол, нека иде на лекар, за да му направи кардиограма. Това е най-евтиното високоспециализирано изследване. А отговорът на въпроса дали правите инфаркт, може да коства много скъпо.

Има и случаи на инфаркт, при които пациентът не усеща никаква болка. Това много често се случва с хората със захарен диабет. Когато човек започне изведнъж да се уморява например. Причината е, че диабетиците страдат от диабетна полиневропатия - засягат се нервните окончания, при което и рецепторите за болка в сърцето се увреждат и те не чувстват болка. Има и пациенти, които чувстват дискомфорт, смятат, че са настинали, а като идат на лекар след няколко дни, при кардиограмата става ясно, че са направили инфаркт.

По отношение на лечението на инфаркта първото правило е колкото по-бързо, толкова по-добре. Не се ли чувстваш добре, викни линейка. Не идва ли, вземи такси (не шофирай сам!) и иди в най-близкото лечебно заведение. Второто правило: златният стандарт за лечение на инфаркта е в болница с възможности за инвазивна диагностика и лечение.

Само за 2009 г. през отделението по кардиология на болница „Токуда" са преминали 3226 пациенти. На 1245 от тях са направени инвазивни процедури, като 191 са били на пациенти с остър миокарден инфаркт, а 359 - с нестабилна стенокардия.

Болница „Tokyda" разполага с възможности за незабавно и съвременно лечение на пациентите с остър миокарден инфаркт - 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата.

Тел. 02/403 4112

Запомнете и не забравяйте!

Правила за безопасност при боравене с ловно оръжие

Милко ДИЧЕВ

Откриването на сезона за лов на едър дивеч налага да си припомним правилата за боравене с огнестрелно оръжие, особено като си спомним горчивата равносметка от нещастните случаи през миналия сезон - осем убити и много осакатени ловци. Затова не забравяйте:

- При движение в населени места или извън тях до мястото на ловуване, пеша или с различни превозни средства оръжието се носи в калъф изпразнено. Патроните се носят отделно от оръжието;
- При движение на терена по време на лов оръжието се носи с цеви, насочени нагоре или надолу - никога хоризонтално;
- По време на гръмотевични бури и валежи, когато се налага движение или престой на открито, оръжието се изпразва и поставя в калъфа, а при липса на калъф оръжието се носи на ремък с цевите надолу;
- Преминаването през заледени, заснежени и кални терени или препятствия става с изпразнено оръжие, като не се допуска ползването му за подпомагане на движението чрез подпиране или по друг начин;
- При заемане на стрелкова позиция се отива с празно оръжие;
- Стрелбата от позиция се извършва само напред или назад в два противоположни сектора от 45 градуса, чиито върхове се допират в мястото на стрелеца, и той се съобразява с местоположението на останалите участници;
- Поради опасността от рикошети стрелбата по цели, намиращи се над вода, лед или каменисти терени, се извършва само когато наблизо няма хора или домашни животни;
- Стрелбата по птици, излитащи от царевични, слънчогледови и други ниви, се извършва само когато те се издигат на не по-малко от 2.5 метра височина на фона на открит хоризонт;

Предпазливото боравене с оръжието ще ви спаси от нежелани последствия

- Не се стреля, когато целта е извън пределната дистанция за сигурно поразяване;
- След всеки изстрел или след два последователни изстрела цевите на гладкоцевната пушка се продухват и се презареждат, ако в тях няма нищо заседнало;
- Ако след натискане на спусъка не последва изстрел, пушката не се отваря веднага, тъй като засечката може да да се дължи на т.нар. забавен изстрел, при който барутът не изгаря нормално;
- Ако след първия изстрел пушката не може да се отвори, произвежда се втори изстрел и едва тогава се прави повторен опит за отваряне на оръжието;
- При стрелба стрелецът не се обляга на дърво или друга опора с гръб и особено с рамото, на което е прикладвана пушката, тъй като откатът на оръжието може да предизвика сериозни травми, например счупване на ключицата;
- Да не се стреля в посока, където има хора или домашни животни, дори и да са далече - да се помни, че изстрел със средни номера сачми е опасен до 300 метра, с номера 4/0 до 13/0 - до 600 метра, а с куршум за ловна пушка - до 1000 и повече метра;
- При стрелба с ловно нарезно оръжие постоянно да се контролира теренът пред и зад целта, тъй като куршумите от нарезни пушки могат да прелетят няколко километра;
- По време на почивка оръжието се оставя отворено на терена до ловеца. Забранява се оставянето на пушката заредена и подпряна на стена или дърво;
- В мястото за продължителен отдих или преспиване по време на ловния излет оръжието се държи изпразнено и в калъф, като се вземат всички мерки против кражба;
- Забранява се сглобяването и зареждането на ловното оръжие на разстояние по-малко от 200 метра от населено място;
- Забранява се използването на оръжие, когато има съмнение за неизправност на механизмите;
- Забранява се стрелбата в населени места;
- Забранява се стрелбата по шум или по неясно видима цел;
- Забранява се стрелбата над главите на хора и домашни животни;
- Забранява се доубиването на дивеч чрез удар с приклада или цевите;
- Забранява се ползването на оръжието, когато не се носи разрешително за него;
- Забранява се преотстъпването на оръжието на други лица, включително и на правоспособни ловци;
- Забранява се ползването на ловното оръжие не по предназначение;
- Забранява се употребата на алкохол или други упойващи вещества преди и по време на лов.

Любопитно

Оферта от сайта на www.db-tierhilfe.de

Немско гражданство за наши помияри

Милчо АНДРЕЕВ

В провинция Хесен в Германия функционира неправителствена организация "Немско-българска бърза помощ за улични кучета" с председател Григор Димитров. На интернет страницата си на адрес db-tierhilfe.de тази фондация дава информация за кучета и котки в приютите в София, Русе, Добрич и Шумен. В тях, според тази информация, са настанени 1600 кучета и котки, за които се търсят стопани в Германия.

Особен интерес се проявява към кучета с ловни качества - може би поради това, че породистите ловни кучета в Германия струват цяло състояние. Фондацията издава календар с кучета, осиновени от германски семейства, който струва 12 евро. 3/4 от тези пари отиват за животните в България. Осиновителите пък плащат такса от 220 евро, която покрива част от пътните разходи за кучетата и котките в България и стойността на ваксините и ветеринарните грижи. Има обаче кучета, които не харесват живота си в Германия - едно е избягало веднага след пристигането си и досега няма следа от него.

Познаваме ли ги?

Заекът - старата любов на българския ловджия

Стамен ХРИСТОВ

Мнозина от по-възрастните ловци у нас помнят времената, когато повсеместното и изобилно поголовие на дивия заек осигуряваше основните ловни преживявания. После ловът на фарове, отровите за гризачите, пестициди, инсектициди, фунгициди и всякакви други циди сведоха популацията му до границите на оцеляването. Мнозина твърдят, че сега заекът отново заселва ловните ни поля, и то не без помощта на българските ловци - Съюзът на ловците и риболовците в България миналата година внесе от Румъния стотици зайци въпреки прекомерната им цена от над 70 евро за заек и ги разсели на територията на Пловдивското, Първомайското и Кърджалийското ловно-рибарско сдружение за опресняване кръвта на местните популации. Резултатите са много добри, и затова сега Съюзът води преговори с колегите от Сърбия за внос на още зайци и обсъжда възможностите за ферменото им развъждане с последваща интродукция в дивата природа. Ето защо е уместно няколко дни преди откриването на сезона за лов на местен дивеч да си припомним основните характеристики на заека - тази стара любов на българския ловец.

Дивият или европейският заек е разпространен навсякъде в Европа и Западна Азия, а у нас се среща в цялата страна. Обитава обработваемите площи, пустеещите земи, горите в равнините, новосъздадените горски култури и др., като предпочита южните, припечни склонове. Най-големи са популациите му в земеделските площи. В горната граница на гората и алпийските пасища е малоброен. Той е основният представител на дребния дивеч у нас и е предпочитан обект на лов.

Козината му през лятото е жълто-кафява, а през зимата сивкава. Ушите му са дълги с черен връх, а опашката отгоре - черна, а отдолу бяла. Тялото му достига на дължина около 70 см, а опашката е 8-10 см. Тежи средно 3-4 кг.

Дивият заек се храни с тревна, полухрастова, храстова и дървесна растителност, но предпочита люцерната, детелината и зелето. През зимата основната му храна са клонките на различните дървесни и храстови видове, сухата трева и зимните посеви. Причинява щети на селското и горското стопанство в овощните и зеленчуковите градини, като през зимата изгризва кората на младите фиданки. Силно е привързан към местообитанията си. При дебела снежна покривка търси по-ниските, защитени от вятъра места. Той е нощно животно, през деня лежи в леглото си, което е плитка ямичка в земята, а привечер излиза на паша. Живее и се движи поединично. През сватбения период се образуват групи от по няколко заека, които водят жестоки битки за женските. Има силно развит слух.

Заекът се чифтосва 3-4 пъти през годината. При висока плътност и численост на популацията той се размножава и близкородствено, което води до постепенно израждане и разпадане на популацията. Сватбуването започва най-често през февруари, а при бесснежна и мека зима - още през втората половина на януари. Заекът е полигамно животно. През брачния период след една женска може да се видят по няколко мъжки. Бременността продължава 42-45 дни. Зайчетата се раждат напълно оформени. Новородените имат много неприятели и по-голямата част от тях загиват непосредствено след раждането. Значителна част от приплодите загиват също така при механизираното прибиране на реколтата, както и при третирането на земеделските култури с химични препарати. По тези причини от родените през годината 8-10 зайчета до ловния сезон оцеляват 1-2.

Кулинар

ДИВ ЗАЕК ЗАДУШЕН

Почистеният и измит заек се накисва в маринатата от 3 ч.ч. вода и 1 ч.ч.оцет и престоява в нея едно денонощие. След това го разрязвате най-малко на седем части - задни бутчета, плешките и гърба на три. В тенджера наредете първо ред от месото, отгоре наръсете с почистен и измит арпаджик, сложете домати, нарязани на филийки, целина - на малки парченца и моркови - на колелца. Добавете черен пипер и дафинов лист на вкус. Пак ред месо и същите зеленчуци отгоре. Сипете червено вино, докато покрие продуктите, и сложете капака на тенджерата. Замажете го с тесто и варете ястието на тих огън около 2 часа. Ако приготвяте питомен заек, не е необходимо да го слагате в марината.

ПОПСКА ЯХНИЯ ОТ ДИВ ЗАЕК

Почистете и изкиснете заека в студена вода за 5-6 часа. След това го оставете от 12 до 24 часа в студена марината, приготвена от 1 литър вода, в който са сварени 50 г от лука, морковите, корена магданоз, целината, 1 супена лъжица захар, сол на вкус, 1 дафинов лист и зърна черен пипер. Малко преди да свалите маринатата от огъня, прибавете половин литър оцет. След като вече сте изкиснали заека, запържете парченцата месо. Прибавете ситно нарязания лук, брашното, доматеното пюре, 1 дафинов лист, червен и черен пипер и половината от виното. Залейте сместа с гореща вода и я оставете да ври на тих огън. Когато месото е полусварено, прибавете виното. Доварете ястието на тих огън.

Анекдот

ОТЧАЯНИЕ

Иванчо хванал златна рибка и тя му проговорила:

- Пусни ме и ще ти изпълня три желания - каквото пожелаеш!

Иванчо се замислил дълбоко, започнал да премята в главата си най-невероятните си мечти, а на златната рибка й светнало в ума:

- Ей, ти да не би да си българин? - попитала тя.

- Да - отговорил Иванчо.

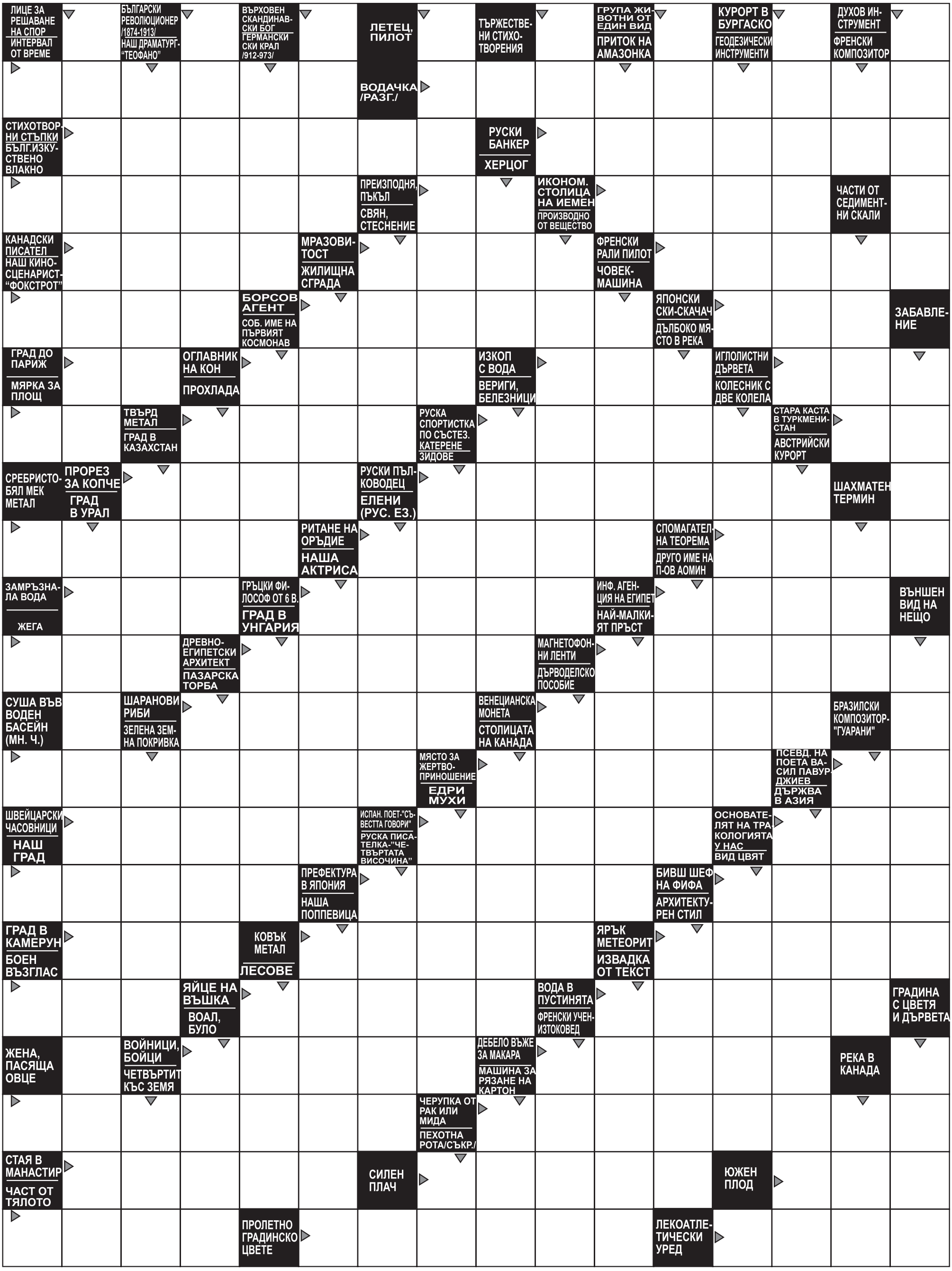
- Знаеш ли - отчаяно казала рибката - по-добре ме опържи...

Лавчо КОШЕВ

Иванчо и златната рибка

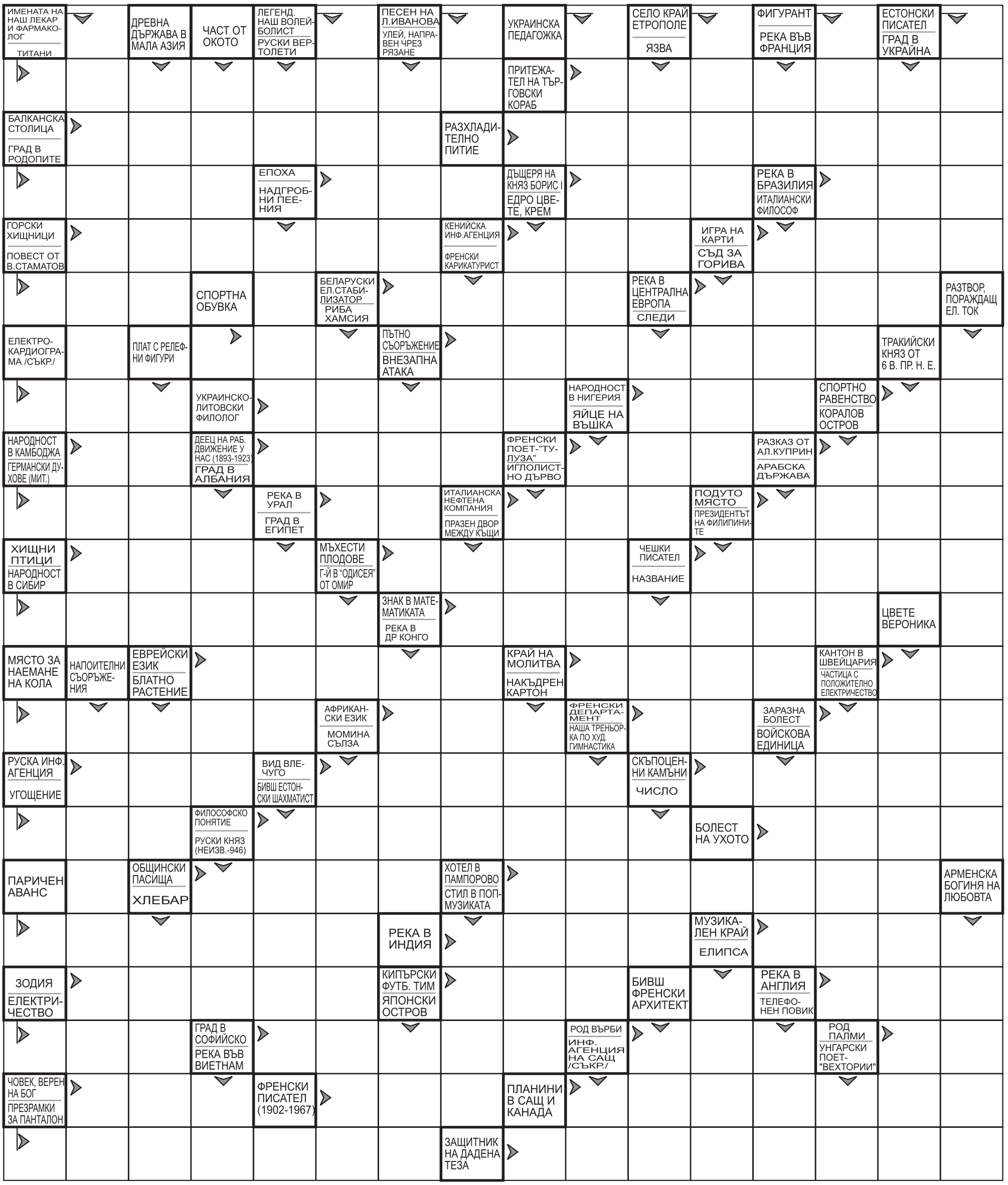
Губиврeме

РЕЧНИК: Акен, "Арета", Венет, Гомис, Дактили, Инени, Иса, Исакеев, Никлев, Один, Отеро, Строп.

СТОЯН СТОЯНОВ

Губивреме

РЕЧНИК: Анаит, "Аня", Вико, Гофре, Евенки, Еме, "ЗОРД", Каранда, Корелат, Олор, Тив ,Траат, Ямна.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КОСТАДИНОВ - СТАЛАКТИТ - СТАРТЕР - ТО - АНТИРАДАР - УНО - АМИ - ДВСА - ОБА - ДЖЕК ЛОНДОН - ОКСА - ЯТ - ЛЯСКОВЧАНИ - БНР - ОСИМ - АКУА - БИТВИ - АВИАЛ - ВЪРЪ - ДАННИ - СУЛТАН - ОТ - ЕТАЖ - НОЕВА - ЕСИ - АВС - СВИНАР - ЕВИ - АЛКСНИС - СКА - ФАЛЦЕТ - АИДА - АИНК - СТРАНА - ИАА.
ОТВЕСНО: БОСТАНДЖИЯ - КРЪСТЕВ - КАТ - СТАНОВЕ - СБУ - РУАСИ - АИР - СТАРТ - СКОК НА ДЪЛЖИНА - ДА - АЛТИ - АЛКОР - АЛФАН - АДАЕРА - ОСВ - БАДАНАРКА - ИКРАМ - НАЧО ИВАНОВ - СЛА - АНТ - ДИОД - АСТИН - ЕСЕНЦИИ - ОИТА - БОЯН ИВАНОВ - ВИЕНА - АВТОР - АНТИМИЛИТАРИСТКА.

КРЪСТОСЛОВИЦИ ПО ЗАДАДЕНИ ДУМИ
ГОРЕ ВОДОРАВНО: БЕКАС - КАРОН - ОКОМЕРИ - АНО - ЛОВИН - РАДКЕ - ИВАНОВА - СТАНЕВА - СЮИТА - ЛЕМАН - ОРН - ТРЕВИРА - РАЕВО - КАРИН.
ОТВЕСНО: БОЛИ - ОСОР - ЕКОВЕ - ЮРА - КОВА - ЛИНЕ - АМИНА - СЕНО - САТО - ВОТ - КИРА - АЛЕК - ЯНЕВА - РАДА - ЕМИР - ОНК - ТВАРИ - НОЕЛ - АНАН.
ДОЛУ ВОДОРАВНО: ТОМАН - БИСЕР - ОЛЕГ - ВОДА - МЕНИС - ВАЛДИ - ЕНКИ - ТОРС - КТМ - АРА - НОА - СЛАНА - ПИЛ - АЛЕ - ОДА - ИКЕР - АЛАР - КОМАР - ИБСЕН - АНЕТ - БЪНИ - ПОНИК - ДАРАК.
ОТВЕСНО: ТОМСК - ПИКАП - ОЛЕ - ТРИКО - МЕНЕМ - ЛЕМАН - АГИН - РАНИ - СКАЛА - РЕК - ИРАЛА - БОВ - АНЕЛИ - ИДАТ! - АББА - САЛОН - ОРСЪР - ДРОЗД - ЕНА - РАИСА - АСНИК.

5	4	2	9	6	8	1	3	7
3	9	6	7	1	2	4	5	8
1	7	8	3	5	4	6	9	2
8	3	7	6	2	5	9	1	4
4	6	5	1	7	9	2	8	3
9	2	1	8	4	3	5	7	6
7	1	4	5	8	6	3	2	9
2	5	3	4	9	7	8	6	1
6	8	9	2	3	1	7	4	5

5	4	8	6	7	9	2	1	3
9	7	3	1	4	2	6	8	5
2	1	6	5	8	3	9	7	4
6	2	5	7	9	4	8	3	1
1	3	4	8	6	5	7	2	9
8	9	7	2	3	1	5	4	6
3	5	1	9	2	8	4	6	7
4	6	2	3	5	7	1	9	8
7	8	9	4	1	6	3	5	2

СТОЯН СТОЯНОВ

Телевизия за жени вече и в България

Альона НЕЙКОВА

Към женската аудитория е насочен новият телевизионен канал, който от 1 октомври вече ще е достъпен и за българките. Създаден за дами на възраст между 25 и 49 години, TLC дава възможност на зрителите да гледат уникални нови и популярни поредици, обединяващи разнороден тип жанрове.

Каналът ще стартира в България със специално подбрана селекция от предавания. Сред тях е нашумялото по света риалити "Кой ще отслабне най-много", в което участници с наднормено тегло се състезават да свалят повече килограми, като голямата награда е 250 000 долара. В поредицата "Човешки истории" са включени истински факти от живота на хората. Голямата премиера на "Джо Фрост: възпитател на родители" ще покаже някои от най-непослушните и проблемни деца на планетата. В забавното шоу "Четири сватби" 4 булки взаимно ще критикуват венчавките си с тайната цел тяхната собствена да бъде избрана за победител. Новата поредица "Сладка надпревара" ще проследява състезанията между най-добрите сладкари в света. Посветено на модата е риалитито "Опасната Кел", което показва живота на Кели Кутрон - една от най-влиятелните дами в пиар сферата в Ню Йорк. "Жените полицаи от окръг Броуърд" е зарибяваща документална поредица, проследяваща как представителките на нежния пол имат кураж да упражняват една традиционно мъжка професия.

Исканията на тези дами ще бъдат удовлетворени с пускането на новия канал за жени

"Предаванията по TLC представят живота на модерните жени в България, като показват многото аспекти от всекидневието на различни и наистина заети дами. Няма значение дали си работеща майка, която се нуждае от съвет как да съвместява професията и семейството си, интересуваш се от мода и от най-актуалните тенденции или планираш големия си сватбен ден - TLC има подходящото предаване за теб", коментира Пол Уелинг, вицепрезидент за каналите от портфолиото на Discovery Networks за разрастващите се пазари.

Многото аспекти от всекидневието на заети дами, работещи майки или изкушените от модата ще бъдат представени по канала

България ще бъде сред първите страни в Европа, където през т.г. ще стартира телевизията за жени. Очаква се каналът да бъде пуснат в още над 70 държави по целия свят през следващите две години. TLC ще замени от 1 октомври досега излъчвания Travel&Living, като много от популярните в България предавания ще останат част от новата програма.

Градската култура с парти пред Народния

Пространството пред Народния театър ще бъде превърнато в сцена за изява на градската култура днес от 16 до 22 ч. Страхотни музиканти, диджеи, танцьори, художници и екстремни спортисти ще демонстрират най-доброто от себе си на минифестивала "Grolsch Block Party", който се провежда за втори път в София. На три специално построени сцени ще се състоят пърформанси на независими и популярни творци, групи и изпълнители. Почитателите на различни видове градски стилове ще имат възможност да се забавляват истински и да се насладят на неповторима артистична атмосфера на ърбан културата.

Самолет ще остане във въздуха 5 години

Компанията "Боинг" успя да подпише договор за $89 млн. с Агенцията за перспективни изследователски проекти на САЩ (DARPA) за изграждане на безпилотни самолети, които могат да останат във въздуха в продължение на 5 години. Solar Eagle ще лети без прекъсване на стратосферна височина над 18 000 фута. Това е възможно благодарение на електрически двигатели и витла, 400-футови крила и подобрена аеродинамика. Чрез използването на високонадеждни слънчеви батерии самолетът е в състояние да изпълнява постоянни мисии за свръзка, разузнаване и наблюдение. Първия изпитателен полет Solar Eagle ще направи през 2014 г.

Родни дизайнери участват на Виенската седмица на модата

Снимка КОМПРЕС СОФИЯ

Модел на Боряна и Петър Пелови от дизайнерското дуо "Бипоне", които залагат на ръчната изработка и оригиналните идеи

Българката Анелия Пешева и известният в Австрия роден дизайнерски дует "Бипоне" участват във второто издание на Виенската седмица на модата. Те имат доста успешна кариера в австрийската столица, където живеят и работят от години. А сега специално са поканени на престижното модно събитие.

Бляскавото изложение във виенския музеен център "Музеумсквартир" се радва на огромен успех и ще продължи до 26 септември. Над 8000 зрители имаха възможност да се насладят на повече от 30 модни ревюта на 70 дизайнери. Организаторите и т.г. са поканили творци от цял свят, които да представят колекциите си за сезона пролет/лято 2011. Виенската седмица на модата е не просто модно изложение, там всички модели се продават, научи ДУМА от Ирина Симова - ръководител "КомПРес София", бюро за връзки с община Виена. Всеки желаещ може да види как му стои тоалетът за следващия сезон и, ако му хареса, да го купи.

Кучета помагат в училище

Най-добрите приятели на хората вече помагат в германските училища, за да подобрят представянето на децата в часовете. Дори рано в дъждовните сутрини учениците в Карлсруе са в приповдигнато настроение, защото Паула - кучето на учителката им - е с тях. Четирикракият помощник им носи въпросите, които имат коркови капсули, за да може той да ги захваща удобно. В отговор всеки ученик дава на кучето бисквитка, а всички заедно се грижат да има вода в паничката му. На учениците не е позволено да смущават косматия си съученик, когато е в отредения ъгъл, а изпускането на различни предмети на пода вече се забранява от здравия разум - може да бъдат изядени. Кучетата се използват в германските училища от края на 90-те в около 120 школа.

Кукери гонят злото от Моста на влюбените

Маскирана дружинка на прочутите кукери "мечкаре" от Батановци ще гони злите сили от Моста на влюбените при НДК. Така, с пъстър и шумен празничен парад, ще започне днес, 25 септември, от 18.30 ч. фестивалът "Воден булевард на изкуствата и занаятите".

Заедно с кукерите към пъстрата гюрултия ще се присъединят и много от участниците във форума - школи по латино, танго, модерни танци, рок, фолклорни групи, неформални организации в най-различни области на изкуство, декорация, занаяти и със сигурност много гости и приятели.

Мостът на влюбените ще се "освети" със специален обреден кукерски танц и кратки "заигравки-визитки" на участниците. По този начин ще се отвори път на чистата вода да залее моста и да го превърне във "Воден булевард на изкуствата и занаятите" - в зона за забавления, народно веселие и самородно неподправено творчество.

Градският двуседмичен форум ще събере много танцови формации, хора на изкуството, декоратори, приложници и майстори занаятчии от цялата страна. Мостът при НДК ще се превърне в открито галерийно пространство, на което ще бъдат изложени номинираните фотографии в националния фотоконкурс "София с обич за водата", а също така и специална селекция от кадри с вода на известния фотограф Александър Иванов.

Вицът

- С любовта е същото като с гъбите.
- В какъв смисъл?
- Когато човек забележи, че е сгрешил - вече с нищо не може да си помогне...

ЧРД

25. 09. 2010

АНЧО КАЛОЯНОВ, писател
ВАНЬО ШАРКОВ, народен представител
ВЛАДИМИР АРДЕНСКИ, журналист
ДИМИТЪР ТАДАРЪКОВ, бизнесмен
КОЛЬО КОЛЕВ, социолог
Ген. КОСТА БОГАЦЕВСКИ, адвокат, бивш зам.-директор на НСлС
НАДЯ ТОПАЛОВА, актриса
РАДОСЛАВ БОЗАДЖИЕВ, икономист и политик
КАЛИНКА ЗГУРОВА, народна певица
СТОЯН ДУКОВ, художник, режисьор-аниматор

26. 09. 2010

БОРИСЛАВ БОЙЧЕВ, писател
ИВАН ГОЛЕВ, писател
ЙОРДАН ВАСИЛЕВ, литератор
КАМЕН КОСТАДИНОВ, народен представител
КРАСИМИР МАШЕВ, писател
ЛЮБОМИР МИХАЙЛОВ, карикатурист
МАРИЯ ИГНАТОВА, тв водеща
МЕТОДИ АНДРЕЕВ, политик

Църковен календар

25

Преп. Евфросиния Александрийски. Преп. Сергии Радонежки, чудотворец

26

Първа Неделя след Неделя подир Въздвижение. Успение на св. ап. и ев. Йоан Богослов

Курс по изучаване на зомбита в САЩ

В Балтиморския университет в САЩ вече има курс по изучаване на зомбита, в който ще се прави анализ на класически киноленти, книги и комикси за тези същества. Вместо курсова работа и изследвания се предвижда писане на сценарии за филми на ужасите и подготовка на монтажната маса за творби, посветени на чудовищата. Този курс ще се изучава като избираем, официално се нарича "Английски-333", но вестник "Baltimore Sun" вече го кръсти "Зомби-101". Дисциплината е въведена в учебната програма във връзка с желанието да се отговори на търсенето на нетрадиционни обучения по нови направления в поп културата. "Това е една тайна врата в огромния брой различни предмети. Студентите мислят, че отиват на безумно занятие по зомбита - и то е такова. След това обаче разбират как работят литературата и медиите и как те отразяват нашето време", коментира председателят на университетското училище по комуникационен дизайн Джонатан Шор.

Спорт

Бербо реже Матеус

Митко дава път на младите в националния

Димитър Бербатов няма намерение да се завръща в националния отбор на България. Новият селекционер на "трикольорите" германецът Лотар Матеус разкри, че ще се опита да убеди абсолютния голмайстор да се завърне в отбора.

Най-скъпата покупка на Манчестър Юнайтед обяви пред клубната телевизия, че се чувства изчерпан да играе за родината си. 29-годишният футболист, който от началото на сезона има 7 гола в Англия, обяви отказа си след контролата с Полша във Варшава. Той има 48 гола в 77 мача за България.

"Бях си дал обещание, че когато наближа 30 години и ако не съм направил нищо за националния отбор, ще е по-добре да се откажа. Трябва да се дава шанс на младите. Искам те да видят какво е да носиш националния тим на гърба си", каза Бербатов. Той признава, че е бил много горд, когато счупи рекорда на Христо Бонев за най-много голове. "Исках да подобря това постижение, преди да се откажа. Това бе цел пред мен, която бе много трудна за постигане. Гледах да не мисля за това, тъй като когато искаш да бележиш във всеки мач, това води до проблеми. Дните, след като подобрих рекорда, бяха от тези, в които най-много се гордеех със себе си", допълни трансферният рекорд на Юнайтед.

По 15 лири билетите за мача с Уелс

БФС съобщава на всички привърженици, които имат желание да подкрепят на живо националния отбор в мача срещу Уелс на 8 октомври в Кардиф, че могат да си закупят билети от сградата на столичната улица "Цар Иван-Асен II". Двубоят е дебютен за Лотар Матеус начело на "трикольорите". Продажбата на билетите стартира в четвъртък, 30 септември. Цената им е 15 паунда, а деца до 16 години ще влизат срещу 5 лири.

Българските фенове, които живеят във Великобритания, пък могат да си закупят билети от касата на Градския стадион в Кардиф, където ще се играе мачът на 8 октомври от 19,30 ч. местно време. Телефонът на билетния център на стадиона в Кардиф е 0845-345-1400.

Бобич и Бекер на бенефис в Манхайм

Новият селекционер на България Лотар Матеус и германската тенис легенда Борис Бекер бяха инициатори на благотворителен мач в Манхайм, събрал 100 000 евро за деца и младежи в неравностойно положение от региона, съобщават местните медии. Съперници бяха отборите, съставени от спортни лауреати и звезди от световни първенства. За футболните величия играха бившият спортен директор на Черноморец Бургас и настоящ на Щутгарт Фреди Бобич, Томас Хелмер и абсолютната голмайсторка на Бундестима Бригит Принц, а за лауреатите - световният шампион по ски-скокове Свен Ханавалд, световният шампион по бокс за професионалисти Хенри Маске и тенисистът Николас Кифер. Матеус не се появи в игра. Срещата на "Карл-Бенц Щадион" завърши с резултат 4:4, Президентът на Кайзерслаутерн и бивш германски национал Щефан Кунц отбеляза с автогол с глава. Бекер се договори със световния шампион по бокс при свръхтежките Владимир Кличко за нов бенефисен мач на 20 октомври на същия стадион.

Тенис легендата Борис Бекер (вдясно) поздравява бившия световен шампион по бокс Хенри Маске по време на благотворителния мач между спортни лауреати и звезди от световни първенства, завършил 4:4 на стадион "Карл-Бенц" в Манхайм

Севиля остави Реал М на върха

Снимка БГНЕС

Бразилският нападател на Севиля Луиш Фабиано (вдясно) се опитва да се измъкне от атакуващия го бранител Марк Торехон от Сантандер в мача, завършил 1:1 на стадион "Санчес Писхуан"

Отборът на Севиля изпусна възможността да измести Реал Мадрид от върха в испанската Ла Лига, след като завърши 1:1 с гостуващия Сантандер в последния мач от IV междинен кръг. Алваро Негредо (13-д) откри за домакините. Груба грешка на Дидие Зокора обаче доведе до изравнителен гол на десния бек Пабло Пинийос (55). Севиля остана на 5-о място с 8 т., на 2 от Реал. Виляреал пък измести Барселона от третата позиция след успех над Ла Коруня с минималното 1:0. Попадението бе дело на Нилмар (34). Бразилецът е начело при реализаторите с 4 гола. Малага надви като гост Хетафе с 2:0 и се изкачи на 8-а позиция с 6 т.

Левски и Черноморец играят благотворително

Отборите на Левски и Черноморец Бургас ще играят благотворителен мач на 9 октомври от 19.00 часа на стадион "Георги Аспарухов". Приходите от двубоя между лидерите в класирането ще бъдат преведени за помощ на хора в затруднено положение. Контролата е по време на прекъсването заради квалификациите за Евро 2012. На 8 октомври националите гостуват в Уелс, а на 12-и почиват. Двата клуба ще потърсят помощ и от спонсорите си за средства, с които да бъде подкрепена инициативата. Събраните приходи от входни билети и спонсори ще бъдат разделени между двата клуба и всеки от тях ще направи дарение на социални домове и на хора в нужда. Холандецът Андвеле Слори е готов за игра и утре ще дебютира за "сините" в мача с Берое от VIII кръг на "А" група. В игра се завръща и Христо Йовов, които ще замени контузения Александър Александров.

Нов защитник с контузия в ЦСКА

Здравословните проблеми продължават да преследват отбора на ЦСКА. Часове, след като наставникът Гьоре Йовановски се оплака от лошата физическа форма на играчите си и че едва събира защита за мача с Монтана стана ясно, че няма да може да разчита на Костадин Стоянов за още месец. Бранителят, който пропусна първите мачове от сезона, има частично разкъсване на бедрен мускул. Италианският нападател Кристиан Тибони също е с травма. Той има проблеми с адукторите.

ДУМА www.duma.bg Издател: „ДУМА 2008" ЕООД

Главен редактор **Ивелин Николов**
Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** *yborisov@duma.bg*
Зам. главни редактори **Георги Георгиев** *ggeorgiev@duma.bg* **Таня Джаджева** *tgeneva@duma.bg*
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** *igizdov@duma.bg*

Основател СТЕФАН ПРОДЕВ

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - Йованoвска** - 246; **СВЯТ: Галина Младенова** - 219; Калина Йотова - 220; Албертo Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева** - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО: Велиана Христова** - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; **ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник: Богдан Иванов** - 225; **Булевард: Гергана Алексова**; **Пардон: Чавдар Шиноў**; **СПОРТ: Владимир Николов** - 245; **ФОТО: Благовеста Цветкова** -206; Мариета Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаска Венева; Снежана Христова; **ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева** - 200; 226; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg**; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стояновъ - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова** - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233, Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com; Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Нумератор - 9752; **Дистрибутори: ОББ „Разпространение" ЕООД** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров**, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: **abonament@duma.bg**; **PR:** Велислава Хубавий - 201, **Каса** - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА. ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР, "ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе" 113 А, Факс: 975 26 04 Автоматичен нумератор 97 05 + вътрешен номер
E-mail: duma@duma.bg

за читатели
97 05 200
Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа

следайте

ФУТБОЛ

ПО РИНГ
14.00 Зенит - Сатурн
ПО ПРО.БГ
16.00 Видима - Литекс
21.00 ЦСКА - Монтана
ПО ДИЕМА
17.00 Уест Хем - Тотнъм
ПО НОВА СПОРТ
17.00 Ливърпул - Сандърланд
19.00 Манчестър Сити - Челси
ПО ТВ+
19.00 Спортинг - Валенсия
21.00 Леванте - Реал М
23.00 Атлетик - Барселона
ПО ФИЛМ+
19.00 Милан - Дженоа
21.45 Рома - Интер

УТРЕ
ПО РИНГ
12.30 Том - ЦСКА М
ПО ПРО.БГ
16.00 Черно море - Сливен
21.00 Левски - Берое
ПО ДИЕМА
14.00 Болтън - Манчестър Юнайтед
ПО НОВА СПОРТ
16.05 Уулвърхемптън - Астън Вила
18.10 Нюкасъл - Стоук Сити
ПО ТВ+
13.30 Чезена - Наполи
16.00 Фиорентина - Парма
20.00 Еркулес - Севиля
22.00 Атлетико - Сарагоса
ПО ФИЛМ+
16.00 Сампдория - Удинезе
18.00 Майорка Реал Сосиедад
21.45 Ювентус - Каляри

кратки

„Сините" и Пирин на финал

Ветераните на Пирин елиминираха в 2 мача Сливнишки герой и ще играят зонален финал с Левски в понеделник от 16.30 ч. на стадион "Христо Ботев". Крайният победител от двете срещи ще играе с първенците на останалите 3 зони.

Бразилец стана сърбин

Сръбското правителство даде гражданство на родения в Бразилия нападател на Партизан Белград Клеберсон Габриел Кордоба - Клео, който е голмайстор №1 на "гробарите". Той ще може да играе и за националния тим на Сърбия в квалификациите за Евро 2012. На 9 октомври "орлите" посрещат Естония, а на 12 гостуват на Италия. 25-годишният бразилец подписа с Партизан през 2009 г., след като игра един сезон за Червена звезда.

Волейболистка от Марица в Италия

Волейболистката на Марица Марина Ковачева е от няколко дни на проби в Италия. 22-годишната титулярка на "жълто-сините" е поканена на Апенините за едноседмични тестове в елитния Карпи Модена. Високата 187 см и играеща на поста диагонал пловдивчанка ще се опита да впечатли треньорите на Модена. От Марица са обещали да не я спират.

Сампрас очаква Надал да надмине Федерер

Бившият №1 в световния тенис Пийт Сампрас (САЩ) заяви, че настоящият лидер в ранглистата Рафаел Надал (Исп) има шанс да подобри рекорда на Роджер Федерер (Швейц) от 16 спечелени титли от турнирите на Големия шлем.

Спорт
40 ДУМА
СЪБОТА 25 СЕПТЕМВРИ 2010
www.duma.bg

Левски и Черноморец играят бенефис

Стр. 39

Гришо на финал в Банкок

С 14 поредни победи хасковлията става 141-ви в света

Най-добрият български тенисист Григор Димитров се класира за финала на втория "Чалънджър" в Банкок ($35 000 + гостоприемство), след като на 1/2-финал се наложи над Го Соеда (Яп, №4) с 6:3, 6:4. Първата ни ракета записа 14-а поредна победа. 19-годишният хасковлия срещна японеца също в 1/2-финалите и на първия турнир в тайландската столица миналата седмица. Тогава обаче победата дойде доста по-трудно - 6:3, 6:7 (3), 6:0. В спор за титлата днес Димитров среща Александър Кудрявцев (Рус), който отстрани Денис Гремелмайер (Гер, №8) с 6:3, 1:6, 7:6 (5). Руснакът е 199-и в класацията на АТП. В средата на месеца той загуби от сънародника си и бивш №20 в света Дмитрий Турсунов, когото пък Григор победи на 1/4-финал в първия турнир.

С класирането за финал Гришо заслужи 48 точки, но за ранглистата ще добави 40, тъй като имаше да защитава 8 т. от миналата година и ще се изкачи с 5 позиции до №141. Това ще бъде и трети пореден финал на Григор в състезание от сериите "Чаланджър". Талантливият българин спечели предните два

Снимка TENNISCAFE

и ще има психологическо предимство. Възпитаникът на Питър Макнамара има и шест титли в турнири от най-ниската категория "Фючърс" (с награден фонд до $15 000). Това ще бъде деветият му финал в турнири на АТП и той е побеждавал във всичките осем досега.

Гимнастичките 7-и в Москва

България завърши на 7-о място в отборното класиране на 30-ото световно първенство по художествена гимнастика с 252,750 т. Титлата спечелиха грациите на Русия с 284,925 т., пред Беларус 269,700, Азербайджан 265,225, Украйна 263,475, Израел 256,675 и Казахстан. След нашите 8-и остана тимът на Полша.

Силвия Митева игра на финал на лента, където завърши 6-а с 27,100 т. На топка Митева остана 8-а с 24,800 т. Олимпийската шампионка от Пекин 2008 Евгения Канаева (Рус) спечели златото на топка с 28,700, пред Даря Дмитриева (Рус) 28,650, Алия Гараева (Азерб) 27,550 и др. Канаева изпусна лентата и не успя да се класира за финала. Там шампионка е Даря Дмитриева с 28,825 т., пред Даря Кондакова (Рус) 28,750, Алия Гараева 28,050 и др.

Евгения Канаева (Рус) игра съчетанието си на топка, с което спечели световната титла на 30-ия шампионат в Москва

Котоошу пак губи

Кахлянов Махлянов-Котоошу претърпя четвърта загуба на супертурнира по сумо "Аки Башьо" в Токио. В схватка от 13-ия ден българският "одзеки" бе повален в пясъка от монголския му колега по ранг Харумафуджи с хватката "окуринаге". С 9 победи и 4 загуби Котоошу дели 4-ото място в класирането. Единственият действащ "Йокодзуна" Хакухо пребори естонеца Баруто и закръгли на 60 поредните си победи. Днес исполинът от Джулюница среща именно монголския "Велик шампион", който при успех ще спечели предварително турнира.

Казахстанка чупи 3 рекорда на щанги

Светлана Подобедова (Каз) спечели златния медал в кат. 75 кг при жените на световното първенство по вдигане на тежести в Анталия. Тя триумфира с 3 световни рекорда - 295 кг в двубоя, 134 кг в изхвърлянето и 161 кг в изтласкването. След нея останаха рускините Наталия Заболотная с 293 кг (133+160) и Надежда Евстюхина с 283 кг (123+160). Китаецът Лу Сяоцзюн (77) бе детрониран от Тигран Мартиросян (Арм), който събра двубой от 373 кг (173+200). Сяоцзюн остана със сребро - 370 кг (170+200), а бронза грабна Тарек Йехия (Ег) с 356 кг (157+199).

Букмейкъри поставят волейболистите ни 5-и

Букмейкъри определиха България като 5-и фаворит заедно с отбора на Полша за спечелването на световното първенство по волейбол, което започва днес в Италия. Според "Спортингбет" вероятността България и Полша да триумфират с титлата е 10,50:1. Фаворит за световната титла е Бразилия с 2,45:1, следвана от Русия с 5,50:1. Шансовете на Куба са оценени 8,50:1, а на домакина Италия - 9,50:1. В надпреварата ще участват общо 336 волейболисти и 24 отбора от 5 континента.

Тимът ни, воден от италианеца Силвано Пранди, е в група Е и играе днес с Китай от 22.00 часа. БНТ 1 ще предава пряко и 3-те ни мача в групата, в която са още съставите на Франция и Чехия. "Трикольорите" за 16-и пореден път играят на волеймондиал, в който ще участват 24 отбора с общо 336 състезатели от 5 континента. Двубои ще има в 10 града.

R Вестникът на БЪЛГАРКАТА!
Истинската жена чете истински вестник!
Каталожен № 136
ВЕСТНИК ЗА ЖЕНАТА

В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ НА „ВЕСТНИК ЗА ЖЕНАТА" ЧЕТЕТЕ:

Целунат от музи. Андрей Михайлов - архитект, художник и певец, за силата на човешкия дух и материалното ни битие
Чудесата български. Жеравна разказва приказки във ново време
Реплики на Мария Капон. Земетресениееее...
Децата ни, прекрасните. Зевс, Вотан и другите
БДЖ или БЖК? Преоблякъл се Илия, пак в тия!
Ученото си е учено! В кенеф да го сложиш, ще отвори прозорче и ще продава
Страсти под короните. Иван Грозни и неговите жени
Неразгадани тайни. Професия ангел-хранител
Здраве за всички. "За" и "против" ваксинацията
Семки занимавки. Тестове, игри, вицове, големи кръстословици с още по-големи награди
Готварски тефтер. Есента... в буркани
Маргарита и звездите вещаят. Най-добрите седмични хороскопи

Скандал в екипа на Дакар БГ

Скандал разцепи екипа, който се готвеше да представи България за първи път на рали "Дакар 2011". В подготовка за участие в авторитетното състезание в Чили и Аржентина догодина нашият екипаж стартира в ралито "Пътят на копривата" в Русия. От започналите 43 автомобила българите вървят 23-и в генералното класиране, но след III етап получават сериозен проблем в електрониката и колата им не може да запали. Няма възможност за детайлна диагностика на място, поради което автомобилът напуска ралито и се връща във Варна.

След завръщането екипажът не достига до единомислие за начина, по който трябва да се състезава, и по спазването на определени морални норми. Като резултат Златко Георгиев е официално отстранен от АСК Дакар БГ. Той обаче е финансирал голяма част от начинанието до момента и затова колата и асистентският камион остават при него.

Александър Иванов и Александър Иванов-джуниър ще се състезават на "Дакар 2011" с друг автомобил, който ще бъде закупен или нает в следващите дни. Новата им машина е със сертификат по ФИА и напълно готова за тежкото състезание в Южна Америка, обявиха организаторите на проекта.

Екипажът ни в рали "Пътят на копривата" сменя задна полуоска при полеви условия след II етап (Вязма - Липецк), но преустанови участието си заради проблем със запалването

гледайте

ВОЛЕЙБОЛ
по БНТ 1 22.00 ч.
ДНЕС
България - Китай и
УТРЕ
Франция - България

ФОРМУЛА 1
по ТВ 7 17.00
ДНЕС квалификация и
УТРЕ от 15.00 старт за
Гран при на Сингапур

ВДИГАНЕ НА ТЕЖЕСТИ
по Евроспорт
Световно първенство
ДНЕС 18.00 (мъже 94 кг),
20.00 (жени +75);
УТРЕ 15.15 (мъже 105 кг),
19.00 (мъже +105)

кратки

Бием Пакистан на шах в Русия

Мъжкият отбор на България сразi Пакистан в IV кръг на 39-ата шахматна олимпиада в Ханти-Мансийск, Русия. На I дъска Веселин Топалов отказа с белите фигури Махмуд Лохди само за 33 хода. С черните на II дъска Иван Чепаринов надигра Карим Амер за 73 хода. Също с черните на IV дъска Александър Делчев принуди Мохюдин Танвеер да се предаде на 38-ия ход. Най-дълго се съпротивлява на III дъска Акрам Уасим срещу игралия с белите Кирил Георгиев. Дамите пък играха късно снощи в IV кръг със силния отбор на Индия.

Шахматната легенда Анатолий Карпов посети предизборния щанд на Силвио Данаилов в Ханти-Мансийск. Бившият световен шампион изрази подкрепа на мениджъра на българските отбори на 39-ата шахматна олимпиада, който е кандидат за президент на Европейския шахматен съюз